לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

פסיכיאטור אוסטרי מטפל בקדאפי

וינה. — הקולונל מועמר קדאפי, מקבל טיפול על־ידי פסיכיאטור אוסטרי מפורסם, נודע ביום שישי ממקור רפואי בווינה. לפי מקור זה, מטפל פרופ' פרנץ גרסטנבראנד, היושב באינסברוק והמתמחה במחלות עצבים, בבית־החולים בווינה, כנוהג אצל מנהיגי המדינה, עם הקנצלר לשעבר קרייסקי.

פרופ' גרסטנבראנד נמצא עתה בחופשה מחוץ לאוסטריה, אולם לשכתו אישרה לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי קיים מגעים עם הקולונל קדאפי, בלי למסור פרטים העשויים לפגוע בסודיות המקצועית של הרופאים.

בווינה אישר מקור רפואי הבית־החולים בתחום הפסיכיאטריה, כי הקולונל קדאפי, בן ה־44, סובל זה יותר מעשר שנים מכבוד־עצמי ופיצול האישיות. (ע"צ)

יום א', ב' בשבט תשמ"ו, 12 בינואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12935 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

הקבינט מתכנס הערב בשש: הסכמה על טאבה — או פירוק הממשלה

צופים ישיבה ארוכה שבמהלכה תחול התקרבות בין המערך לליכוד עד שתושג הסכמה ● שרי הליכוד יתכנסו לפני הישיבה להחליט על עמדתם — ארנס, שרון, לוי ומודעי לוחצים על שמיר שלא לקבל הצעת פרס ויעלו הצעה נגדית ● במקרה של תיקו בקבינט עשוי פרס להעביר ההחלטה לממשלה או ללכת לנשיא ● ב"עבודה" לא יקיימו התייעצות מוקדמת ונחושה ההחלטה להביא הפרשה לכלל סיום

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

הקבינט מתכנס הערב בשש כדי להכריע בסוגיית טאבה. רה"מ שמעון פרס הבהיר בישיבת הקבינט ביום ה' שעבר, כי הקבינט יישב "כמה זמן שצריך" עד שתתקבל הכרעה. שרי הליכוד יתכנסו בשעה 3.30 אחר הצהריים, כדי לגבש עמדה לקראת ישיבת הקבינט. במידה ששרי הליכוד יחליטו על הצבעה אחידה בקבינט, תהיה תוצאת הדיון תיקו ואז צפוי משבר ממשלתי. אולם מקורבים למ"מ רה"מ יצחק שמיר אמרו אמש, כי הם צופים ישיבת קבינט ארוכה, שבמהלכה תחול התקרבות בין עמדות המערך והליכוד עד להשגת עמדה מוסכמת.

"הציבור לא יבין פרוק ממשלה על טאבה", אמרו מקורבי שמיר. יצוין, כי רה"מ ביקש כבר ביום

(סוף בעמוד 2)

טלוויזיה?! — הכל תלוי בחזי קוקה

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

בשלב זה נראית רשות השידור כסיפור רשומון, בשעה שההנהלה, הטכנאים ונציג ההסתדרות סותרים אלו את אלו. מה שברור הוא, שביום חמישי החליט הוועד המנהל להשעות את יו"ר ועד הטכנאים בטלוויזיה, חזי קוקה, לאחר שהוגשה נגדו קובלנה לבית־הדין המשמעתי של רשות השידור. בגין סירובו לשדר את הכתבה על הר־הבית ב"מבט" של יום רביעי, בגלל שצולמה, לדבריו, בציוד האי־אנ־ג'י האלקטרוני, שעל הפעלתו נטוש ויכוח ונדרש הסכם.

השבתה ללא תקדים

בתגובה פנו הטכנאים ליו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות, זלמן ענקמן, שאיים, כי אם לא תידחה ההשעייה, לפחות עד לבירור העניין עם הוועדה הפריטטית שמונתה לעניין זה — יושבתו שידורי הרדיו והטלוויזיה. ביום שישי התכנס הוועד המנהל והחליט שלא לדחות ההשעייה עד לכינוסו של בית־הדין המשמעתי של רשות השידור, שידון בעניינו של קוקה. בתגובה הושבתו כל השידורים ב־7 אחה"צ, למעט השידורים בערבית ברדיו, והשידורים לחו"ל — דבר שלא היה כמוהו בתולדות רשות השידור. כ־שו חודשו שידורי

(סוף בעמוד 2)

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

לישכת מפלגת העבודה והסיעה בכנסת לא יתכנסו היום לדיון בנושא טאבה — על־כך החליט מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם לאחר התייעצויות שקיים בסוף השבוע עם ראש־הממשלה שמעון פרס ושרי העבודה. בשיחות אלה הסתבר, כי עמדותיהם של ראשי העבודה תואמות את הרבייה שהושמעו בלישכת העבודה ביום חמישי — "שאם הליכוד לא יקבל היום את הצעת ראש־הממשלה לעיסקת החבילה עם מצרים, הבוררות על טאבה — יש לפרק את הממשלה".

נודע, כי בשיחות עם צמרת "העבודה" גילו ראש־הממשלה והשרים נחישות דעת להביא לכלל סיום את הדיון על טאבה היום, ללא דחיות והבהרות נוספות.

(סוף בעמוד 2)

כוננות בסקנדינביה מחשש לפיגועים מצד אבו־נידאל ● עמוד 18

ארה"ב: סוריה מעורבת כמו לוב בטרור באירופה ● עמוד 2

נציגי "העבודה" לא יצטרפו לסיור חוזר בהר־הבית ● עמוד 3

חווה יערי חשודה במעורבות ברצח תיירת ● עמוד 20

תיגבור משפחתי למתבצרים ב"קלאב הוטל" ● עמוד 20

עידוד מנטורי־קרתא לנטורי הר־הבית

מאת בצלאל עמיקם כתב "על המשמר"

משלחת חרדים, מאנשי נטורי־קרתא, בראשות "שר־החוץ" שלהם, משה הירש, ביקרה בסוף השבוע במעונו של המופתי הירושלמי, השייך אל־עלמי, והביעה באוזניו זעזוע מהתקרית בהר־הבית "התורמת לליבוי השנאה בין יהודים לערבים". המופתי חזר והשמיע גינוייו על השתלשלות הפרשה, בטענו כי הסדרי הביקור הופרו על־ידי המבקרים. הרב משה הירש הדגיש באוזני המופתי כי ביקור באתר הר־הבית הינו בניגוד חמור לדת היהודית.

הבטן הרכה והמצפון הקשיח

כמה דם יישפך. כמה אזרחים תמימים יירצחו בנמלי התעופה של אירופה עד שמיטראן, קוהל, תאצ'ר ומנהיגים אירופאיים אחרים יחליטו שהמוסר והכבוד האנושי חשובים מקשרי הסחר עם לוב – שואל במאמר נרגז ובוטה ה"וואשינגטון פוסט". עיתון הנזהר בדרך כלל מניסוחים הטעונים רגש והטפה. זעמו של ה"פוסט" משקף אומנם בחלקו גם תיסכול אמריקני מול חומת האחדות הערבית, המשונה והמזוייפת, שהקיפה את קדאפי מכל הצדדים מרגע שגברו הסיכונים לפעולה צבאית נגדו. אך בעיקר זהו כעס המשותף לרוב־רובה של דעת הקהל הנאורה במערב. אין כמעט עיתון חשוב באירופה המערבית, בקנדה או ביפאן, שלא קרא לממשלת ארצו בימים האחרונים, ובמיוחד בסוף השבוע, להצטרף לחרם הכלכלי שהכריז הנשיא רייגן על לוב. וזאת למרות שלהצטרפות כזאת עלולות להיות השלכות כלכליות לא־נעימות גם עבור המדינה המחרימה עצמה. עם זאת 1986 איננה 1981. כאשר שר־החוץ האמריקני דאז, אלכסנדר הייג, קרא לראשונה להטיל עיצומים כלכליים על לוב.

בתחילת שנות השמונים עמד אופ"ק בשיא הצלחתו. הפטרו־דולרים זרמו ללוב בהיקף של עשרים מיליארד דולר לשנה. חשבונותיה בבנקים זרים תפחו, רבבות עובדים מן המערב הועסקו בפרוייקטים יוקרתיים ואפילו חברות נפט אמריקניות פעלו שם בחופשיות. לכן החרם ב־81' לא יכול היה להיות יעיל ללא אחדות פעולה מוחלטת של כל מדינות המערב. אחדות אותה קשה להשיג בימים כתיקונם. מאז השתנו פני הדברים: אופ"ק נתון במשבר עמוק, הכנסותיה של לוב מנפט הצטמצמו עד כדי חצי. ארצו של קדאפי הפכה ללווה בשוקי הכספים הבינלאומיים. ארצות־הברית (לבדה) הפחיתה את היקפי הסחר שלה עם טריפולי ממיליארדי דולרים לכדי זרם דקיק של כמה מאות מיליונים. והחשיפה של לוב לפגיעתו של חרם בינלאומי מתוזמר, אפילו איננו מלא לגמרי, גדלה מאוד. גם היכולת של מדינות המערב לממש את החרם גדלה; מאותן הסיבות קל מאוד למצוא היום נפט אלטרנטיבי לזה הנמכר ממדבר לוב, ששווין מגיע לכ־830 מיליון חבנות ליום, ארבעה מיליארד דולר לשנה.

עיצומים כלכליים קשים בדרך כלל ליישום וטוענים נגדם, שאינם יעילים ואינם משיגים את המטרה שלשמה נועדו. ביקורת זו נכונה, ככל הנראה, כאשר מדובר בעיצומים חלקיים, הנוגעים למוצרים מיוחדים, שיש להם שוק חילופי גדול במערב (אם כי גם כאן החרם עלול להכאיב: היום אין כבר ספק בכך, שהסנקציות שהטילה ארה"ב נגד סוגי סחר מסויימים עם ברית־המועצות לאחר הפלישה לאפגאניסטאן אכן השפיעו לרעה על הביצוע הכלכלי של ברית־המועצות בשנות השמונים. במקרה של לוב: החרם יכול להיות אפקטיבי עד מאוד: בלי שוק לנפט, בלי ציוד לקידוח ובלי יתרות מטבע החוץ שיושקעו בבנקים המערביים, יצטרך קדאפי לשקול היטב כל סנט שהוא משקיע בפעולות טרור בינלאומיות. הכסף הלובי הוא, כידוע, הדלק המרכזי המפעיל את רשתות הטרור במערב אירופה. עיסקי הסחר הבינלאומי הם הבטן הרכה של קדאפי; ואנו לא נוכל אלא לחזור על שאלתו הריטורית של ה"וואשינגטון פוסט": כמה קורבנות חפים יפלו עוד, עד שתוכה בטן זו במלוא העוצמה.

שוטר מג"ב נהרג וחברו נפצע באורח בינוני בפתח חנות בשכם

ההרוג: רב־סמל ג'מיל פארס מהכפר רמה ● בחקירה נפצעו 4 תושבים מקומיים

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

שוטר משמר־הגבול, רב־סמל ג'מיל פארס, מן הכפר רמה שבגליל, נהרג אתמול בשכם מיריות מתנקשים ושוטר מג"ב אחר נפצע מפצעים בינוניים, בשעה שערכו קניות בעיר.

רב־סמל פארס משרת בשכם כבר 17 שנים ומשפחתו באה לבקר אותו במהלך השבת. הוא יצא עם המשפחה לחנות בגדים בעיר. ונלווה אליהם שוטר מאבטח. בני המשפחה היו לבושים בגדים דרוזיים מסורתיים.

כאשר נכנס רב־סמל פארס עם בני משפחתו לחנות, ירו שני אלמונים על השוטר המאבטח שנשאר בחוץ. כאשר יצא אליהם רב־סמל פארס ירו גם בו ונמלטו. למקום הוזעק כוח של מג"ב שהשיב באש

(סוף בעמוד 2)

תובעים לחקור התבטאות גזענית של שופט ואיסור פירסום שהוציא על דבריו

הח"כים אלעזר גרנות ושולמית אלוני פנו ליועץ המשפטי לבדוק הפרשה ולהסיק מסקנות

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, וביקש ממנו לבדוק אם שופט בית־משפט השלום בפתח תקווה, ראובן ג'יג'י לא ניצל לרעה את סמכויותיו.

ג'יג'י, בשבתו בדין במשפט קרקעות, העיר כי "אפשר להרוג את הערבי הזה, ואז אין מי שמתנגד". מאוחר יותר, כשנודע לשופט כי במקום נכחה עיתונאית, הוא טען כי אמר את הדברים בבדיחה, והוציא צו איסור על פירסום דבריו (וראה "פירושו של דבר" בהמשך).

גרנות תובע מזמיר להסיק מסקנות נגד השופט או במידת הצורך להעביר את החומר לעיונו ולטיפולו של נשיא בית־המשפט העליון, השופט שמגר. זאת כדי שהוא יוכל לשקול אם אין מקום להעמיד

(סוף בעמוד 2)

פירושו של דבר

הפרת צו הפירסום — כחובה עתונאית

מאת יורם בר, פרשן משפטי

ביום ו' האחרון התרחש אירוע חריג ויוצא־דופן בתולדות העתונות בישראל: העיתונים "חדשות" ו"המעריב", הפרו ביודעין ובמתכוון צו איסור פירסום שהוציא שופט בית־משפט השלום בפתח־תקווה ראובן ג'יג'י. הצו הוצא ע"י השופט כיוון שלא רצה שהתבטאות גזענית שלו, אותה הגדיר אחר־כך כבדיחה תפורסם.

השתלשלות המקרה

להלן פרטי המקרה, כפי שפורסמו ב"חדשות" וב"מעריב" ביום ו': השופט ג'יג'י, ניהל בשבוע שעבר דיון בתביעת מקרקעין של אפרים אורנשטיין מגבעתיים, נגד יאיר גרינוולד ומשה זר, שלא מסרו לו קרקע שרכש מהם. במהלך המשפט מסר בא־כוחו של משה זר, עורך־הדין קליין, כי הבעייה נוצרה כיוון שהמוכר הערבי נפטר, ובניו חלוקים ביניהם בנכונות לממשה. כאן, העיר השופט ג'יג'י, ספק ברצינות ספק בבדיחות הדעת כי ניתן היה לפתור את הבעייה ע"י הריגתו של הערבי הסרבן. בשלב אחר בדיון, ראה השופט לנכון לתאר ראש־מועצה ערבי, השומר על נקיון אצבעותיו, כדי שיוכל לחתום באמצעותן בעזרת כרית דיו, כאשר יזדקק לכך.

השופט לא ידע כי באולם נכחה אותה שעה כתבת "חדשות" יעל

(סוף בעמוד 2)

עובדי "טבריה קלאב הוטל" התבצרו ותפסו "בני ערובה"

לאחר שנודע להם על פיטוריהם וסגירת המלון, שהיה קשור לחברת "קלרין" והסתבך בחובות

מאת מירה יערי, כתבת "על המשמר"

250 עובדי מלון "טבריה קלאב הוטל" התבצרו אתמול במלון, נעלו את כל הכניסות אליו, סגרו באחד החדרים שניים ממנהלי המלון והודיעו להם, כי לא ייצאו מהחדר עד שלא יודיעו להם מה יהיה גורלם.

התבצרות העובדים באה לאחר שאתמול נמסר על סגירת המלון. 80 אורחים התבקשו לעזוב. בוטלו הזמנות של אורחים חדשים ועובדי החברה המנהלת את המלון פוטרו.

צעדים אלה ננקטו לאחר שהחברה המפעילה את המלון, "הולידיי אינטרנאשיונל קלאב", צברה חובות של מיליון דולר והגיעה למסקנה שאינה מסוגלת לתפעל יותר את המלון.

למלון "טבריה קלאב הוטל" מונו לאחרונה ככונסי נכסים עורכי־הדין יחיאל גוטמן ודוד גאון, עקב הסתבכותה של חברת "קלרין" שהחזיקה ב־70 אחוז ממניות המלון. החברה המנהלת את המלון ציפתה שכונסי הנכסים יזרימו כספים ויאפשרו את המשך תיפעול המלון, אך כאשר התברר שהכונסים לא יזרימו כספים הוחלט על סגירתו.

העובדים התבצרו, כאמור, במלון ומקיימים שם מגעים עם מזכירי האיגוד המקצועי והנהלת המלון.

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן (משמאל) בוויכוח עם עובדי המספנות על דרך המאבק. (צילום: קלאודיו נוטקיאביץ)

עובדי מספנות ישראל: לקצץ הידיים שהצביעו בעד הסגירה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

התפרצויות זעם וקריאות בגנות הממשלה ושריה ליוו אתמול את אסיפת המחאה שהתקיימה במספנות ישראל בחיפה. עובדי מספנה רבים שלא יכלו לשלוט ברוחם קראו לצאת למאבק חריף ללא ויתור. "אנחנו לא נהיה 'אתא' שנייה, שיעמידו לדין את האחראים למצב ויקצצו את ידי השרים שהורמו נגד המשך עבודת המספנה" — קראו פועלים נזעמים.

אסיפת המחאה, בה השתתף מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, הפכה עד מהרה לוויכוח סוער בדבר הדרך שבה יש להמשיך במאבק.

נציג ועד עובדי המספנה קרא לראש הממשלה לא לתת ידו לסגירת המספנה שהוא עצמו היה אחד מיוזמיה, ואמר, כי צריך למנות כונס נכסים למשרד־התחבורה.

מזכיר מועצת פועלי חיפה קרא לפועלי המספנה להתאחד ולא להיכנס לוויכוחים פנימיים. הוא אמר, כי מועצת פועלי חיפה תובעת מהממשלה למצוא את הדרך הנכונה להמשך תיפעולה של המספנה. "אני קורא לכם להתלכד ולתכנן את המלחמה יחד איתנו", אמר ורטמן.

האחיות יפתחו בשביתה כללית ב־21 בינואר

בגלל שחיקת שכרן והרעת תנאי עבודתן

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

25,000 האחיות והאחים בכל מוסדות הרפואה בארץ יפתחו בשביתה כללית, ללא הגבלת זמן ביום ג' — 21 בינואר. על כך הודיעה כרמיה פדן, המזכירה הארצית של הסתדרות האחיות והאחים, בכנס ועדי עובדים שהתקיים אתמול בתל־אביב.

בהתאם להחלטת מרכז הסתדרות האחים והאחיות יעזבו האחיות והאחים בכל בתי־החולים, המרפאות ולשכות הבריאות בארץ, לרבות ישובי ספר, את עבודתם ביום ג', ה־21 בינואר.

כרמיה פדן מסרה, כי ההחלטה בדבר השביתה הכללית התקבלה לאחר שכל הגורמים אליהם פנתה הסתדרות האחיות והאחים בקריאה לדון בתביעותיהם, לא נענו. היא ציינה, כי המצב הכללי במשק והמשבר בשירותי הבריאות הרעו את תנאי העבודה והשכר של האחיות והאחים, שמשכורתם הממוצעת ב־ל"ל עמדה מעל לשכר הממוצע במשק וכיום היא מתחת לשכר הממוצע.

היא ציינה, שמאבק האחיות והאחים הוא על שכר ותנאי עבודה הולמים, על זכות לתת טיפול סיעודי נאות, על העסקת כח עבודה מיומן ומקצועי בסיעוד, על שיפור השירות ועל תקני כח אדם מתאימים ובעיקר על האפשרות לעבוד בכבוד ולהתקיים בכבוד.

הבדואים בנגב שברו את המחסום של חינוך הבנות

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הבדואים בנגב שברו את המחסום התרבותי של חינוך הבנות ושיעורן ברוב בתי־הספר היסודיים מגיע לשליש – זוהי המסקנה המרכזית של ד"ר אבינועם מאיר מאוניברסיטת באר־שבע וד"ר דב ברגע ממחוז הדרום במשרד־החינוך, במחקר חדש וחלוצי על "התפתחות מערכת החינוך הבדואית בנגב".

שני החוקרים מציינים, כי שיעור המורות הבדואיות עלה מ־2 אחוזים ל־9 מכלל המורים הבדואים, בין השנים 1978—1984. כן ציינו בעקבות מחקר אחר, כי בני הדור הצעיר מעדיפים יותר ויותר לשאת נשים משכילות, ואם אין הם מוצאים אותן בשבטים הם "מייבאים" נשים שאינן בדואיות.

תהליך נשואי ההוראה העברית מתחיל לתת אותותיו גם במיגזר הערבי. שם עולה שיעור הנשים לוותר משליש. ועתה הוא מתחיל לעבור גם על הבדואים בנגב. צוואר הבקבוק של נשוי ההוראה הבדואי מצוי בחינוך העל־יסודי. שם נמוך ביותר הוא שיעור בוגרות י"ב. גם אלה שגומרות י"ב וממשיכות בסמינר, מוצאות עבודה בגן ובכיתות א'־ב', משום שאם תנסינה להשתלב בחינוך תלמידים בוגרים יותר, ייפגע מעמד הגבר.

לפי המחקר לומדים במערכת החינוך הבדואית בנגב 11,000 תלמידים, שעה שהאוכלוסיה כולה מונה כ־55,000 נפש. זה שיעור נמוך יחסית, לאוכלוסיות אחרות בישראל.

הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי

השומר הצעיר

כפר מנחם

ינואר 1986

הצעות הוועד הפועל לוועידה

חוברות ההצעות נשלחו לקיבוצים. עד יום ה' 31/1 נשלח עותקים נוספים לחלוקה. אנו מתבקשים לחלקם לתאי הדואר של החברים.

תוצאות ההצבעה

אנו מעוניינים לקבל תוצאות ההצבעה בקיבוצים בסעיפים הבאים:

סעיף 1 – פרק ד' – הפעילות הרעיונית פוליטית.

1. ההתירה המתמדת ל אחדות פוליטית מפלגתית היא תנאי הכרחי לקיום דרכם ושליחותם של קיבוצי השומר הצעיר. ביטויה של אחדות זו היא בהשתייכות למפ"ם. לקיום השותפות הרעיונית ב' תחום הפוליטי, יפעל הקיבוץ הארצי כגוף אחד.

סעיף א' בפרק הצעירים

א. יתקיימו שתי מסגרות עיקריות שיתמודדו על גיבוש התודעה.

מסגרת א: "סמינר צעירים"

הקיבוץ יחליט שהסמינר מהווה תנאי קבלה לחברות בקיבוץ.

הסמינר יערך במשך שבועיים ויחליף את סמינר "חוזרי צבא".

הסמינר יהיה בעל אופי לימודי, ויעסוק בנושא האדם, החברה והקיבוץ.

הסמינר יהיה באחריות ת"צ הקבה"א.

את התוצאות יש להעביר למזכירות הוועידה מרים בבית הקיבוץ הארצי עד ל־19.1.86.

וידאו

א. קלטת ובה קטעים שונים לצפיה ולדיון הופצה לקיבוצים. קיבוץ שעדיין לא קיבל קלטת מתבקש להתקשר לגבעת חביבה – למרכז הווידאו – טלפון 063-78944.

ב. קלטת נוספת ובה כתבות מהקיבוצים, בנושאי הוועידה, ניתנת להזמנה במרכז הווידאו – גבעת חביבה.

החבר, הקיבוץ, התנועה, המאבק על ישראל דמוקרטית

"תדיראן" בעפולה ימשיך להעסיק 60 מעובדיו

מאת מירה יערי, כתבת "על המשמר"

מפעל האלקטרוניקה של "תדיראן" בעפולה ימשיך להעסיק 60 מתוך 130 העובדים שהועסקו בו. כך מסר אתמול מזכיר מועצת פועלי עפולה וחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, יעקב אבימור.

עוד מסר אבימור, שמתוך 60 העובדים שימשיכו בעבודתם, 49 הם תושבי עפולה. 20 עובדים נוספים יעברו לעבוד במפעל הסמוך של "תדיראן", המייצר מזגנים ומקררים, ו־15 עובדים ייקלטו במפעל הכבלים החדש בבית־שאן, השייך גם הוא לחברת תדיראן. 35 עובדים יפוטרו, רובן נשים. על ההסכם חתמו אתמול ההסתדרות ועד העובדים והנהלת תדיראן.

יעקב אבימור הביע דאגה ממצב התעסוקה המחמיר בעפולה וציין שבשירות התעסוקה בעיר רשומים היום כ־1000 דורשי עבודה. אליהם נוספו 250 פועלי בניין ערבים מהאיזור שפוטרו באחרונה. 400 איש מקבלים כבר עתה מענקי אבטלה ובחודש הבא עשוי מספרם לגדול בעוד כ־150 איש.

ה"רב־סמל" בפרשת עמר – רב"ט שלא שירת בקבע

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מחקירת המשטרה הצבאית התברר, שאלברט אוולאי, אשר האשים את ח"כ שלמה עמר בנסיון להשתמט משירות בלבנון, לא רק שלא שירת בקבע מעולם, אלא שדרגתו היתה רב"ט ולא רב־סמל.

מקורות צבאיים מסרו אתמול, שבמהלך חקירה שהתנהלה ביום שלישי עם אנשי המשטרה הצבאית נעלם אלברט אוולאי מחדר החקירה לאחר שטען שקיבל טלפון ועליו לשוב לעבודה. מאז נעלמו עקבותיו ואיש אינו יודע איפה הוא נמצא.

ביהמ"ש בבאר־שבע סתום מתיקים

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

בית־המשפט בבאר־שבע, מתקשה למנות סנגורים על חשבון המדינה עבור נאשמים בתיקים פליליים חמורים. נשיא בית־המשפט המחוזי בעיר, השופט יעקב טירקל, אמר בפגישה שהתקיימה באחרונה עם חברי הוועד המרכזי של לישכת עורכי־הדין, כי הנושא הפך להיות "עניין של פיקוח נפש ממש", וכי חייבים למצוא לו פתרון מיידי.

לבית־המשפט בבאר־שבע מתנקז כיום המספר הגדול ביותר של תיקים פליליים מכל שאר בתי־המשפט בארץ. כמות התיקים הפליליים שבו, גדולה אף מזו של בית־המשפט המחוזי בתל־אביב הנחשב לבית־משפט עמוס. מול מציאות זו בבאר־שבע, מתמודדים 11 שופטים בלבד לעומת 38 שופטים בתל־אביב.

לדברי השופט טירקל, מספרם הקטן יחסית של עורכי־הדין הפליליים בבאר־שבע היכולים לשמש כסניגורים, אינו מספק את הצרכים ונוצר מצב שבית־המשפט כופה מינויים על עורכי־הדין, דבר שאינו תורם למערכת עשיית הצדק.

שני ערבים נפצעו מרימון ברחובות

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

רימון שנזרק אמש על־ידי אלמוני בסוף רחוב יעקב ברחובות, פצע אנושות ערבי שהיה במקום. חברו שהיה עמו פצוע בינוני.

דובר מרחב השפלה רב־פקד מטה מלול מסר, כי אתמול, קרוב לשעה 10 בלילה, נזרק רימון על מבנה בו מתגוררים ארבעה ערבים סמוך לבית־העלמין ברחובות.

למקום הגיעו מייד ניידת נט"ב, כוחות משטרה, קצין המחוז וקצינים בכירים אחרים.

המשטרה מחפשת נהג תלת־אופנוע ונוסעי מכונית וולוו ירוקה שעברו במקום האירוע, כדי לברר מה מידת מעורבותם בפיגוע.

אין המשטרה מוציאה מכלל אפשרות, כי הפיגוע נעשה על רקע של מסחר בסמים.

ועדי עובדים מתריעים על עליית האבטלה בעכו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

יהושע כץ, מזכיר מועצת פועלי עכו, קרא אתמול לממשלה לשנות את מדיניותה הכלכלית ולעבור למדיניות של צמיחה.

הדברים נאמרו בכנס חירום של ועדי עובדים בעכו בהשתתפות עליזה תמיר, האחראית על תיק התעסוקה בוועדה המרכזת של ההסתדרות.

נציגי העובדים הביעו את דאגתם מהעלייה של 20 אחוז במספר דורשי העבודה והמובטלים בעיר בחודש האחרון.

בחודש דצמבר האחרון נרשמו 1002 דורשי עבודה, לעומת 800 בחודש הקודם. כמו־כן נרשמו 431 מובטלים, לעומת 358 בחודש הקודם.

יהושע כץ אמר, כי ההסתדרות נערכת למאבק משולב בצפון בנסיון לגבש מדיניות כוללת של ציבור העובדים. ב־14 בחודש יתקיים כינוס חירום של מזכירי מועצות הפועלים בצפון וב־19 לחודש כינוס של מזכירי ועדי העובדים באיזור.

נציגי העובדים קבלו על כך שעד אתמול לא קיבלו 500 עובדי מפעל "פרוטרום" את משכורתם ומזכיר מועצת הפועלים ציין שהוא צופה החרפת המצב במפעל עקב כך.

כתבי המשטרה בירושלים מוחים על הטענות נגדם

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

כתבי המשטרה בירושלים יאמצו בקפדנות את תקנון האתיקה של מועצת העתונות ויימנעו מלפרסם שמות של חשודים בטרם הובאו בפני שופט, להוציא מקרים יוצאי דופן שיש בהם עניין ציבורי מיוחד.

תא הכתבים החליט לבקש פגישה דחופה עם היועץ המשפטי לממשלה ועם שר המשפטים, כדי להעלות בפניהם את הסיכון הרב שיש בהצעות השונות הנוגעות לעבודת כתבי המשטרה בארץ.

כתבי המשטרה בירושלים מוחים על האשמות חסרות השחר שהוטחו בכתבי המשטרה בישיבת ועדת הפנים של הכנסת, מבלי שאיש מהכתבים יוכל להגיב על ההאשמות.

לארה"ב עדויות על מעורבות סוריה בהתקפות הטרור באירופה

עם זאת איננה שוקלת הטלת עיצומים עליה כמו על לוב ●סוכנות ידיעות בכווית: מטוס אמריקני הופל ע"י טילים לוביים

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — **בממשל רייגן יש עדויות ממשיות, כי סוריה, בדומה ללוב, תמכה בעבר בכל מיני פעולות טרור.**

מקור מוסמך בממשל אמר, כי למרות עדויות אלה, אין זה סביר שארה"ב תטיל עיצומים דיפלומטיים וכלכליים על סוריה, כפי שעשתה ללוב.

המקור, שסרב להזדהות, אמר כי הממשל עדיין חוקר קשר סורי אפשרי להתקפות הטרור ברומא ובוינה. הממשל משוכנע לגמרי במעורבות לובית ישירה בהן.

באו מבקעת הלבנון

„וושינגטון פוסט" מסר אתמול, כי המחבלים שתקפו את שדות־התעופה ברומא ובוינה, באו ממחנות בבקעת הלבנון הנשלטת על־ידי סוריה. והגיעו לאיטליה ולאוסטריה דרך דמשק ומזרח אירופה.

המידע מבוסס על חילופי אינפורמציה שהוחלפו בין מדינות אירופה שונות. אולם במידע זה אין הוכחה למעורבות לובית.

שר־הפנים האיטלקי אוסקר סקלפארו, מסר כי ארבעת הטרוריסטים שתקפו ברומא, הגיעו מדמשק לבלגרד ומשם ברכבת לאיטליה. הארבעה שתקפו בוינה, טסו מדמשק לבודפשט ומשם ברכבת לבירת אוסטריה.

עיצומים על סוריה

ה„ניו־יורק טיימס" כותב, בשם פקידים בממשל, כי קיימת אפשרות שיוטלו עיצומים כלכליים על סוריה, אך כרגע אין תוכניות לעשות כן.

יועץ הממשל לענייני טרור רוברט אוקלי מצביע על הקשר בין סוריה לבין ארגונו של אבו־נידאל, ומייעץ לסורים לנהוג בתבונה כמו העיראקים ולהיפטר מאבו־נידאל.

בממשל מאשרים, כי לכנופיית אבו־נידאל בסיסי אימונים באיזורי לבנון הנשלטים על־ידי סוריה, וכן בלוב.

בינתיים ניער דובר הבית הלבן את חוצנו מהמלצתו של הסינאטור הדימוקראטי מאוהיו הווארד מצנבאום, לרצוח את קדאפי. „זה לא עולה בקנה אחד עם מדיניותינו לרצוח מנהיגים", אמר הדובר.

קדאפי עצמו אמר בראיון ל„ניו־יורק טיימס", כי „רייגן הוא אדם חלש הנשלט על־ידי הציונים". לדבריו, „גם הנשיא קרטר היה חלש. אך הוא לעומת רייגן היה בן־אדם טוב".

כתבת „הטיימס" שראיינה את קדאפי, עם עוד שלושה עיתונאים אמריקנים, מספרת על חילופי הדברים ביניהם, שהחלו כאשר קדאפי היה בטוח שאף אחד מהעיתונאים איננו יהודי.

עיתונאית אחת אמרה, כי אביה יהודי — וקדאפי שאל, אם הוא גם ציוני. היא ענתה: „הוא ציוני נלהב כמו אמריקנים רבים אחרים".

קצה העיצומים

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ אמר, כי ארה"ב הגיעה לגבול הצעדים הכלכליים שהיא יכולה לנקוט נגד לוב ואף הודה, כי לצעדים האחרונים לא תהיה השפעה ממשית.

הוא הודיע, כי סגנו ג'ון וייטהד יוצא לאירופה בימים הקרובים, על מנת „להבהיר את עמדתנו ולנסות ולשכנע עד כמה שיוכל".

קנדה תצמצם הקשרים עם לוב

קנדה הודיעה על צעדים שיביאו להגבלת יחסי המסחר עם לוב, בגלל תמיכתה בטרור הבינלאומי.

ראש הממשלה בראיין מלרוני אמר, כי קנדה לא תעניק יותר ביטוח לחברות קנדיות העושות עסקים בלוב. הוא גם אסר מכירת טכנולוגיה מתוחכמת וציוד נפט למדינה זו.

העתון „אלווחדה" מאבו־דאבי, קרא בשבת למדינות ערב, למשוך פקדונותיהם מבנקים אמריקנים בתגובה על הוראת הנשיא רייגן להקפיא הנכסים של לוב בארה"ב.

הופל מטוס אמריקני

כווית. — סוכנות הידיעות של כווית ציטטה אמש דיפלומט בלתי־מזוהה, שאמר כי טיל לובי הפיל לפני כמה ימים מטוס קרב אמריקני מעל לים התיכון.

הידיעה מצטטת דיפלומט המשרת בביירות, שאמר כי הלובים ירו טיל סאם־7 מתוצרת סובייטית והפילו מטוס של הצי השישי מעל מפרץ סירטה.

הסוכנות הכווייתית מציינת, כי ביום רביעי דיווחו האמריקנים על איבוד מטוס אף־4 איי. שהמריא מנושאת המטוסים קורל־סי באיזור זה.

הדיפלומט מציין, כי הן ארה"ב והן לוב שומרות על שתיקה בקשר לתקרית זו, כדי למנוע התנגשות צבאית ביניהן. (אי.פי)

הקבינט מתכנס הערב בשש: הסכמה

מאת דליה שחורי

(המשך מעמוד ראשון)

ד' כי יוכן לו נייר ובו אופציות הפעולה השונות העומדות לפניו, במידה שהליכוד יביא להצבעת תיקו בקבינט. האופציה, שמקורבי פרס ציינו אמש כהגיונית ביותר, היא, שפרס יכנס את הממשלה ויודיעה על החלטתו לסיים את תפקידו, ולאחר מכן יילך לנשיא המדינה. עם זאת הובאה בחשבון גם אפשרות שפרס ינצל את הזכות השמורה לו כדי להביא את נושא טאבה להכרעת הממשלה. גם במקרה זה צפוי משבר ממשלתי שעשוי להביא לפרישת הליכוד ולבחירות מוקדמות.

בסוף השבוע התקיימו התייעצויות בין שרי הליכוד. בחוגי הליכוד אמרו אמש כי רק בישיבת שרי הליכוד היום יוחלט על המהלכים הבאים.

תביעות הליכוד

התביעות שהעלו שרי הליכוד בישיבת הקבינט ביום ה' שעבר היו, כי יוכנה בכתב שלפני התחלת הבוררות יהיה הליך נפרד של פישור. לא בחלק מהבוררות: יסוכמו פרטי הגישה לטאבה שמהם יהנה הצד המפסיד. עוד לפני החלטת הממשלה על הליכה לבוררות: תושג הסכמת מצרים לקיומת מימוש הסכמי הנורמליזציה עם הליכוד הבוררות, כך שאם מצרים לא תבצע את ההסכמים, תופסק הבוררות. כן דורשים שרי הליכוד שהבוררות לא תתחיל לפני שמצרים תגרש את אנשי אש"ף מתוכה, תשלם פיצויים למשפחות הנרצחים בראס בורקה ותפסיק את התעמולה העויינת לישראל בכלי התקשורת.

רה"מ הבהיר, כי יסכים לתיקונים מזעריים בנוסח ההחלטה שהביא לקבינט. אך לא יסכים לשינויים מהותיים בנוסח ההחלטה וכן לא לתהליך ברור נוסף עם מצרים לפני הכרעת הקבינט.

הצעת פרס

הצעת ההחלטה שהגיש פרס עומדת על היסודות הבאים: מרגע החלטת הקבינט על עיסקת החבילה, הכוללת הסכמה עקרונית לבוררות על טאבה, תחל מצרים בביצוע הסכמי הנורמליזציה עפ"י חוזה השלום. תתקיים פגישת פיסגה בין פרס ומובארק ויוחזר השגריר המצרי לישראל. ישראל ומצרים יפתחו בדיון על פרטי שטר הבוררות ויקבעו, עוד לפני התחלת הבוררות, את הסדורים בטאבה שמהם יהנה הצד שיפסיד בבוררות. בשלביה הראשונים של הבוררות ידונו הצעות פישור.

* * *

מאת דורית גפן

(המשך מעמוד ראשון)

חוגים במפלגת העבודה העריכו אמש כי הליכוד לא יגרום למשבר ממשלתי וציינו כי די בהצבעה של שר אחד מהליכוד בקבינט כדי להעביר את ההחלטה.

חוגים המקורבים לשר יצחק שמיר אמרו אמש, כי ההבדלים בין המערך לליכוד בנושא טאבה אינם גדולים, וכי לדעתם ניתן לגשר עליהם. עוד הרגישו, כי עמדתו של שמיר היא זו שהביאה לוויתורים מצד מצרים.

חוגים ב„חירות" ציינו, כי ההתייעצות של שרי הליכוד היום — לפני ישיבת הקבינט — תהיה מבחן לשמיר אשר עמד בסוף השבוע מול התנגדותם של ארבעת השרים: ארנס, שרון, לוי ומודעי לקבל את הצעת פרס. עמדה זו זכתה לגיבוי של מזכירות תנועת „החירות". נמסר כי שרי הליכוד עשויים להגיש הצעה נגדית לקבינט. עמדת ארבעת שרי הליכוד עשוייה לקבוע גם את עמדת השר שמיר. להערכת אותם חוגים יקשה על שמיר להצביע לבדו בקבינט בעד ההצעה של פרס — אם השרים האחרים יתנגדו. אך לדברי אותם חוגים, ייתכן כי השרים האחרים של הליכוד רק ימנעו. ב„חירות" לא דחו אמש את הטענה, כי המאבקים הפנימיים בתוך המפלגה וקיום הבחירות הפנימיות לקראת הוועידה משפיעים על עמדות השרים לוי, שרון ואף ארנס.

טלוויזיה?!

(המשך מעמוד ראשון)

הרדיו, שנפסקו כאות הזדהות של טכנאי הרדיו עם טכנאי הטלוויזיה, בעוד שידורי הטלוויזיה מושבתים כל השבת.

הטכנאים מאויימים בהחרמה

אתמול אמר יו"ר איגוד הטכנאים זלמן שנקמן: נודיע על סכסוך עבודה ברשות השידור, ובמידה שיהיה צורך בכך נחריף את ההשבתה גם מחוץ לרשות. „לא ניתן להנהלה הפועלת בצורה פרובוקטיבית לשפוט יו"ר ועד עובדים שלא בפניו, ולהתחשבן אתו על פעולות שביצע כיו"ר הוועד".

על השאלה, מה יעשו הטכנאים אם יוצאו נגדם צווי ריתוק או אם תיסגר רשות השידור. ענה שנקמן כי אם תיסגור ההנהלה את רשות השידור, הם ייאלצו לפתוח אותה מחדש בעצמם, מפני שגם המשדרים הם בידי „בזק". באשר להפעלת צווי ריתוק — אלה נועדו לשירות חיוני, ושידורי הטלוויזיה עדיין אינם בגדר שירות חיוני. אבל, אם יעשו זאת, יעבדו הטכנאים כמו שעובדים תחת צווי ריתוק.

חבר ועד הטכנאים, אלי קריתי, אמר, כי הטכנאים לא יחזרו לעבודה עד לביטול השעייתו של קוקה. היום ייפגשו הטכנאים ויחליטו על המשך צעדיהם.

בינתיים, החליט מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, לנכות משכר העובדים את זמן האסיפות שהם מקיימים בשעות העבודה. „זוהי פראות לשמה של קבוצת אנשים. העושה ברכוש הציבור ככל העולה על רוחה" — אמר פורת, והוסיף בבדיחה למחצה, כי „הגיע הזמן להעביר את הטלוויזיה מקוקה לפפסי". הוועד המנהל מינה אתמול צוות מיוחד, המורכב מיו"ר הרשות מיכה ינון, וחברי הוועד דוד ארמון ודוני פיינשטיין שיעקוב אחר האירועים, ונראה כי אם לא יימצא היום פתרון לסכסוך תימשך השבתת הטלוויזיה גם בימים הקרובים.

תובעים לחקור התבטאות

(המשך מעמוד ראשון)

את השופט ג'יני בפני בית־דין משמעתי לשופטים.

ח"כ שולמית אלוני (ר"צ) חברת ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, פנתה לשר המשפטים בבקשה כי יורה להשעות לאלתר את שופט בית משפט השלום בפתח תקווה ראובן ג'יני ולהעמידו לדין על ביטויים גזעניים ודברי הסתה שאמר בעת משפט בעל קרקעות. ושיהם לדבריה עבירה על פי חוק העונשין. ח"כ אלוני אומרת, כי לאחר שהשופט אמר „אסור להרוג את הערבי הזה", היה עליו לפסול עצמו מלישבת בדין בתיק זה אולם הוא עוד הוסיף חטא על פשע והשתמש בסמכותו כדי לאסור בצו פירסום את הפרשה ודברים שנאמרו בעת הדיון בבית המשפט.

ביום חמישי, 16.1.86, בשעה 16.30
תתקיים עליה לקברו של בננו
אילן בר־און ז"ל
בשעה 17.15 נתכנס לחנוך את מועדון הרכיבה של שמו
המשפחה
וקיבוץ נירים

על המשמר עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בכאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדת סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102־121, טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

פסק־הלכה של גורן לבקשת שילנסקי

בגלל הסכנה הישמעאלית מותר לעלות להר־הבית

„עם זאת על החכ"ים לטבול לפניכן במקווה טהרה"

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

הרבנים הראשיים מרדכי אליהו ואברהם שפירא, והרב הראשי לשעבר שלמה גורן, אינם שוללים ביקור של ח"כים בהר־הבית ביום שלישי הקרוב.

יו"ר ועדת הפנים של הכנסת דב שילנסקי פנה אל השלושה, לקראת ביקור הוועדה במקום מחרתיים.

הרבנים הראשיים אברהם שפירא (אשכנזי) ומרדכי אליהו (ספרדי), אמרו לשילנסקי כי אמנם אסור ליהודים לעלות להר־הבית, אולם אם מדובר בבדיקה בטחונית, מותר לח"כים לבקר במקום.

השתלטות הישמעאלים

הרב האשכנזי לשעבר שלמה גורן היה מפורט יותר בתשובתו, שניתנה בכתב. הוא טוען כי „בגלל סכנת השתלטות של הישמעאלים העוינים בהר הבית כבחור של מותר לח"כים לעלות להר על אף סייגים הלכתיים". לדברי גורן „במצב שהתהווה קיים ... לאבדן הריבונות היהודית על הר הבית. „גורן סבור כי הביקור של הח"כים יחזק את הריבונות היהודית על הר־הבית, ... יוכיח, קבל עם ועולם, כי ... שייך לישראל. „במצב כזה ... זו לא רק שמותר, אלא ... קדושה מוטלת עלינו להיכנס ... הבית ללא סייג, זו מצווה ... של שמירת הקודש והמקדש".

לטבול קודם לכן

עם זאת ממליץ הרב שלמה ... כי כל הח"כים שיחליטו לעלות ... הבית יטבלו קודם לכן ב... טהרה, ובשעת הביקור לא ... נעלי עור, כי אם נעלי גומי.

שוטר מג"ב

(המשך מעמוד ראשון)

ומגן הרסיסים נפצעו ארבעה מתושבי שכם פצעים קלים. שני שוטרי מג"ב נלקחו לבית־החולים תל־השומר ושם מת רב סמל פארס מפצעיו. הערבים הפצועים מאושפזים בבית־החולים רפידיה.

רב־סמל פארס נשוי ואב לחמישה. לווייתו תערך היום בשעה שלוש אחה"צ בכפרו.

כשעה וחצי לאחר תקרית הירייה, ניסתה מכונית מרצדס, נושאת לוחית זהות של הגדה, לפרוץ את אחד המחסומים שהקים צה"ל בעיר. אנשי המחסום ירו במכונית והנהג נפצע. עדיין לא ברור אם יש קשר בין שתי התקריות.

אש משני מוקדים

כוחות הבטחון הטילו עוצר בשכם ופתחו בסריקות וחיפושים לאיתור מבצעי הפיגוע. מסריקות צה"ל במקום האירוע התברר, כי אש נורתה משני מוקדים, וכי בה השתתפו לפחות שני בני אדם.

אבל בכפר רמה

רס"ל פארס שירת במשמר הגבול מ־1967. בשכם שימש כסגל ... בורה. בעת שפלוגתו הוצבה ב... ניצל פארס פעמיים ממוות ... שמיטעני צד התפוצצו בקרבתו ... הוא לא נפגע.

כתב עתי"ם מוסר, כי אבל ... ירד על כפר רמה.

משפחת פארס היא משפחה ... עבר בטחוני. אחיו משמש ... תחנת המשטרה בקרית שמונה ... בן דודו, כאמל פארס, נהרג לפני שנים ממיטען צד שהתפוצץ ... מחסום אבנים ברמאללה.

הפרת צו הפרסום

(המשך מעמוד ראשון)

פישביין, שרשמה את דבריו. למחרת, התייצבה העיתונאית בלשכת השופט, בלווית כתב „מעריב", בוקי נאה, לקבלת תגובה.

איסור בדיעבד

השופט, שהופתע לגלות כי נציגי העיתונות נכחו באולם בעת שפיו „הפיק את מרגליותיו", נתמלא זעם, והחליט למנוע את פירסום התבטאותו המבישה, על־ידי הוצאת צו איסור פירסום על הדיון שהתנהל יום קודם לכן (!).

כידוע צו איסור פירסום ניתן להוציא במקרים מאד מוגדרים כמו ביטחון־המדינה, הגנה על קטין, או שלום הציבור, שעל־פי רוב אין מחלוקת בנחיצותם. צו שכזה, כאשר הוא מוצא, נעשה בדרך כלל במהלך הדיון אליו הוא מתייחס, ולא יום לאחר מכן, כפי שאירע במקרה זה.

הפרה מוצדקת של הצו

בכל מקרה, הוראות הוצאת צו איסור פירסום אינן כוללות סעיף הגנה על כבודו של שופט שלא נזהר בלשונו. במקרה שלפנינו, לא היתה לפיכך כל הצדקה להוצאת צו איסור הפירסום. נראה כי המניע היחיד שהיה לשופט — היה למנוע מן הציבור את המידע על „חוש ההומור" של כבוד השופט ג'יני.

גם אם היה בא השופט לטעון, כי מעשהו נבע מן הצורך להגן על כבוד מערכת המשפט, למרות שהוא עצמו היה הגורם לפגיעה בה, ולמנוע „זילות בית־המשפט" — שהרי זוהי עבירה בפני עצמה, הרי טענה זו אינה עומדת הפעם כיוון שהפירסום תובע את כבוד בית המשפט ואינו מבזה אותו.

הפרת צו בית־המשפט, גם בנסיבות שהיו, היא אירוע חריג בתולדות העיתונות בישראל. היה רק מקרה אחד בעבר, בו הפר עיתון צו איסור פירסום. היה זה עיתון „הארץ" שפירסם את שמו של יורם ביכונסקי, כחשוד ברצח רחל הלר, לאחר שפעמיים לפני־כן ציית העיתון לצו איסור פירסום בנידון, ובשלישית החליט, בעקבות מספר נסיבות מקילות, להפירו.

במקרה שלפנינו נראה שלא היתה ברירה לעיתונים, אלא לפעול כפי שפעלו, למרות הסיכון שבעבירה. שאילולא כן, היו מועלים בשליחותם הציבורית. להגנת העיתונים עומדת חובת הדיווח בנושא שיש בו עניין ציבורי, ובמעשה הפירסום הורגשה המגמה לשמירה על כבוד מערכת המשפט כלי לגרום לזילות בית־המשפט.

נראה כי תביעת ח"כ אלעזר גרנות, להעביר את החומר בפרשה לנשיא בית־המשפט העליון — נראית כמוצדקת וכמחויבת המציאות, כמו גם חובת העיתונים שבידם היה החומר — לפרסמו.

משתתפים בצערן של
משפחות בן־ארצי ואמיר
במות האם
פרידה גליק
ההלוויה תיערך היום, היום א', 12.1.86
בשעה 15.00 בבית העלמין של הקיבוץ
קיבוץ מזרע

תפילת יום השישי עברה בשלום בהר הבית. הפעם ניכרה נוכחות קטנה מן הרגיל של מתפללים מוסלמים. שבימי שישי גודשים באלפים את רחבת הר־הבית. (תצלום: רחמים ישראלי)

רוב נציגי העבודה חזרו בהם מכוונתם לסייר שוב בהר הבית

שלושה מתוך ארבעה חברי העבודה בוועדת הפנים אינם מתכוונים להשתתף בסיור משום ש„השעה אינה כשרה" ● ז'אק אמיר הביע נכונות למסור עדות במשטרה ● הפעילים הערביים במפלגת העבודה מגנים בחריפות הפרובוקציות בהר הבית ותובעים למנוע ביקור ועדת הפנים ביום ג' הקרוב

מאת מוטי בסוק, קאסם זייד, בצלאל עמיקם — כתבי „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

אהרון נחמיאס, מרכז המערך בוועדת הפנים, הודיע אתמול כי לפחות שלושה מתוך ארבעה חבריו לסיעה בוועדה, לא ישתתפו מחרתיים בסיור שתערוך ועדת הפנים בהר־הבית.

לדעת נחמיאס השעה אינה כשרה עתה לסיור ויש לתת לרוחות להרגע. „שליטתנו בירושלים כולה ידועה לכל ואינה ניתנת לערעור", אמר.

חיים קופמן, מראשי הליכוד, תקף אתמול בחריפות הודעה זו. הוא טען כי ביום רביעי האחרון, לאחר רפי אדרי ועוזה סולודר, הבטיחו לו חברי סיעתם ישתתפו בסיור להר הבית. אתמול טען קופמן כי למערך יש צפצף של העמדות פנים בכל נושא לאומי.

הפעילים הערביים בעבודה מגנים

פעילי מפלגת העבודה הערביים מגנים את ההתקפה הימנית על המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים ודורשים מהממשלה ומהכנסת למנוע את ביקורם של חברי ועדת הפנים של הכנסת לערוך ביקור חוזר ביום ג' בהר־הבית.

פעילי העבודה הערביים שהתכנסו אתמול בבית הארחה שפרינצק שבנצרת, מזהירים שהביקור, שנתפס כפרובוקציה על־ידי המוסלמים, גורם לליבוי יצרים ולערעור הסטטוס־קוו הקיים בירושלים.

ח"כ עבדול וואהב דראושה שהיה הנואם המרכזי בכנס גינה את השתתפותו של ח"כ ז'אק אמיר בסיור של ועדת־הפנים וכינה אותו מעשה טפשי.

דראושה, שרואה בביקור בהר־הבית מעשה מתגרה ופוגע ברגשות המוסלמים, הזהיר: „אנו נעמוד עם תושבי מזרח ירושלים נגד כל נסיון לערוך ביקור חוזר של ועדת הפנים בהר־הבית". המתכנסים שייחדו פרק מיוחד לנושא המדיני הביעו תמיכה בבוררות בעניין טאבה ובנירמול היחסים בין מצרים ישראל. הם הביעו תמיכה במו"מ ישיר ובפורום בינלאומי בין משלחת ירדנית־פלשתינית ומשלחת ישראלית.

המתכנסים יצאו בקריאה להכרה ערבית, לרבות פלשתינית, בזכות הקיום של מדינת ישראל והכרה ישראלית בזכות ההגדרה העצמית לעם הפלשתיני. באי הכנס הביעו תמיכה במאבק יהודי־ערבי משותף נגד ההקצנה והגזענות והביעו התנגדות לאלימות ולטרור מכל מקור. במישור הפנים, תבעו הפעילים הערביים מימוש החלטה קודמת של מפלגת העבודה להקים מחוז ערבי ודרשו הקמת חוג רעיוני ערבי במפלגה.

„לגלח" העיר העתיקה

סגן ראש עיריית ירושלים, ניסים זאב איש ש"ס, העלה בסוף השבוע, על רקע אירועי הר הבית הצעה „מהפכנית": „גילוח" העיר העתיקה, ולמעט הרובע היהודי וכנייתה מחדש. זאב נימק את הצעתו באומרו, כי הצפיפות בעיר העתיקה יוצרת בעיות בטחוניות שאין דרך להתגבר עליהן. הוא אף נאחז בדברים שאמר דוד בן גוריון אחרי מלחמת ששת הימים בפרשו אותם כיונה להריסת הישן ותכנון שכונה חדשה במקומו. באשר לכוח האורחים שיאכלסו את העיר העתיקה בעתיד אין לנציג ש"ס כל בעיה: צריך לאכלס בבנייה שיותר יהודים.

אמיר יעיד

ח"כ ז'ק אמיר הביע נכונותו להעיד בפני הקצין שנתמנה לבדוק את השתלשלות האירועים במהלך ביקור חברי ועדת הפנים של הכנסת בהר־הבית ביום ד' שעבר. גביית העדות תיעשה על ידי כנ"צ פלייסינג בכנסת, ביום ב' הקרוב.

סיסמאות בעיר העתיקה

אלמונים ציירו הלילה סיסמאות נגד ערבים ובעד השבתת המסחר בעיר העתיקה של ירושלים.

לפנות בוקר של יום ו' נתגלה, כי אלמונים ציירו במשך הלילה סיסמאות ברחוב הגיא בעיר העתיקה של ירושלים התומכות בכהנא. „כהנא לשלטון" ו„הר הבית ליהודים".

רבין נגד שרות לאומי לערבים: „נקים גדודים של חוטבי עצים?"

מאת ניצה ריגמן, כתבת „על המשמר"

בנושא שרות לאומי לערביי א"י גילה שר הבטחון, כי הוא מתנגד גמור לנושא זה. „האם נגייס ונקים גדודי עבודה לערבים, שיהיו חוטבי עצים ושואבי מים? אין שום תוקף מוסרי לתבוע מערביי ישראל להתגייס ולהלחם. זאת היא הילנה כפיסית, לנו ולהם. ואין טעם לטשטש את הפרובלמטיקה הזו". שר הבטחון ציין את נאמנותם של רוב ערביי א"י ואמר שהעובדה היא כי היו יותר מרגלים יהודים ממרגלים ערביים־ישראליים. אי אפשר להתעלם מערביי א"י, אמר שר הבטחון, וזוהי קבוצה אתנית עם תרבות, דת, מורשת ומסורת משלהם ואי אפשר לנתק אותם להלוטין מהעולם הערבי. שר הבטחון אמר דברים אלה לחברי וועדת משנה לנוער בהכנה לקראת ועידת מפלגת העבודה הרביעית בבית ברל.

ביקורת על מערכת החינוך

שר הבטחון יצא בביקורת על מערכת החינוך ואמר, כי היא מדגישה נושאי לימוד אורתודוכסיים והנוער מגיע לצבא מבלי לדעת בכל הנוגע למאה השנים האחרונות בתולדות העם היהודי בתולדות ומיפעל הציוני. הבורות ואי הידיעה בנושא מדאיגים, אמר שר הבטחון. עם זאת ציין השר בצער כי בשל הקיצוץ בתקציב הבטחון יחול קיצוץ גם בנושא השכלת החיילים בצה"ל.

מספר בני נוער שהשתמטו משרות צבאי, היה גדול יותר בתחילת שנות החמישים. שר הבטחון הציע לחברי הוועדה להציע דגל ויעד במטרה לחינוך הנוער. „אני לא בטוח שתנועת העבודה הצליחה להציב אתגרים לתנועת הנוער" אמר שר הבטחון. בתחום הבטחון אין ליצחק רבין טענות כלפי הנוער והוא אומר שהוא רק מלא הערכה ושבחים כלפיהם.

הוגשה רשימת הישובים הזכאים לסיוע מיוחד

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

תרשיחא היא כנראה הישוב היחיד במגזר הערבי אשר נכלל בתוכנית החדשה של השר יעקבי שהוגשה לממשלה בעניין כוונ וסיוע לערי ואזורי הפיתוח. ואולם, הישוב אינו מופיע במפורש בתוכנית. ברשימה של ישובים מרוחקים וישובים הנמצאים בתחום אזורי העיירות מופיעה מעלות, בלי לציין מה מעמדה של תרשיחא הנכללת כידוע בתחום מעלות. תחת השם „מעלות תרשיחא" כרשות אחת, בעלת תקציב אחד וראש עיר אחד.

בתגובה לפניית „על המשמר" ולאחר יום של בירורים מסרה דוברת משרדו של השר יעקבי שהשמטת שמה של תרשיחא נובעת מטעות ובוודאי היא נכללת בתוכנית וזכאית לכל ההטבות הניתנות למעלות.

בתגובה לשאלה נוספת השיבה הדוברת שהוקם צוות בין־משרדי בהשתתפות היועץ לענייני ערבים של השר וייצמן ד"ר גינת המטפל עתה במתן פתרונות לכפרים הדרוזיים והערביים בארץ, וזוהי הסיבה שבגללה לא נכללו בתוכנית הנוכחית של השר יעקבי ישובים דרוזיים או ערביים בארץ.

מוצרט לא הצליח לשבש הפתיחה של „צוותא" במגדל העמק

יותר מ־200 מתושבי מגדל־העמק, רבים מהם חברי מפ"ם, מילאו אתמול את אולם מועצת הפועלים בישוב לרגל פתיחת מועדון „צוותא" לתרבות מתקדמת.

המועדון יפעל באולם מועצת הפועלים ובנית נעמ"ת במגדל־העמק וינוהל על־ידי עדה רמון מקיבוץ שריד.

פעילות „צוותא" במגדל־העמק נפתחה אתמול בערב שירי המשורר נתן יונתן שקרא משיריו ונשא דברים עליהם. חברים מקיבוץ שריד הופיעו בקטעי שירה וקריאה משיריו המולחנים של נתן יונתן.

מזכיר מועצת הפועלים במגדל־העמק, גבאי, ברך על פתיחת פעילות „צוותא" במגדל־העמק שתתקיים באולם מועצת הפועלים ובמקביל לה יפעל באולם גם מועדון מוסת של ההסתדרות. זהו דגם לשיתוף פעולה תרבותי ותקציבי במפלגת העבודה ומפ"ם, אמר גבאי.

בתוכנית מועדון „צוותא" לשבועות הקרובים ההצגה „שש אחרי" של התיאטרון הקאמרי, רביעיית זמר גרוזינית, קפה סוליטי ועוד. במסגרת פעילות מועדון „צוותא" במגדל־העמק יתקיימו גם בשבתות בשעות הבוקר קונצרטים לכל המשפחה.

יצוין שהחמונים שהגיעו לפתיחת פעילות מועדון „צוותא" העדיפו את הפעילות התרבותית הזאת על הסרט „אמדיאוס" שהוקרן אתמול בישוב. להפתעתם הרבה ולשמחתם של חברי קיבוץ שריד שאירגנו את הערב.

מירה יערי

„צים" סיימה את '85 ברווח של 15.5 מיליון ד'

מאת יואב אביב וכתבי „על המשמר"

חברת „צים" סיימה את שנת 1985 ברווח של 15.5 מיליוני דולרים לאחר ניכוי פחת ותשלומי ריבית. זאת, לעומת הפסד בסך של כ־38 מיליוני דולרים אשתקד.

מהנהלת החברה נמסר, כי גם לאחר הפסדים ממכירת אוניות הגיע הרווח של „צים" לכ־4 מיליון דולר לעומת הפסד של כ־45 מיליוני דולרים אשתקד.

בהנהלת החברה מוסברת המגמה ההיפוכית ברווחי צים לעומת הפסדים כבדים שנשאה החברה בשנים עברו בפעולות ייעול הריפות שננקטו בחברה ובהקטנת ההוצאות לרכישת דלק שמחירו הוזל וירידת שערי הריבית.

בהזור שהציגה הנהלת החברה נאמר, כי חובותיה של חברת „צים" שעמדו על 516 מיליון דולר פחתו לכ־456 מיליון דולר לאחר שהחברה פרעה חובות בשיעור 60 מיליון דולרים בשנת '85.

כתבנו מציין כי על חברת „צים" לפרוע החל מהשנה הקרובה חובות בסך 100 מיליון דולר מדי שנה. דבר העשוי להקשות על המשך פעילותה השוטפת של החברה בשנה הקרובה.

כינוס גדול של תומכי חוסיין ערפאת בהשתתפות אמריקנים

מאת פינחס ענברי

במלון „אליוטוני" במזרח־ירושלים התכנסו אתמול כ־30 אישים מן השטחים תומכי הדיאלוג הירדני־פלשתיני לדיון על מדיניותה של ארה"ב במזרח־התיכון בהשתתפות אישים אמריקנים. הקונסולים במזרח־ירושלים ובהם קונסול ארה"ב. בין האישים שהשתתפו: ראשד אישאווה, ופאייז אבו־רחמה מעזה; אליאס פרייג' מבית־לחם, חיכמת אל מסרי, באסל כנען, סאיז כנען, וזאפר אל מסרי משכם, אנואר אל־חטיב, מחמוד אבו־זולוף ממזרח־ירושלים, חנא סניורה ממזרח־ירושלים, ואחרים.

האישיות האמריקנית הבולטת ביותר בכנס היה הדיפלומט האמריקני לשעבר, הרולד סונדרס. בדבריו אמר, כי רבים חושבים ש־242 ההחלטה היא המפתח לפתרון הסכסוך אבל לדעתו, מספיקות שתי הצהרות מפי הפלשתינים. 1. הצהרה שהולכים לשלום עם ישראל 2. הצהרה שהצדדים מפסיקים את האלימות במהלך המו"מ.

להתחיל בתהליך

סונדרס מאמין שחייבים להתחיל בתהליך כלשהו משום שעצם התהליך יוביל בסופו של דבר לתוצאה. השיב לו ד"ר סאיב עריקאת מאוניברסיטת א־נג'אח בשכם, כי אי אפשר להוציא את אש"ף מן התהליך. המכשול העיקרי ביום הוא התעלמותן של ארה"ב וישראל מאש"ף. לדעתו, ארה"ב מעניקה לישראל חשיבות מיוחדת במדיניותה במזרח התיכון ובמדיניות כזאת אי־אפשר יהיה להגיע לתוצאה. הוא חושש שקיפאון יביא לידי התגברות הד אלימות שממנה יסבלו הפלשתינים והישראלים כאחד. זיאד אבו זיאד, אמר, ארה"ב וישראל אינן מעריכות את הוויתורים שעשה אש"ף בתהליך המדיני.

את הכינוס אירגנה המועצה הערבית המוציאה לאור את העיתון „אל־מווקף" התומך בערפאת.

לכתבנו נודע כי בסוף השבוע היה כינוס דומה ברבת־עמון וכו השתתפו אישים ירדנים, פלשתינים ואמריקנים ובהם הרולד סונדרס.

תיירים ביטלו בואם לישראל בעקבות האירועים בהר הבית

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול השגיחו ביום שישי ובשבת על הנעשה בהר הבית. במהלך תפילות יום השישי שבהן משתתפים בדרך כלל אלפים רבים היתה הפעם נוכחות קטנה מהמקובל. נראה כי בקרב המתפללים קנן חשש שמא תהיינה הפרעות במהלך התפילות ובעקבות הפרות סדר תבצע המשטרה מאסרים. בשבת נפתחו שערי הר הבית לקהל הרחב והמקום המה מאות מטיילים ותיירים. בין המבקרים הרבים היתה גם קבוצה המשתייכת לנאמני הר הבית. אנשי הקבוצה נכנסו לרחבה וליד מסגד אל אקצא הוציא אחד מהם, נער בן 15, סידור תפילה והחל להתפלל. השוטרים ומשגיחי הווקף מיהרו לעצור אותו ואת חבריו וליוו אותם לעבר שער היציאה.

קצין בודק שמונה מטעם המשטרה לחקור את פרשת התקרית בין חברי הכנסת לבין ההמון בהר הבית. סגן ניצב עמי פלייסינג ממשיך בעבודתו למרות הודעת מספר חברי הכנסת שלא ישתפו עמו פעולה. במשטרה: לא נוטים להתרגש. מהודעת הח"כים כן נשאלו שאלות שוטרים וקציני משטרה שליוו את משלחת חברי הכנסת בעבר. סנ"צ פלייסינג ישלים את החקירה במהלך השבוע ויעביר את הדו"ח למפכ"ל המשטרה ניצב דוד קראוס.

ביטול ביקורים

האירועים המסעירים בהר הבית שהוקרנו על מרקעי הטלוויזיה ברחבי העולם גרמו לביטול ביקוריהם של תיירים שעמדו להגיע לישראל בשבועות הקרובים. סוכן נסיעות וותיק בירושלים מסר לכתבנו, כי הגיעו לידיו מברקים ובהם ביטולים של ביקורי קבוצות כשהסוכנים בחו"ל מתנצלים ומוכנים לפצות את המארגנים הישראלים בדמי ביטול. הם נימקו את סירובם של התיירים לבוא לארץ שמא ההתפרעויות הן רק תחילתו של גל אלימות העלול לסכן את שלומם במהלך הביקור בישראל.

אלפי פלשתינים ומגורשים תושבי דר"ל בנון שבים למחנות ולכפרים

ישראל אינה מאפשרת ביקורי הצלב האדום בכלא אל חיאם, שבו מחזיק צבא דרום לבנון חשודים בפיגועים נגד חייליו ● ישראל טוענת שיש להפנות בקשות הביקורים ללחאד

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ארגון הצלב האדום וארגוני סעד אחרים פנו בשבועות האחרונים לישראל לאפשר ביקור נציגים מטעמם בכלא אל-חיאם. בית המעצר של צד"ל, השוכן לא הרחק ממטולה. במקום מוחזקים על פי הפרסומים הזרים למעלה מ-200 עצורים החשודים בביצוע פיגועים נגד צד"ל. לפי שעה נדחו כל הבקשות שהופנו לישראל בטענה שמדובר במקום המוחזק ע"י צבא דרום לבנון ולא ע"י ישראל. ואת הפניות יש להפנות למפקד צד"ל הגנראל לחאד.

כמה עשרות תושבים מהכפר כונין שנמלטו מאזור רצועת הבטחון שחששו מפעולות גמול של צד"ל, שבו לבתיהם בימים האחרונים. קרוב ל-400 מתושבי הכפר נמלטו לפני כשבועיים, לאחר שצד"ל פיצץ 4 בתים בכפר בתגובה על הריגתם של שני חיילי צד"ל מארב שהוצב ליד הכפר. בעידודו של מפקד יחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון, פנה צד"ל לפליטים השוהים בצור וביקש מהם לחזור, תוך הבטחה שלא יאונה להם רע. ממשלת לבנון ביקשה שהפליטים ישארו במקומות שאליהם נמלטו לפחות עד הדיון שיתקיים השבוע במועצת הבטחון, על מה שלבנון מכנה גרוש תושבים מבתיהם. בינתיים חזרו רק חלק מהתושבים לכפר כונין בתוך רצועת הבטחון.

אלפי פלשתינאים חוזרים

בשבועות האחרונים מורגשת תנועה מוגברת של פלשתינאים החוזרים למחנות הפליטים באזור צידון. מדובר באלפי פליטים ששבו למחנות הפליטים עין חילוואה ומחנות פליטים אחרים העוברים עתה תהליך מזורז של שיקום לקליטת הפלשתינאים החוזרים.

קצב הבניה גדל בשבועות האחרונים, ומורגשת היטב הזרמת כספים ללא תקדים ממקורות פלשתיניים במגמה להפוך אותם מחדש למקומות ריכוז של פלשתינים בדרום לבנון. גם באזור צור יש תנועה של פלשתינים השבים לבתיהם תוך הסכמת מפקדי „אמל" המקומיים. יש לציין שהמצב שונה באזור נבטיה שם מונעים עד עכשיו שובם של פלשתינים לאזור.

צו על תנאי הוצא לבקשת העותרים בפרשת „אפרים חוזר לצבא"

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

המחזאי יצחק לאור, איגוד המחזאים בישראל והאגודה לזכויות האזרח, הגישו ביום שלישי עתירה לבג"ץ נגד המועצה לביקורת סרטים ומחזות לאחר שהמועצה החליטה לא לאפשר להעלות את המחזה „אפרים חוזר לצבא".

ביום שישי הוציא שופט בית המשפט העליון השופט מנחם אילון צו על תנאי, המורה למועצה לביקורת סרטים לנמק בתוך 30 יום, מדוע נפסל המחזה על ידי המועצה.

העותרים טוענים, כי הפסילה פוגעת בעיקרון חופש הביטוי. בנימוקי הפסילה של המועצה נאמר, כי המחזה מציג תמונה מעוותת של המימשל הצבאי ומשווה אותו לשלטון הנאצי. עוד נאמר בנימוקי הפסילה כי קיים חשש, שאם יוצג המחזה הוא ילווה בפעילות התססה אנטי-ממשלתית.

העותרים טוענים, כי נימוקי הפסילה נוגדים את חוות דעתו של היועץ המשפטי יצחק זמיר שניתנה ב-1982. בחוות דעת זו נאמר, כי מחזה סטירי לא נועד לשקף את המציאות אלא מציג תמונה מוגזמת וביקורתית ויש לשפוט את המחזה בהתאם.

העותרים טוענים עוד כי המועצה לא עיינה במחזה בכובד ראש ולא הבינה את משמעותו. המועצה לא חשבה על אמצעים אחרים מלבד פסילתו המוחלטת, כמו השמטת חלקים ממנו.

בהתייחס לנימוק כי המחזה עלול לגרום להתססה, טוענים העותרים, כי אין זה נימוק סביר לפסילת המחזה.

הדיון בעתירה יתקיים לאחר שהמועצה לביקורת סרטים ומחזות תמציא את תגובתה לפי צו בית המשפט העליון. (עתי"ם)

א"שאווה יוחזר לראשות עירית עזה?

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

לכתבנו נודע, כי בעת האחרונה דנים באפשרות להחזיר את ראשד א"שאווה לראשות עירית עזה. ראשד הורח מתפקידו לפני כ"ג שנים בגלל קשריו עם אש"ף ובעיקר בגלל סכסוך מתמשך עם המימשל הצבאי. אחר-כך נאסר עליו לצאת לירדן. איסור שבוטל לא מכבר.

ראשד א"שאווה הוא מן האישים הבולטים ביותר בשטחים ותומך בדרך-כלל בדיאלוג הירדני-פלשתיני. חוגי הסירוב רואה בו בוגד בגלל עמדותיו המדיניות המתונות.

יעקבי: הממשלה אינה מתכוונת לפגוע בחסכונות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, הכחיש אתמול ידיעות כאילו מתכוונת הממשלה לפגוע בחסכונות הציבור. הוא אמר כי פעולה כזו תגרום לכך שהציבור ימנע מלחסוך בעתיד. „הממשלה לא תטיל מיסים על חסכונות הציבור בכל צורה שהיא, ולא תפר את החוק להגנת חסכונות הציבור", אמר יעקבי. הוא דיבר בשבתרבות בבאר-שבע.

עוד אמר יעקבי, כי יש להוריד את המיסוי הישיר כבר בתקופה הקרובה כדי לאפשר את עליית שכר הנטו.

יעקבי אמר גם, כי בכוונתו להביא לועידת המפלגה הקרובה הצעה בדבר אוטונומיה חד צדדית בגדה ובעזה. זאת אם לא תהיה התקדמות מדינית אחרת.

● ביאטריס מלכת הולנד ובעלה הנסיך קלאוס, באו בשבת לרבת-עמון לביקור פרטי. הם נתקבלו בנמל התעופה על-ידי המלכה נור יורש העצר הנסיך חסן. מכיוון שהמלך חוסיין נמצא עתה בביקור פרטי בבריטניה.

● כמות עצומה של 8.6 טונות הרואין הועלתה בשבת באש בידי שלטונות המשפט האיראני. משטרת הגבולות האיראנית וכוחות בטחון אחרים לכדו את הסמים בשנים האחרונות מידי מבריחים שהגיעו מפאקיסטאן ומאפגניסטאן.

בית המשפט העליון בפסק דין ראשון מסוגו

הצהרה על אדם — „משתף פעולה" עם ישראל, אינה הוצאת לשון הרע

ארכיהגמון הכנסייה הארמנית התלונן שאיש דת הכפוף לו הצהיר בירדן שהוא „משתף פעולה" עם ישראל וגרם לו נזק בקשריו עם מדינות ערביות

האם הודעה שמסר פטריארך הכנסיה הארמנית בירושלים לממשלת ירדן, כי הארכיהגמון של אותה כנסיה בירושלים משתף פעולה עם ממשלת ישראל ותומך בפעולותיה בשטחים הינה הוצאת לשון הרע? לכך נדרש ביום שישי בית המשפט העליון.

המדובר בערעור שהגיש ארכיהגמון הכנסיה הארמנית בירושלים אג'מיאן שאהה, אזרח ירדני המתגורר בירושלים, לבית המשפט העליון, נגד הכפוף לו בהירארכיה. הפטריארך של אותה כנסיה, יגישה דרדריאן.

הוא הגיש תביעת דיבה נגד הכפוף לו על דברים שמסר לממשלת ירדן, כי הארכיהגמון תומך בממשלת ישראל.

בית המשפט המחוזי דחה את התביעה ועל כך הוגש ערעור לבית המשפט העליון. בערעור טען אג'מיאן שאהה, כי פירסום זה הינו לשון הרע משום שהדברים המיוחסים לו עלולים לעשותו מטרה לשנאה, לפגוע בו בתפקידיו שבמסגרתם הוא יוצא למדינות ערב. כן טען המערער באמצעות עו"ד שלמה תוסיה כהן, כי הפירסום עלול לעשותו מטרה לשנאה בקרב חלק מתושבי יו"ש.

לדבריו, בשל הפרסום אסרו עליו שלטונות ירדן את הכניסה לתחומה. כל אחד משלושת שופטי הרכב בית המשפט העליון נדרש לסוגיה זו. השופט דב לוין כתב בהחלטתו: „שיתוף פעולה של אזרח עם שלטונות החוק לא ייחשב מעשה הראוי לגינוי, שדבר פירסומו מהווה לשון הרע. אך ורק משום שכך יוערך הדבר בחוגי העולם התחתון".

מדוגמה זו השופט משליך לענייננו הערעור וקובע, כי שיתוף פעולה עם שלטונות ישראל לא תחשב פעולה הממיטה על „משתף הפעולה" שנאה וביזוי ופירסום דבר שיתוף לא יראה כהוצאת לשון הרע.

המשנה לנשיא בית המשפט העליון, השופטת מרים בן פורת מצטרפת. לעמדתו של השופט דב לוין, אך היא מעלה הרהור האם ראוי לתת הגנה נגד הוצאת לשון הרע לאדם המגלה נאמנות לשתי מדינות ודיבתו הוצאה במדינה אחת מהשתיים. השופטת בן פורת מסרבת לקבוע מסמרות בסוגיה זו, אך בהתייחס למקרה שלפני בית המשפט קובעת השופטת „אין לצפות שנכיר בעילת תביעתו, באשר זו מבוססת על הטענה שהוא שיתף פעולה עם שלטונות ישראל... דין הערעור להדחות למרות שנגרם למערער נזק מפירסום הדברים".

ההגנה לפי חוק איסור לשון הרע אינה מטריה הסוככת על כל מי שנפגע מדברי כזב", נאמר בהחלטתה.

יש לציין שבית המשפט נדרש לראשונה לסוגייה זו, וההחלטה היא בבחינת פסק דין תקדימי.

פלומין: ועידת היסוד של המפלגה הליברלית החדשה באפריל 86

פלומין טוען עוד כי הפילוג הוא כבר עובדה מוגמרת

מאת זכריה הוורדי, כתב „על המשמר"

„אכן נמניתי בעבר עם תומכי שר האוצר יצחק מודעי, אך באחרונה נפרדו דרכינו" אמר יחזקאל פלומין, סגן שר האוצר לשעבר ב„שבתרבות" שהתקיים אתמול באולם „שרת" בפתח-תקוה.

משנתבקש להשיב מי לדעתו שר האוצר המוצלח ביותר עד כה השיב שעל אף שנפרדו הדרכים, הרי שר האוצר המוצלח ביותר הינו יצחק מודעי „העולה על כולם". והיודע לנווט את מדיניות משרדו.

עיכוב טכני

לכתב „על המשמר" מסר אליעזר פלומין לאחר תום דבריו ב„שבתרבות" שאכן — פרישתם מהמפלגה הליברלית עובדה קיימת. אך אין הם נקראים פורשים, כי אם ממשיכי האידיאולוגיה של הציונים הכלליים ומחדשיה הלכה למעשה. זאת ועוד, ועידת היסוד של המפלגה, שתקרא בינתיים „המרכז הליברלי" תפתח באפריל 86, בראש המפלגה, יעמוד אריה דולצ'ין ובראש הרשימה — שלמה להט (צ'יץ) ראש עיריית תל-אביב, שביחד עם י. פלומין — יפעלו לחידוש נעוריה של המפלגה, היא תורכב מרשימות „שינוי", „ל"ע", אומץ וחלק מאנשי „יחד". כן ישובו ויצטרפו אליה, הגווארדיה הוותיקה של הציונים הכלליים: רימלט, אברהמוב, יוסף תמיר, יצחק זיו-אב, יצחק יצחקי ואלי הללי — ראש עיריית דימונה.

לגוף החדש יש כבר משרד זמני ברח' דיזנגוף 124 בתל-אביב, ופעיליו טוענים שהגיעו להכרעה והקימו הגוף החדש-ישן, שהכרזתו מתעכבת באופן טכני.

המרכז הליברלי, ישא אופי שונה לחלוטין, ויאמץ לעצמו את השקפת „הציונות הכללית", כפי שקבעו מייסדיה, שהשקפתם נוגדת באופן קוטבי את השקפת „הליכוד".

אנשים ואירועים

שודדים באוסטרליה לקחו את... הכספומט

מלבורן. — גנבים שבאו לשדוד קופת-בנק אוטומטית, לא טרחו [illegible] את המזומנים — הם לקחו עימם גם את המכונה, שמשקלה כמחצית [illegible]

המשטרה מסרה כי הגנבים הסיעו משאית אחורנית דרך חלון של [illegible] בפרבר קרוידון שבמלבורן, העמיסו את הכספומט על הרכב והסתלקו.

המשטרה הוסיפה כי עדיין איננה יודעת כמה שטרות כסף היו במכ[illegible] האוטומטית. אולם היא מסוגלת להחזיק עד 40,000 דולרים אוסטרל[illegible] הכספומט עצמו שווה 45,000 דולרים.

יצויין, כי המשאית גם היא נגנבה ממוסך של העיריה. (רויטר עתי"ם)

הלוקש של חייל רומאי ורשימת „מסדר חולים" במימצאים ארכיאולוגיים

תלוש משכורת של חייל רומאי מכובשי מצדה שנמצא בחפירות מצדה ופוענח באחרונה הוא אחד משורה ארוכה של פאפירוסים, חרסים, כתובות וחותמות ביוונית ובלטינית שפורסמו בימים אלה. התלוש, אחד מארבעה שנתגלו במימצאים מהעולם העתיק, ניתן לחייל מצבאו של סילבה, המפקד הרומאי שהכניע את מצדה.

תעודה אחרת שאף לה אין אח ורע בעולם העתיק, היא רשימת „מסדר חולים" של החיילים הרומאיים כשלצידו של כל שם מופיעה התרופה שלה נזקק ושם הרופא המטפל. בין התרופות הפופולריות היה שמן הזית. המימצאים נחשפו במהלך החפירות שנוהלו לפני כעשרים שנה על ידי פרופסור ידין המנוח וחוגו ברבים בערב עיון לזכרו שנערך במוזיאון ישראל על ידי פרופ' יוסף גייגר.

בין הכתובות היווניות, שנכתבו כפי הנראה על ידי יהודים בשנים 66-73, ישנם ציונים „כשר" שחותמו על כדים. פרופ' יוסף נווה סיפר באותו מעמד על תפוצתה הרחבה של משפת העברית באותם ימים כפי שעולה ממאות החרסים הכתובים עברית. חוץ מזה התגלו „תלושי אוכל" ששימשו את הנצורים לקבלת מזון במקום מטבעות במקובל, שלא נודעה להם חשיבות בימיה האחרונים של מצדה.

בצלאל עמיקם

עיטור עיראקי לאב שהרג בנו העריק

בגדאד. — נשיא עיראק סדאם חוסיין העניק בשבת עיטור לאב שהרג את בנו הבכור על שערק מצבא עיראק.

בטקס ששודר בטלוויזיה, הציג הנשיא חוסיין את האשם מוחמד [illegible] כ„דוגמה לעיראקים". לאחר שירה בבנו, כאשר זה חזר כעריק לביתו. [illegible] בשנות ה-50 לחייו, קיבל עיטור אורחי. (רויטר עתי"ם)

מציעים לנסות תרופה למניעת סרטן השד

לונדון — מדענים בבריטניה הציעו להתחיל בניסויים של תכשיר [illegible] אשר הם סבורים, כי יביא להורדה של 50 אחוז במקרי סרטן השד אצל [illegible] — נאמר בידיעה בעיתון הרפואי „לאנסט".

המדענים הציעו ניסוי של 5 שנים על 2000 נשים אשר יקבלו את התכ[illegible] הרפואי „טאמוקסיפן" המוריד את רמת הורמון האסטרוגן בגוף, ואשר הגי[illegible] את שיעור ההישרדות של חולות אשר קיבלו את הטיפול הזה נגד סרטן הש[illegible]

„בהנחה כי התכשיר הזה הוא אפקטיבי לגבי המחלה יהיה לפי[illegible] בניסוי מנע תוך שימוש בתכשיר", כתב ד"ר ג'ק קוזיק ביחד עם [illegible] העושים עבודות מחקר במכון הקיסרי לחקר הסרטן.

המדענים ממליצים שהנסיון הזה ייעשה רק על נשים שיש להן רמת סיכ[illegible] גבוהה לקבלת המחלה בגלל גיל, היסטוריה משפחתית, הופעת גידולי[illegible] שפירים ואשר לא עברו לידה.

מתפללים למגרש ימק"א בירושלים בשיטות הסנפליג (תצלום: רחמים ישראלי)

הר הבית כבר בידינו...

סכנת קנאי האיסלאם

אם יבחרו הקיצוניים בישראל לצאת למאבק על הר הבית דווקא בימים אלה, תיפגע ההנהגה המתונה בקרב המימסד האיסלאמי ואת מקומה יתפשו קנאי הדת המוסלמים

מאת פנחס ענברי

לביקור חברי הכנסת על הר הבית לא יכול היה להיות עיתוי גרוע יותר מאשר ימים אלה. ימים מעטים לפני בואם סולק מהר הבית כרוז של קבוצה דתית מוסלמית. המגולה בתוכו התפתחויות מסוכנות חדשות בשטחים.

הכרוז היה חתום בידי „לוחמי ארץ האיסרא ואל-מיעראג'" — שם הנושא בתוכו אסוציאציות חריפות למוסלמי הדתי: האיסרא והמיעראג' הם מסעו המופלא של הנביא מוחמד ממכה לירושלים ועלייתו השמימה ברחבת אל-אקצא. המונח הערבי ל„לוחמים" הוא „מוראביטון", שהוא מונח צבאי ללוחמי קודש מימי הביניים. ה„מוראביטון" („הקושרים את סוסיהם") היו הפרשים בעמדות הגבול עם העולם הנוצרי. בעיקר בספרד המוסלמית ובצפון-אפריקה. משם הגיעו לוחמים רבים למלחמות הדת בספרד. העיר „רבאט" במרוקו קיבלה את שמה מן הבסיס הצבאי שהיה מקום כינוס לפרשי המוראביטון.

כרוז נגד ירדן

הכרוז הוא אנטי-ישראלי וחדור במונחים של מלחמת קודש, אבל המיוחד בו איננו אופיו הקיצוני לגבי יהודים, אלא נגד... ירדן — נגדה מושחז הכרוז הזה.

עד כה היתה הבנה מרחיקת-לכת בין ירדן לבין כוהני הדת על הר הבית. הללו ראו בעין יפה את מדיניותה האנטי-סורית של רבת-עמון. משום שבעיניהם סוריה היא מדינה כופרת, גם בגלל השלטון העלאווי-שיעי בדמשק וגם בגלל אופיה הסוציאליסטי וקשריה עם ברית-המועצות. במקביל ראו קנאי האיסלאם בברכה את קשריה הטובים של ירדן עם אש"ף, משום שאש"ף גילם עבורם את רעיון מלחמת הקודש.

המרד הפרו-סורי נגד ערפאת המחיש את הלכי הרוח האלה: במסגד אל-אקצה נישאו הנאומים החריפים ביותר נגד סוריה ונגד נשיאה חאפז אל-אסאד. הדרשנים הביעו, באופן טבעי, תמיכה באש"ף ובירדן.

כל עוד שמרה ירדן על קו מדיניות של תמיכה בערפאת והתנגדות לסוריה, זכתה לתמיכת אל-אקצא. אבל כאשר החלה לשנות את מדיניותה נפתחה נגדה חזית חדשה.

עיתוי גרוע

עילת הכרוז היתה הוראה שניתנה מטעם ירדן לפני יותר מחודש לדרשנים על הר הבית וגדה המערבית, שלא לעסוק בדרשותיהם בנושאים פוליטיים. חאפז אל-אסאד שמר מירדן לנתק את קשריה עם המפלגה הדתית הגדולה „האחים המוסלמים", ולסתום את פיותיהם של האימאמים באל-אקצא.

ה„מוראביטון" שאלו את ירדן: „האם אורחותיכם (מפני הדרשות הפוליטיות) חלות גם לגבי הרב כהנא וכנופייתו, המבקשים להחריב את מסגד אל-אקצא והכיפה הקודש השלישי, הוא אל אקצא, (המסגד השלישי בחשיבותו אחרי המסגדים במכה ומדינה), לבית כנסת יהודי, ההיכל... לא למדיניות ייהוד מסגד אל אקצא... לא למדיניות ייהוד ירושלים המתחרש לנגד עיניכם".

בדיוק אז הופיעו על הר הבית האדונים יגאל נאמן וגרשון סלומון, יחד עם הגברת גאולה כהן, והתעקשו לרדת לאורוות שלמה. על פי חשדות המוסלמים, היהודים מתכוננים להשתלט עליהם, ויש לחשדותיהם על מה להתבסס. בייחוד לאחר נסיונות הפריצה אל המפלס התחתון של הרחבה בידי ישיבת הרב אריאל ואחר כך רבני הכותל.

כאשר דיברנו על „כהני הדת" חטאנו בהכללה מגושמת שהיתה נחוצה לצורך הרצאת הדברים. אבל האמת היא, כי בתוך המימסד הדתי המוסלמי מתרוצצות קבוצות רבות לא כולן קיצוניות. קשה מאד לאמוד את כוחן היחסי של הקבוצות האלה, אבל השקט המתמשך ברחבת המסגדים מעיד על כך כי עד היום היתה דעתם של המתונים על העליונה.

בראש המתונים עומד המופתי הישיש סעד אדין אל-עלאמי. מתינותו התקיפה בעיתות משבר גרמה לסכסוכים עם חבורת הקיצונים. רכילות רעה שהגיעה לרבת-עמון עירערה את מעמדו עד כדי סכנה לפיטוריו. אך המופתי החזיק מעמד, לא מעט בגלל תמיכתם של המתונים, נאמני ירדן, המבקשים להתרחק מעימותיהם עם היהודים ואין השעה כשרה בעיניהם לצאת דווקא עכשיו למלחמת קודש.

לצד המתונים פועלות באופן בלתי מאורגן שתי המפלגות ההיסטוריות של המוסלמים — „האחים המוסלמים" ו„מפלגת השחרור האיסלאמי". והללו עוד מחולקות מתוכן לקבוצות משנה רבות, במונחים פוליטיים

(המשך בעמוד 6)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר
12.1.86

קהל משולהב נוהר אל הר הבית בעקבות המופתי — עיתוי לא מוצלח לביקור הח"כים. (צילום: רחמים ישראלי)

קדושה מחולקת

מאת בצלאל עמיקם

הר הבית הוא אתר מקודש זה דורות רבים. המקום שנבחר להיות לב ליבו הרוחני של העם היהודי נתקדש מימי קדם על ידי היהודים ומראשית האיסלאם על-ידי המוסלמים וקדושתו תקפה גם כיום.

השאיפה לראות את בית המקדש עומד על תילו באחרית הימים משותפת ליהודים רבים. כמיהה זו אין פירושה שהגיעה השעה לחשוב באופן מעשי על הקמת המקדש. „הילכתא למשיחא" — כלומר, ההלכה, כפי שמסביר רש"י, מכוונת לימות המשיח. שכן אז יבנה בית המקדש.

מעיני המוסלמים לא נעלמה הידיעה כי חארם אל שריף (המקדש האציל), הוא הר הבית, ניצב במקום בו התנוסס בית המקדש היהודי. לפי הכרתם חותרת הציונות לשינוי המצב הלאומי במקום והחזרת עטרת מלכות ישראל ליושנה. מכאן החשדנות, חוסר האמונה ואף המשטמה ליהודים „הרוצים להשתלט על קודשי האיסלאם".

להר הבית חשיבות רבה באיסלאם וקודמות לו רק מכה ומדינה בחצי האי ערב. במשך 1300 השנים בהן עומדים כאן שני המסגדים — כיפת-הסלע ואל-אקצה — התקדש המקום והפך לנכס היסטורי ודתי. ברחבת הר הבית כמאה מבנים ולא נוכל כמובן לעמוד על כולם, אך נייחד את הדיבור על שני המסגדים הללו.

הכיפה המוזהבת נחשבת לאחד המבנים היפים בארכיטקטורה המוסלמית ואין תייר או מבקר בירושלים שיחמיץ ביקור בה. כריכות ספרים, תחריטים, לוחות שנה ומזכרות משווקים ברחבי תבל כשהכיפה המפורסמת מתנוססת עליהם. יש רואים במקומה של כיפת הסלע את מקומו של בית המקדש, שנחרב על-ידי הרומאים בשנת 70 לספירה. מאחר שהאתר לא נחפר בשל קדושתו, איש לא יכול לבסס השערה זו.

הזכרונות המקראיים הקשורים למקום הם שהביאו את המוסלמים לבנות בו את מסגדם. בניגוד למקובל, בונה המסגד איננו עומר. אל עבדאל-מליק (691) החליף מבית אומייה. הכיפה נבנתה כדי לסוכך על הסלע שהפך לגורם מקודש, הן בירושלים והן במכה מקום „אבן הכעבה".

המסורת מציינת באתר את מקומה של עקידת יצחק ובימי הבית הראשון היה כאן הדביר ולוחות הברית. בתקופת הבית השני הקטיר במקום הכוהן הגדול את הקטורת. מקום הסלע מקובל כטבורו של העולם ומכאן השם: „אבן השתייה", עליה הושתת העולם.

הנוצרים, שהפכו את הר הבית למזבלה העירונית בתקופה הביזנטית, קידשו אותו בתקופה הצלבנית והוא הפך למוקד עלייה לרגל. מסגד אל-אקצא, שכונה על ידם ארמון שלמה, שימש משכן למלכיהם, ואילו כיפת הסלע זוהתה עם מקום בית המקדש והפכה לכנסיה מפוארת. לאחר גירוש הצלבנים שב המקום להיות מרכז דתי מוסלמי ועל הנוצרים, כמו על היהודים, נאסרה הכניסה אליו.

בשנות השישים שופץ המבנה ויסודותיו חוזקו. כיפת העופרת הכבדה הוסרה וכיפת זהב, שלמעשה אינה עשויה מזהב אלא מאלומיניום מצופה בצבע מוזהב (דוגמת מקדש הבהאאים בחיפה), הושמה תחתיה.

השם אל-אקצא בערבית משמעו: הקיצוני ביותר. בשעתו כונה כך הר הבית כולו. עד שהצטמצם והתייחד למסגד זה בלבד. המסורת המוסלמית קושרת את המקום עם נסיעתו המופלאה של מוחמד לירושלים ועלייתו למרומים. הוא בא ממכה שבבירכו אל ירושלים הקיצונית וקידש את המקום. מסגד אל-אקצא קודם במעלתו לכיפת הסלע למרות שהאתר האחרון מפואר ממנו. קיר הקיבלה (כיוון התפילה) למכה שמצוי בו הופכו למסגד המרכזי בהר. תולדות המקום קדמו למסגד ויש המקדימים אותם לימי שלמה. שאולי הקים כאן את בית יער הלבנון. אותם היה זה המלך הורדוס שבנה כאן את הבסיליקה המלכותית ובנינה המקיף על הנעשה סביב.

אורוות שלמה המפורסמות, שנבנו על-ידי הורדוס, שימשו אורוות לסוסי האבירים הצלבנים הטמפלרים.

הווטו המוסרי

מאת יצחק שור

מבחינה פורמלית צודק יו"ר סיעת הליכוד חיים קאופמן: יו"ר ועדת הפנים, רב שילנסקי, לא היה זקוק לרשיון סיור בהר הבית מידיו של יו"ר הכנסת שלמה הלל. מבחינה פורמלית צדק גם בג"ץ, אשר נענה לתביעת ח"הכ הגוזני והתיר לו לבוא בקהל ישראל. מבחינה מהותית צדק יו"ר הכנסת שלמה הלל, כאשר הטיל ווטו ביום ד' שעבר, על סיור נוסף באותו היום שתיכננו שילנסקי ומרעיו בהר הבית.

משטר דמוקרטי אינו מבטיח רק את זכויות נבחרי העם. משטר דמוקרטי מבטיח גם את השקט הציבורי ומגלה רגישות לדת הזולת ולכבוד המיעוט. במקרה שלפנינו מדובר בכבוד המיעוט השפוי ובכבוד המיעוט הערבי בירושלים גם יחד.

במקהלת האחדות הלאומית, ששרה כקול אחד בישיבת ועדת הפנים ביום ד' שעבר, אחרי התקרית, זימרו חברי הכנסת ז'ק אמיר ועתנה סולודר, (עבודה), לפי תווים שחיברו גאולה כהן, רב שילנסקי ומזכיר נאמני הר הבית גרשון סלומון. היחידי שזימר לפי פרטיטורה אחרת היה נציג מפ"ם בוועדה, מוחמד ואתד, שהגדיר את הסיור כפרובוקציה.

יו"ר הכנסת שלמה הלל היה זהיר יותר מח"כ ואתד בניסוח עמדתו, אך לא פחות נחרץ בגישתו המעשית. אין ללבות יצרים. אין לאשר סיור נוסף באותו יום. אני מקווה, שכוחו המוסרי והמעשי של יו"ר הכנסת יעמוד לו כדי לבטל את הסיור שמתכנן רב שילנסקי ביום ג' הקרוב, 13 בינואר בשעה 9.00. צה"ל כבר כבש פעם אחת את הר הבית ואין צורך בכיבוש חוזר. זכותם של ח"כים לסייר, אבל מוטב שיעשו זאת עוד שבועות אחדים, עם פיקוח צמוד של אנשי ביטחון על מטורפים משני העמים.

המורשת מחייבת אותי

מכריז גרשון סלומון, מ„נאמני הר הבית", שנילווה אל משלחת הח"כים ■ „לא ניח לך לעלות אל ההר" הייתה תגובת שלטונות הוואקף המוסלמי

מאת בצלאל עמיקם

הנוכחות של גרשון סלומון מוכרת היטב לאנשי הוואקף המוסלמי שבהר הבית. לאחר התקרית שאירעה לחברי הכנסת בבואם לביקור באורוות שלמה. דאגו שלטונות הוואקף לשגר לסלומון, שנלוה לח"כים ואולי אף התסיס אותם. מכתב בירור: „אתה אישיות בלתי רצויה כאן. לא ניח לך לעלות עוד להר הבית".

איומים ברוגזים אלה אינם מטילים כל מורא על הירושלמי רק הגיזרה, שמכתיר עצמו בתואר: „ראש נאמני הר הבית".

„אני אשוב ואכנס להר הבית ואם המשטרה תעצור אותי ותעמיד אותי לדין — יהיה זה לטובת העניין. אוכל אז להכביר לציבור את משמעותה של הגזירה המכוונה הר הבית".

בתעודת הזהות שלו כתוב כי נולד בירושלים: „משפחתי היא דור שביעי בעיר", היא אומר כשבקולו נמסכת גאווה. „אנחנו פה כבר מאתיים שנה". מייסד השושלת של בני סלומון היה תלמידו המובהק של הגאון רבי אליהו מוילנה. שלמה זלמן צורף, לימים נרצח צורף לבוית בסכין ערבית, שננעצה בגבו על רקע פעילותו לשיקום הריסותיה של „החורבה". בית הכנסת האשכנזי רב המוניטין. נצר מפורסם לא פחות משבט הסולומונים היה יואל משה סולומון, ממניחי היסוד לירושלים שמחוץ לחומות ומקימי פתח-תקווה. „מורשת זו מחייבת אותי", אומר גרשון.

בילדותו קיבל חינוך ביתרי ובגיל 11, בדימדומי תקופת המנדט, נמנה עם מדביקי הכרוזים בחוצות ירושלים. פעם אף נתפס ונידון בבית משפט לשנת פיקוח של קצין מבחן. שעה לאחר שיצא את כותלי בית הדין שב לסורו והמשיך להדביק כרוזים. בשנת 1948, במהלך שירותו הצבאי, נפצע גרשון סולומון בפעילות מבצעית ברמה הכורית. היא רמת הגולן היום. חודשים ארוכים אושפז בבית החולים ומאז הוא נתמך במקל. שבר-עבר הפך לסמלו המסחרי.

את „ועד נאמני הר הבית" ייסד גרשון סולומון לאחר שוך קרבות מלחמת ששת הימים. „זמן קצר לאחר שחרורה של ירושלים התברר לי שההסכמים שכרת שר הבטחון משה דיין עם המינהל המוסלמי בהר הבית ימנעו מהיהודים לערוך ביקורים במקום, כדי לבטא את זיקתם הדתית אליו. לא היה לי ספק, כי דיין החזיר את הר הבית לריבונות בלעדית של אנשי הוואקף. תחילה התארגנו בקבוצות ספונטניות לשם תפילה והנפת הדגל ברחבת הר הבית ואז התחילו ההתנכלויות וההפרעות".

פעמים אחרות נעצרו סלומון וחבריו והפרשה כולה נידונה בערכאות. שפסקו כי ההחלטה על מהות ההסדרים במקום היא בידיה של הממשלה.

ועד נאמני הר הבית מקיים משרד בירושלים, בשכונת קריית-משה, יש לו מועצה ומזכירות והוא רשום כעמותה. חברים בו אישי ציבור ודת כשהגרעין המוצק הוא ירושלמי. הפעילות היא הפגנתית בעיקרה — תפילה והנפת דגלים, שזוכה תמיד בכותרות.

„אנו פועלים באופן גלוי וציבורי. אני מייצג תנועה פוליטית, שמטרתה הבדידית לאפשר ליהודים להתפלל בהר הבית בחירות או בבנין ולבטא את לאומיותם".

כיצד אתם מתייחסים אל המוסלמים המחזיקים במקום?

— „המוסלמים יושבים בהר הבית שלא כדין. זוהי תוצאה של כיבוש וקביעת עובדה. אנו מכבדים את המרכז הדתי של האיסלאם במכה. אך התקופה הערבית של הר הבית הסתיימה. על המוסלמים להבין זאת ולהחזיר בכבוד ובהבנה את הר הבית לידי עם ישראל, כדי שישוב להיות המרכז הדתי והלאומי שלו". דברי גרשון סולומון.

גזל בכחול־לבן

שפת מדרכה בכחול־לבן פירושה מקום חניה מוסדר. אבל אם תשיג שני כרטיסים – תשלם קנס. ואם לא שילמת אחרי חודש – תשלם פי שניים

מאת אשר שילוני

הסיפור הבא קשור בי אישית. ולא הייתי מספרו כאן אלמלא העניין הציבורי שיש בו, זה סיפורו של אזרח הנקלע לסבך חוקי־העזר העירוניים, ולמצר שלעיתים הם בלתי סבירים וממש גזלניים.

ב־21.11.85 בשעה 09.15, החניתי את רכבי ברח' ארם הכהן בתל־אביב ליד שפת מדרכה שהיתה מסומנת בצבעי הדגל הלאומי: כחול־לבן. עמדתי לשהות בסביבה כשעתיים. כאזרח הגון, וביודעי שכחול־לבן פירושו מקום חניה מסודר, שמתי בחלון רכבי שני כרטיסי חניה, כרטיס לכל שעה. בשובי, כעבור שעה וחצי, מצאתי דו"ח תקוע בחלון: עברתי עבירה לפי סעיף 15, האוסר לשים שני כרטיסי חניה. את הקנס, בסך 16.200 שקלים ישנים, עלי לשלם עד 21.12.85. לאחר מועד זה הקנס כפול — 32,400 שקל.

בו ביום פניתי במכתב לח"כ דב בן מאיר, שהוא ראש אגף התנועה בעיריית תל־אביב. סיפרתי את פרטי המקרה: ציינתי שאין באותו רחוב שלט כלשהו האומר שהחניה מוגבלת לשעה אחת בלבד, וכתושב חולון, עם טרם הונהגו מקומות חניה מסודרים, איני יודע את חוקי תל־אביב: ציינתי שבכרטיס החניה עצמו אין כל איזכור לכך שאסור לשים שני כרטיסים יחד. ביקשתי מבן־מאיר שיבטל את הדו"ח — שכן העבירה נעשתה בתום לב. כן ביקשתי ממנו לענות לי ולהגיב על ההערות שהעליתי במכתבי.

מסתבר, שח"כ דב בן־מאיר טרוד מאוד ואין שעתו פנויה להתעסק בתלונות האזרח. ומה הפלא, אם הוא אולץ ע"י "התנועה" לרקוד על שתי חתונות — גם כנסת וגם עירייה. הוא עצמו לא מצא לנכון לענות לי. מנהלת לשכתו, הגב' איילת צביאל, העבירה את תלונתי ליועץ המשפטי של העירייה, עו"ד דוד טלמור, וצירפה כמה מילים משלה: "אודה לך אם תענה ישירות לפונה עם העתק ללשכתנו".

במכתב תשובה מהתאריך 13.12.85 אומר טלמור, שלפי סעיף 3 (ד') לחוק העזר בדבר העמדת רכב וחנייתו, אסור במקום חניה מסודר לחנות יותר משעה אחת, אלא אם נקבע אחרת בתמרור. לכן הדו"ח נערך כדין ואין מקום לבטלו.

תשובתו של טלמור הגיעה אלי ב־21.12.85. למחרת נדרש ממני לשלם כפל קנס — 34.400 אלף שקלים. פניתי לדובר עיריית תל־אביב, בני כהן.

תשובתו: אי ידיעת החוק אינה משחררת אותך מתשלום הקנס. לא היית צריך להמתין לתשובתו של טלמור אלא לשלם מייד, ואם יגיע לך זיכוי תקבלו צמוד. לשבחה של גב' צביאל יש לאמר, שהיא הפנתה אותי למשנה ליועץ המשפטי והוא הסכים שאשלם רק את הקנס המקורי, 16.200 אלף שקלים.

עד כאן הכל ברור, ואישי מאד. מה שבכל זאת לא כל כך מתיישב לי הוא: מנין לו, לאזרח חוץ־תל־אביבי, לדעת שאסור לשים שני כרטיסי חניה, כאשר אין באותו רחוב כל שלט שידריך אותו? הן עצם העובדה שישנם מקומות חניה מסודרים, בהם יש עמודי־שלט המכריז "החניה מוגבלת לשעה אחת בלבד", יכולה להטעות את האזרח התמים לחשוב, שבמקום שאין שלט החניה אינה מוגבלת בזמן, בתנאי שתשים מספר כרטיסים כמספר השעות שברצונך לחנות.

■ ולמה אין בכרטיס החניה כל איזכור לכך שאסור לשים שני כרטיסים?

■ והאם באמת דינו של אזרח שרצה להיות עצמו הגון, (שם שני כרטיסים) אבל לא ידע את החוק, כדין של מי שמצפצף על החוק ומתעלם ממנו, וחונה היכן שמתחשק לו?

■ האין זו חובתה של העירייה לפרסם ברבים: בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה את חוקי החניה, שאם לא כן היא שמה מכשול בפני עיוור?

עוזרת דובר העירייה, פרידה שטראוס: החוק פורסם בעיתונות. — מתי? ובאיזה עיתון? — היא: אולי לפני שנתיים. אני לא יכולה לחפש עיתונים מכמה שנים. היה תשדיר שירות בטלוויזיה לפני כחודשיים. הסקר מראה שהקהל אינו קורא עיתונים אלא צופה בטלוויזיה.

היועץ המשפטי של העירייה, עו"ד רב טלמור, אומר לי שחוק העזר לא פורסם בעיתונות. לפי תקנות התעבורה, סימן כחול־לבן דינו כתמרור והשלט מיותר. השלטים ברחובות מיותרים. יתכן שיש עוד שלטים במקומות מסויימים שעדיין לא הורדו. אשר לאי ידיעת החוק אצל אזרחים שבאים מחוץ לעיר — בכל העולם המערבי רואים את האזרח כאילו הוא יודע את החוקים. יש כל־כך הרבה חוקים במדינה, ובוודאי שלא רק האזרח הפשוט אלא גם עורכי־דין אינם יודעים כלום. עוד אומר טלמור שחוקי העזר מתפרסמים ברשמית "ברשומות" של הממשלה ולא בעיתונות. — אבל האזרח קורא עיתון ולא את "רשומות"? טלמור: שאלה זו יש להפנות למשרד־המשפטים.

ועוד: אפשר להבין כל הקנסות הם צמודים. אבל למה לשלם כפל קנס אם איחרת ביום אחד? טלמור: נכון שסעיף 229 (ב') חוק סדר דין פלילי אומר: לא שולם במועד, ללא הודעה, הקנס מכפיל את עצמו כל שישה חודשים. לגבי עבירות תעבורה, משרד המשפטים רצה לעודד את הנקנס שישלם מייד עם קבלת ההודעה הראשונה. לכן מחייבים אותו בכפל תשלום אם הוא מאחר בכמה ימים בלבד.

האם באתי על סיפוקי בתשובות אלו? — וראי שלא. האזרח אינו פרה חולבת. זה גזל לשלם 32.400 שקלים ישנים משום ששמת שני כרטיסי חנייה ואיחרת כמה ימים לשלם הקנס המקורי. העיריות מבזבזות כל־כך הרבה כספים על פרסום ותעמולה. לא יזיק להן אם יפרסמו בעיתונות — בכל העיתונים — חוקי־עזר. לפחות אלה, שאי־ידיעתם יש בה כדי להכשיל את האזרח. והאם כל כך קשה להדפיס בכרטיס החניה הוראות־חוק מסויימות?

ולבסוף, סתם שאלה למר דב בן־מאיר: נניח שסתם אזרח — לא עיתונאי — פונה אליך בתלונה ומבקש שתענה לו בכתב. האם הטעם הטוב אינו מחייב אותך לזכותו בתשובה — אתה ולא על־ידי שליח. ושהתשובה תהיה תשובה. אותו אזרח שכתב אליך לא היה מודע שהדו"ח שנרשם לו לא נעשה במזיד. אלא הפקח הסתמך על חוק־עזר מסויים. האזרח חפץ לקבל ממך הבהרות, ואת זה לא קיבל.

"פושקין" ו"גוגול": ביקור־גומלין

משלחת של אנשי תיאטרון מישראל ביקרה לאחרונה בברית־המועצות ■ בינתיים סוכם על חילופי מידע, ובשנה הבאה צפוי ביקור של בימאים ומנהלי תיאטרונים סובייטיים בישראל

מאת ירון זליג

לאחר התייעצות עם הגברת ארינובנה, המשמשת כמזכ"ל האגודה לקשרי תרבות בין התיאטרון הסובייטי לחו"ל, הודיע יו"ר האגודה, פרופ' בוריס גולובוסקי, לחברי המשלחת, כי ההזמנה מתקבלת. התאריך עדיין לא נקבע, אך במהלך השנה הבאה צפוי ביקור גומלין בישראל של משלחת במאים ומנהלי תיאטרונים סובייטים. נועם סמל, מנכ"ל תיאטרון חיפה, ששב מביקור בן שבועיים בעולם התיאטרון של מוסקבה, לנינגרד וריגה, סבור שעדיין מוקדם לצפות להעלאתו של תיאטרון סובייטי בישראל או, לחלופין, של תיאטרון ישראלי בבריה"מ. "על השלבים הללו עדיין לא דובר. אך הביקור שם הוא בהחלט תחילתו של קשר תיאטרוני בין שתי המדינות. יחד עם זאת, הגענו לסיכום בדבר חילופי מידע על מחזאות סובייטית בתמורה לחומר על מחזאות ישראלית שישלח לבריה"מ", אומר סמל.

ביקורה של המשלחת הישראלית, בו נטלו חלק מלבד סמל גם עומרי ניצן, ציפי פינס, גדליה בסר, אילן רונן ועריאד מאס ראווה, אורגן על־ידי אגודת הידידות ישראל־בריה"מ ובמהלכו ביקרו חברי המשלחת ביותר מעשרים הצגות, אופרות ומופעי באלט בשלוש הערים.

סמל: נפגשנו עם ראשי התיאטרונים במוסקבה, ביניהם תיאטרון "גוגול" ו"פושקין". חלקם שמעו על המחזה "גיטו", אחרים מהם ראו אותו בקלן שבגרמניה, אך למעשה בכך הסתכם הידע שלהם על הנעשה בתיאטרון בארץ. ניצלנו את המיפגשים הללו כדי לספר על מה שקורה בתחום התיאטרון בארץ. הארוח היה יוצא מן הכלל. במקרים רבים איפשרו לנו לסטות מהמתוכנן ולראות הצגות בהחלטה של הרגע האחרון, להיכנס לתיאטראות בזמני חזרות ללא כל הכנה מראש. כדי שנבין את המוקדים שאנו מדברים עליהם די אם אציין כי במוסקבה בלבד, יש למעלה משלושים תיאטרונים ומספר דומה בלנינגרד. לכל אחד מאלו יש מאגר של כשלושים הצגות, ומידי ערב מועלית הצגה אחרת, וכך נשמר מאגר זה לאורך שנים. הקהל נוהר לתיאטרון והתפוסה באולמות מלאה מדי ערב. הרפרטואר בתיאטרון הרוסי [illegible] בארבעה נושאים מרכזיים. ספרות רוסית קלאסית, מלחמת העולם השניה וסיפורי הצבא האדום, וכמובן, [illegible] הבולשביקית. בנוסף לכך מועלית גם מחזאות שנכתבה בשנים האחרונות. אולם גם זו עדיין עוסקת בשלושת הנושאים המרכזיים האחרים."

היו לכם פגישות עם הקהילה היהודית?

סמל: ביקרנו פעמיים בשבת בבוקר בבתי־הכנסת הגדולים במוסקבה ובלנינגרד. במוסקבה היה בית־הכנסת מלא מפה לפה ואילו בלנינגרד היה מספר המתפללים מועט למדי. מלבד זאת שוחחנו עם יהודים ברחוב. שמעו אותנו מדברים עברית ונגשו אלינו. אחרים הסתפקו בכך שהתקרבו אלינו ואמרו את כל מה שניתן להגיד באמצעות העיניים והמבטים."

השיחות עם האישים הרוסים גלשו גם לנושאים פוליטיים?

סמל: באופן ישיר לא. אך ניתן לציין את הפגישה שלנו עם המשורר יבגני יבטושנקו, הוא אירח אותנו בדאצ'ה שלו, כפר קטן לא הרחק ממוסקבה. האווירה היתה מצויינת, הרבה וודקה ומאכלים תוצרת בית. באותה פגישה ציטט יבטושנקו [illegible] שנשא לפני מספר חודשים בוועידת הסופרים הרוסים: "[illegible] אמר שבריה"מ היא מרכז הרשע הבינלאומי. קל מאד להגיד שהרשע אינו מצוי בך וכי כולו מצוי רק מחוצה לך. אבל דוסטויבסקי אמר כבר שכולם אשמים בהכל. אילו החזיקו המנהיגים בפגישותיהם לדבר במישור הזה, החיים היו נראים אחרת..."

קשיי שפה? חלק מהמחזות היו מוכרים לנו, חלק תורגם על־ידי המלווים וחלק על ידי דוברי השפה הרוסית במשלחת. אולי כאן מתאים משפטו של פרופ' גולובוסקי, שאמר לנו "כאן התיאטרון משותף לכולנו".

רוטציה לא מיוחלת

אם ישחק שמעון פרס את תפקיד הג'נטלמן המושלם ויעביר את המפתחות לליכוד בעוד כתשעה חודשים, יזכה אולי לאהדה זמנית – אך הנהג החדש־ישן, שיתפוס את הגה השלטון, יסיע את המכונית הייישר לתהום

מאת ישראל זמיר

יחסי ישראל־מצרים ממשיכים להתדרדר. דומה שנשיא מצרים מובארק ושמעון פרס מצאו לבסוף בסיס להידברות. הקבינט המדיני צריך להחליט על הליכה לבוררות על טאבה. הליכה לבוררות פירושה להזיז מעט קדימה את עגלת השלום שנתקעה בבוץ כבד ועומדת לשקוע. ממשלת האחדות הלאומית אינה מסוגלת עוד להוציא את העגלה מן הבוץ, כי הסוסים רתומים מלפנים ומאחור ומושכים בבת־אחת. התוצאה: שקיעה עמוקה. כדי לשחררה יש להתיר מן המוסרות זוג אחד של סוסים ולאפשר לזוג הנותר לחלץ אותנו מן המדמנה.

פרשת טאבה, השלום עם מצרים, הם אולי הזדמנותו האחרונה של שמעון פרס לקדם את נושא השלום. אך אם שותפיו מן הליכוד ימשיכו למשוך לאחור ולתבוע "דיון לעומק" ושאר אמצעי השהייה, כדי להתיש את מובארק עד שיתייאש מאיתנו סופית — לא יהיה מנוס מפירוק הקואליציה. מה סך הכל ביקשנו? החלטה עקרונית על הליכה לבוררות? — אפילו לזה הליכוד אינו מוכן.

האופוזיציה הירדנית מתרחקת

על חוסיין, למרבה הצער, חבל כרגע להכביר מלים. האיש חלש מכדי שיוכל להתייצב באומץ למשא־ומתן. הוא ככל־הנראה לא למד דבר ולא שכח דבר. רצח סבו, עבדאללה, ברחבת מסגד אל־אקצה בעודו נער המלווה את סבו — עדיין לנגד עיניו. כל נסיונותיה של ארה"ב לדחוף אותו למשא ומתן עמנו לא עלו יפה. מי שבונה על אופציה ירדנית — אינו מדבר על התקופה הקרובה.

בנושאי חוץ, קידום השלום פירושו כניסה למשא ומתן על טאבה. זה אולי ההישג היחיד, במדיניות חוץ, ששמעון פרס יוכל להצביע עליו בעתיד. אולם, כידוע, הליכוד מתנגד. למרות שיצחק שמיר מתון יותר מאחרים, כי לו אישית יש מה להפסיד — הוא חושש שלא יגיע ליום הרוטציה המיוחל.

בעוד כתישעה חודשים, אם מפלגת־העבודה תשקוט על שמריה — ייערך טקס מסירת ראשות הממשלה ליצחק שמיר. מי שתוהה על המשמעות — מוטב שישים־לב, כי כל המשרדים הכלכליים כיום הם בידי הליכוד והללו לא יהסו "להסביר" לעם, כי הם הוציאו את צה"ל מלבנון, המערך הכניס את העם למשבר בנושאי חינוך ובריאות והם שהחזירו עטרה ליושנה. וכל שנעשה למען העם — הם עשו בכוחם ובידם הנטוייה. בקיצור, הישגי השנתיים הראשונות יהיו כולם שלהם. כיום הליכוד מתוסכל, כי הוא רחוק ממוקדי ההכרעות. אין מרווחים לשריו די. משרד ראש־הממשלה עוקף את משרד החוץ וצעקה גדולה ומרה.

בשיחה שנערכה באחרונה בבית "על המשמר" עם אחד משרי העבודה שמענו, כי אם לא תהיה עילה סבירה, הרוטאציה תיערך כדת וכדין. מוכרחים למלא הסכמים — טוען האיש. אתה משוחח עם אנשי מפלגת העבודה וחלק מהם שואל בתימהון: ומה יהא על האמינות של שמעון פרס? אם לא נבצע את הרוטאציה ניחשב לשקרנים בעיני העם!

עם למודי־סבל

העם הזה הוא למוד־סבל. אך גם מספיק נבון. הוא מבחין באירועי השנתיים הראשונות, וכיצד משוקעים מאמצים אדירים להבראת המשק והכלכלה. האזרחים נדרשים לקורבנות כבדים: שחיקת שכר, פיטורים, צמצומים מכאיבים בתעשייה, במערכת הביטחון, מושבים מתמוטטים, קיבוצים במשברים. העם במצוקה אמיתית. לא נתווכח אם הצעדים הננקטים הם נכונים. מי שקורא בזהירות את עמודי הכלכלה בעיתונות — יודע גם יודע היכן שוגים המתכננים, אך ראש הממשלה עושה הכל כדי לבלום את ההתמוטטות, אליה הכניס אותנו הליכוד.

נראה כי מעבר לצרות ולקשיים, נוצר אט אט לראש הממשלה שמעון פרס, דימוי חיובי בעם. נראה שהוא "בדרך הנכונה". אך אם מול ההישגים שכבר הושגו מציגים אנשי מפלגת העבודה את שאלת אמינותו של ראש הממשלה — דומה שהפרופורציות אצלם מעוותות. האם מפלגת העבודה הצטרפה לממשלת אחדות־לאומית למען שיפור אמינותו של שמעון פרס? האין כל שיקולים אידיאולוגיים חברתיים, כלכליים, לגבי מדיניות פנים וחוץ של ישראל? האם כל הישגיו של שמעון פרס יתמוטטו אם הרוטאציה חלילה לא תתגשם? למי מעבירה מפלגת העבודה את שרביט ראש הממשלה? האין אנו מכירים את הנפשות הפועלות?

קריאותיהם של אלה בכירות ישראל עדיין מהדהדות באוזנינו: שמיר, שרון הבוטח בעצמו, קופמן יו"ר הקואליציה, רוני מילוא, מיכאל דקל ושאר החבורה "הנחמדה" כשהם במו ידיהם, כבעבר, חוזרים ומורידים במדיניותם את המדינה אל [illegible] המאזניים הלאומיים מונחות: האחד אמינותו של שמעון פרס ובאחר שואה כלכלית, חברתית ומדינית — אין חברי מפלגת העבודה מבינים כי [illegible] מספיק מבוגר להבין, כי רוטאציה פירושה אסון?!

הזדמנות אחרונה

איני יודע אם בתקופה הקרובה [illegible] לרוטאציה, יהיו למפלגת העבודה הזדמנויות כמו פרשת טאבה, כדי לפרק את השותפות. יהיה זה אך הוגן, ומתקבל על הדעת אם שמעון פרס יאמר עתה, [illegible] הסירוב הראשון בפרשת טאבה, כי הקיום [illegible] אינה עולה יפה וכי יש ללכת אל [illegible] למערכת בחירות קצרה, חסכונית, בת חודשיים. ניתן אפילו לחוקק חוק [illegible] לצורך הדבר.

פרשת טאבה, כאמור, היא אולי ההזדמנות האחרונה. להערכתי, הליכוד אף [illegible] הצפרדע הזו ובלבד שלא לפרק [illegible] הרוטאציה. אולם הם יעשו הכל כדי [illegible] ויתארכו הדיונים המעשיים. עד אשר [illegible] את ראשות הממשלה. ואז יקברו את [illegible] סופית.

על שמעון פרס להפסיק עתה את [illegible] ספק אם הליכוד יגיש לו את טאבה [illegible] להליכה אל העם. מי שקורא נכון את [illegible] הפוליטית ועצביו חזקים דיים — אולי [illegible] להמתין להזדמנות נוספת, אך ספק, ספק [illegible] זו אכן תבוא.

המדינה מתאמצת להתאושש. [illegible] בחירות, אם תיערכנה עתה, יוסיפו אולי [illegible] בחצי תריסר מנדטים למפלגת העבודה [illegible] ושותפותיה אם לא יותר. מספר כזה [illegible] להקמת ממשלה אחרת, טובה יותר.

ראש הממשלה הוכיח בשנתיים האחרונות [illegible] לכהונתו, כי ניתן לפעול אחרת. אך [illegible] את תפקיד "הג'נטלמן המושלם" ויעביר [illegible] המפתחות במתוכנן, לרגע יזכה אולי [illegible] ומפלגתו למחיאות־כפיים סוערות, אך [illegible] החדש־ישן שיתפוס את ההגה [illegible] את המכונית היישר לתהום.

שאלת הרוטאציה הופכת לשאלה [illegible] למגזרי משק רבים ופסוקו של שייקספיר "להיות או לא להיות" שב להיות [illegible] במדינת־ישראל.

סכנת קנאי האיסלאם

(סוף מעמוד 5)

אקטואליים ההבדל הבסיסי בין "האחים" לבין "השחרור" הוא היחס לירדן ולאש"ף. בעוד "האחים" תומכים בירדן ובאש"ף, רואים חברי "השחרור" בירדן אויב ממש ולא מצאו שום סגולה באש"ף, משום שאין לאש"ף שום אסמכתא בקוראן. ואת מפלגה פונדמנטליסטית קיצונית, שמתנגדת לכל קידמה ורואה לנגד עיניה כמטרה להחזיר את המדינה האיסלאמית המקורית לקדמותה.

מבנה בסיסי זה מתחיל להתערער עכשיו בגלל מדיניותה של ירדן. קבוצות של "האחים" מתקרבות למפלגת השחרור הקיצונית. על חשיבות ההתפתחויות בפוליטיקה הדתית מעידה הצלחתה הגדולה של הרשימות הדתיות בבחירות לאוניברסיטאות, אף כי היום הן מהוות את הכוח השני בחוזקו ולאחר רשימות תומכי ערפאת בבחירות באל־נג'אח סיכנו הרשימות הדתיות את הבכורה של תומכי ערפאת והפיגור אחריהם אינו גדול כלל.

עקרונית, יש הרבה מן המשותף בין הדתיים לאש"ף. ערפאת עצמו וחבריו הקרובים צמחו מתוך "האחים המוסלמים" ואישים אחרים כמו הני אל־חסאן צמחו מתוך מפלגת השחרור. אחת הסיבות להתערערות היחסים בין סוריה לערפאת היא, התמיכה שהעניק אבו־ג'יהאד לאחים המוסלמים, שפעלו נגד אסאד בסוריה. אבל עצם המאבק בקמפוסים הביא לידי עימות בין "האחים" לבין אש"ף. ההתרחקות מאש"ף ומירדן מחזקת את מפלגת השחרור הקנאית והתפתחות זאת עלולה להביא לתוצאות חמורות גם ביחסים בין השטחים לישראל.

בנוסף לכך יש לקחת בחשבון, כי גם תנועות קיצוניות יותר פועלות כיום במזרח־התיכון, כמו "הג'יהאד האיסלאמי" החומייניסטי או "ג'מאעת א־תכפיר ואל־הג'רה" וחבורה הרואה עצמה כממשיכה את העקרונות המקוריים ביותר של האיסלאם מן הימים שהנביא מוחמד היגר לאל־מדינה והבריח על מכה כבושה). החבורה הזאת קשורה באופוזיציה הדתית במצרים.

הכרוז של "המוראביטון" מעיד על זעזוע בתוך "האחים המוסלמים" — הם יוצאים למאבק נגד ירדן, ועדיין מנסים לשמור על יחסים טובים עם אש"ף. הכרוז מתיחס אל אש"ף במונחים חיוביים ביותר. אם דווקא עכשיו יבחרו הקיצונים בישראל לצאת למאבק על הר הבית, ולא יאפשרו למאבק הפנימי בתוך נאמני האיסלאם להרגע ולהתייצב, תתפתח סכנה חמורה שאת הדגל השמוט של רודפי השלום בתוך המימסד המוסלמי יתפסו הקנאים, ויחד עם הקנאים שלנו יכניסו את כולנו לתוך מערבולות שאין לדעת איך נצא ממנה.

מושב לצים

חברי הקברט הכלכלי מספרים לנו שהם עושים את הכל קל ומצחיק כדי לא לשעמם אותנו. אנחנו לא מאמינים להם ■ אולי הם עושים את הכל קל ומצחיק כדי לא לספר לנו את האמת ■ אולי אין להם כישרון ויכולת לספר את האמת ■ אולי הם כלל לא יודעים אותה ואולי הם פחדנים מדי כדי לתת לאמת ביטוי

חברה חדשה

מאת גדי יציב

זה נראה מצחיק אותנו. אמרו המקצוענים מן הקברט הכלכלי בטלוויזיה, אבל את כל שדות הכותנה בארץ — כולם כאחד — צריך לחרוש. איזה צחוק היה שם באולפן: "הכל אפילו על החריש", אמר אחד מן הצוות, שכמעט התפוצץ מרוב הנאה עצמית, וכל הטריו מחאו לו כף. "במקום להשקות את השדות כדאי יותר לעשות מן המים בריכת שחייה באמצע הנגב", אמר חבר שלו, ומכל פינות החדר שטפו ועלו גלי עליצות.

בכלל, היה שם עליז מאוד באולפן הקברט, כשדיברו על הצורך והחובה לחסל אחת ולתמיד את ענף הכותנה בישראל. צחוקים גדולים לא היו באולפן הזה מאז הצליחו שם לקצץ עוד יותר בתקציבי בתי־החולים, ורק הבדיחות על הקיצוץ בקיצבאות הילדים והקשישים גרמו למידה רבה כזו של נחת ושימחה. "ואתם יודעים מי אשם בפשע הזה של גידול הכותנה?" שאל פתאום בספונטניות מזוקר אחר, שישב בצד עם כוסית ויסקי. "זה הקיבוצניקים האלה. אתם יודעים, אלה מהזמן שיש להם איידס, ושמעסיקים המוני ערבים בגן־הירק שלהם".

עכשיו בא צבי טימור, ביום ג' שעבר, ב"על המשמר", ומקלקל להם את המסיבה. לא זו נגלה שכבר מזמן אין כמעט גן־ירק בקיבוצים, ואין כמובן המוני שכירים ערבים — ואפילו איידס אין שם — אלא גם כל הדיבורים וחוסר־הדעת על מרכיב העלות הריאלית של המים במחיר הכותנה — אינם אלא שגיאה עגומה ותמוהה.

התנסות ארוכת־שנים מלמדת אותי, שאם עלי לבחור בין מהימנות הנתונים של צבי טימור לבין מהימנות הנתונים של גורמים אחרים — אני בוחר באפשרות הראשונה. טימור כבר גרם בעבר להתנצלויות, בקשות־סליחה ותיקוני־טעויות מפי גורמים רציניים יותר, חשובים יותר ואמינים יותר מן החבורה העליזה שהתכנסה אותו ערב להרים כוסית ולגלגל את הפה לצלילי פסנתר, באולפן הטלוויזיה.

עכשיו מסתבר, שכל העניין איננו אלא מקרה מצער של חוסר הבנת הנקרא בתחום הנתונים הכלכליים. המספרים פשוט התבלבלו להם, לליצני הקברט: הם קראו באיזה מקום על גובה הסובסידיות שנותנת ממשלת ארצות־הברית למגדלי הכותנה שלה, והיה נדמה להם שמדובר בגובה הסיבסוד של המים כאן; מישהו לחש להם באוזן, כשעמדו בתור בבנק, את הנתונים האחרונים על מחירי הנפט שגובות כוויית ובחריין מלקוחותיהן בפיליפינים וביפאן, והם הבינו מזה שהכוונה היא בעצם לעלות המים בנגב ובערבה. בכל זאת, שזה לא ידאיג אתכם, כל הפרטים הקטנים האלה לא ירחיקו אותם מן המצלמה. אני מבטיח לכם. חכו עד השבוע הבא, כשתראו ותשמעו אותם כותבים פיזמון למען ביטול אפיית הלחם בארץ — וזה באמת יהיה להיט גדול ומטמטם!

שלא תחשבו שאני ניטפל למקרה פרטי או חודר לתחום ביקורת הטלוויזיה. עובדה היא, שאני כלל לא מתייחס לתמלילים התפלים ששמים בפי הזמרת מעוררת־הרחמים, ואני גם לא מציין את הרמה האינפנטילית של הבדיחות החבוטות, ואף מילה אחת אני לא אומר על דלות־הלשון וקשיי־ההתבטאות בעל־פה של מרבית משתתפי הקברט. זה לא התחום שלי. אותי מעניינת השאלה הבאה: מה באמת כל־כך מצחיק במצב הכלכלי שלנו? למה הם חושבים, גם ברדיו וגם בטלוויזיה, שעל שאלות חברה וכלכלה אפשר לדון רק במסגרת קברט? למה אין קברט לספרות, ואין קברט לתרבות ולאומנות, ולשאלות בטחון, ולענייני דת ולבעיות מדיניות — למה רק הכלכלה מצחיקה אותם כל־כך?

עכשיו תבחרו לכם בין שתי התשובות האפשריות הבאות:

■ תשובה אפשרית אחת: המדובר בסך הכל בשיטות להשלמת־הכנסה לכותבי המדורים הכלכליים בעיתונות. כל הבדיחות וההברקות, שהיו לבטח נפסלות ונמחקות על ידי עורך העיתון, נאספות למדורי־הקברט־הכלכליים של רשות השידור, הממלאים בעצם פונקציה מקבילה לפח־אשפה. או, אם תרצו, "סלי־המערכת". למשל: בתוכנית הקברט הכלכלי של גלי צה"ל שמעתי באחרונה, מפי כתב כלכלי, את ההסבר הבא: המצוקה בבתי החולים היא בלוף — ולאמיתו של דבר היא כלל איננה קיימת. זה שראיתם שחסרות שמיכות בבתי־החולים זה רק מפני שהעובדים במתכוון ובזדון לא החליפו את שמיכות הקיץ בשמיכות־חורף, כדי ללחוץ על המצפון שלנו ולהגדיל את התקציב שלהם.

העיתונאי שאמר את זה גיחך אמנם הרבה, וגיחך וחינחן בין מילה למילה, אבל זה סגנון הדיבור שלו, ובעצם הוא התכוון ברצינות לכל מילה. אתם חושבים שהוא היה מעז להדפיס קישקוש כזה בעיתון שלו? דוגמה שניה: באותו קברט שדן בכובד־ראש בשאלות גן־הירק, הערבים בקיבוצים, ביטול שדות־הכותנה והתפשטות האיידס, התנהל גם הדיאלוג הבא — עיתונאי א': "הנה יש לנו כאן נתונים המראים שהשכיר בישראל יעיל מאוד בעבודתו, אם משווים את ערך התפוקה שלו לערך השכר שהוא מקבל". עתונאי ב': "כן, אבל זה רק מראה איך משקרים בסטטיסטיקה, כי הרי אנחנו יודעים ("אנחנו יודעים" הוא אמר!) שבעצם השכירים בארץ הם בלתי־יעילים". למה? מה פתאום? לא חשוב. אין הגיון בחומר המיועד מלכתחילה לסלי־המערכת. עד כאן תשובה אפשרית ראשונה.

■ תשובה אפשרית שניה: המדובר הוא בשיטות התחמקות של אנשים מיוסרי־מצפון מן החובה לדון ברצינות בהשלכות החברתיות והכלכליות של מדיניות הממשלה. הרי לא ייתכן שהאנשים האלה לא יודעים, שמעבר לכל פיתפותי־הביצים האלה על שני אחוזים כאן ושני אחוזים שם, כשל ביורוקרטי כאן וטעות מינהלית שם — עוברת היום החברה הישראלית טרנספורמציה מרחיקת־לכת. שאם תמשיך להתנהל על פי יעודי תבנית הממשלה שוב לא תהיה החברה שהיתה. אפשר להסכים לכך, ואפשר להתנגד לכך — אבל מי שעובר באמצעי התיקשורת חייב להתייחס לדברים במידה כלשהי של רצינות וכובד־ראש. לפחות נדרשת כאן מידת כובד הראש של המוני שחוקי־השכר מן העשירונים התחתונים: לפחות מתבקשת כאן הרצינות שבה מתייחסים למצב המובטלים־בפועל והמובטלים־בכוח, משועבדי המשכנתאות והפנסיונרים שגורשו מהם לאור־יום את חלקי משכורתם־שלהם, שנוכו מהם במשך שנים רבות, למענם ובעבורם, לקרנות הביטוח הלאומי.

לצחוק על כל אלה? אילו לפחות היתה כאן סאטירה של ממש, אילו היה חוש ההומור הזה מכוון כלפי מי שהכוח בידיו — ולא נגד כל מי שהוא או חלש או יצרן — ניתן היה אפילו לסלוח לרמת הבדיחות. אחרי הכל, זה כבר עניין של חוסר־טעם אישי.

כאן, לעומת זה, בקברטים של רשות השידור, עושים בדיוק היפוכו של דבר: מצד אחד, הם גיבורים גדולים וחכמים מאוד על חלשים, על מפוטרים, על נזקקים. מצד שני, כל הזמן הם מלמדים את האורחים, בעזרת דוקטורים חמורי־סבר למניות ולניירות־ערך, איך להסתדר בחיים על־ידי ניצול מחוכם של כל מיני פערים והפרשים בין נייר־ערך אחד למשנהו, בין נייר־ערך היום לנייר־ערך מחר, בין מטבע ישראלי למטבע זר.

הם אומרים לנו שהם עושים את הכל קל ומצחיק כדי לא לשעמם אותנו. אנחנו לא מאמינים להם. אולי הם עושים את הכל קל ומצחיק — כדי לא לספר לנו את האמת. אולי אין להם כשרון ויכולת לספר את האמת. אולי הם כלל לא יודעים אותה. אולי הם פשוט פחדנים מדי כדי לתת לאמת ביטוי.

אין שם צדיק כפרי

מהומה קטנה פרצה לפני שבועיים, כשחברת הכנסת שולמית אלוני אמרה על חסידי חב"ד, בהקשר זה או אחר, כי הם "עובדי אלילים". "עובדי אלילים?" אמר לי חבר קיבוץ ותיק. "כאן היא הגזימה".

לא, לצערי הרב, היא לא הגזימה. היא דייקה. כינוי זה, אגב, "עובדי אלילים", שכיח מאוד בלשונם של ה"ליטאים" לגבי חצרות חסידים שונים, ועד לפני שנים לא רבות גם אנשי המפד"ל היו משתמשים בו לאותה מטרה עצמה.

אני מבין את מקור הרתיעה, גם עלי היה השם "חב"ד" מכובד מאוד בעבר. העבר הזה עבר מזמן. כולנו קראנו בנעורינו את "אור הגנוז" של מרטין בובר, ועדיין אני נהנה מן האגדות החסידיות של י. ל. פרץ. ווזכר בגעגועים את רויד כהן, מייסד "הנוער העובד", שליקט לנעריו מעשיות חסידיות בעלות בשורה חברתית.

החסידות אכן היתה מעין תנועת־מרי עממית, שקמה נגד מימסד יהודי עשיר וקפדן — והיא זיכתה המוני יהודים קשי־יום בשותפות לגיטימית בעבודת הבורא, גם על ידי שירה, וריקודים ומעשים טובים, ולא רק על־ידי בקיאות בתורה. אני מניח כמובן שגם כיום חיים אלפי חסידים תמימים וישרי־דרך. אבל לא זו הנקודה החשובה.

היהדות החסידית כיום היא פדרציה של חצרות מלחכי־פינכה. הסגידה ל"רבי" המאפיינת את החצרות הללו היא פרימיטיבית באופיה, חסרת כל השראה מוסרית, נטולת כל תוכן של עשיית־צדקה. הרבי מעביר את תפקידו בירושה לבניו, והוא מוקף מיליונרים המהווים "מעמד עליון" בכל "חצר". אין שום סיבה בעולם שנתייחס אל תופעת הבאבא־סאלי באופן שונה מזה שבו אנחנו מתייחסים למקור.

דווקא חב"ד, היפה והרציונלית כאילו שבין חצרות החסידים, מגלה בשנים האחרונות סימנים מאוד בלתי סימפטיים. גוברת שם הנטייה השוביניסטית, גדלה הקנאות, שכיחה יותר הנטייה המיסיונרית, וכן גם הדבקות בגילויי־דת חיצוניים. בריונים בשאלות "מיהו יהודי" הביעו אנשי חב"ד תרעומת על שיתוף חברי הכנסת הלא־יהודים בהצבעה. והם גם תמכו בצורה פומבית בהצעות החוק של כהנא לאיסור נישואי־תערובת.

נכון שרבים מהם משרתים בצה"ל – אבל מי שלא ראה אותם פושטים על יחידות מילואים בשדה עם רוכני־שמירת־המיצוות שלהם, ועם הבאסטות־להנחת־תפילין, לא ראה טקסי מאגיה חשובים מימיו. והו זה. "הצדיק הכפרי" כבר איננו, והעשיין העשיר הוא הניצב היום במרום סולם הכבוד החסידי, אם לא למעלה מזה.

מי בעל־הבית בהר הבית

"חדש ימינו כקדם", ביקשו חברי המחתרת היהודית, כאשר תיכננו לטהר את הר הבית ולכונן עליו את בית מקדשנו. על כך, כמו גם על מצוות אחרות התלויות ב"יישובה של ארץ־ישראל", נתנו את הדין. הלקח, מסתבר, לא נלמד. הר הבית ממשיך לקסום, ולא רק להם – גם לחברי ועדת הפנים של הכנסת, שעלו אליו בהמולה גדולה ונקלעו לכמעט מעין "פוגרום", כאשר אספסוף שביקש לעשות בהם שפטים מנע בעדם להמשיך בדרכם, ורק בחסות כוחות משטרה וצבא נחלצו בשלום.

חה"כ גאולה כהן היטיבה לבטא את הרגשתם, במשפט־מפתח שאפשר באמצעותו לתמצת את שורש הסכסוך וההשלכות הנובעות ממנו, אשר משפיעות על היחסים בינינו לבין תושבי השטחים. בפנותה לאחד השומרים בפתח הר הבית אמרה: "אתה לא בעל־הבית פה!": תחושת ה"ביתיות" חשובה לגאולה כהן ולציבור הנוהה אחריה. מה לעשות, וזו חשובה לא פחות, ואולי אף יותר, לציבור אחר, קנאי ולוחם, ממנו מנסה גאולה כהן למנוע תחושת בעלות ו/או ביתיות דומה.

מכאן אפשר להסיק מסקנה אחת: יש קיצוניים ופרובוקציות בשני המחנות. אך את הפתרון ליישוב הסכסוך והמחלוקת בינינו לבין ערביי השטחים, יש לחפש ולמצוא בפשרות ובוויתורים הדדיים, שלגבי חה"כ כהן ושותפיה, הינם בגדר יהרג ובל יעבור. בהיסטוריה של עמנו שילמנו מחיר כבד בעבור "ייהרג" מעין זה.

אבי גרין, תל־אביב

גט פיטורין לחלום דמיוני

יצחק בן אלי מקבוצת "ארץ הצבי" הגיב על מאמרי ב"דף הפתוח" מה־1.3 ומצא משום־מה "סתירה" בין טיפוח וחיזוק הסניפים העירוניים של מפ"ם לבין העמקת השותפות בין הקיבוץ הארצי לבין התק"ם, להבטחת המשך שליחותם בחברה הישראלית.

מי שרואה את הקיבוץ גם כמכשיר ואמצעי למילוי משימות לאומיות, חברתיות ובטחוניות, אינו יכול להגיע למסקנתו המוטעית של יצחק בן־אלי.

כן לא מוסבר לי מדוע הוא זוקף על חשבוני דברים שלא כתבתי. הריני בא להרגיעו, כי לא ה"תק"ם" ולא "ארץ הצבי" הינם "צלחות מעופפות", שיש כביכול להשתחרר מהן. לעומת זאת, עלינו לתת גט פיטורין לחלום הדמיוני שהגאולה תבוא עם הקמת השמאל הציוני "החדש". אני מייחל לכך, שהשמאל הציוני "הישן" – קרי: מפ"ם הקיימת, אך מחוזקת ומתוגברת ע"י חברים חדשים רבים לקבוצות חברים מגובשות, המאמצים את מצעה האידאולוגי על כל מרכיביו – יתייצב בשער וישפיע את השפעתו הייחודית בציבור הישראלי.

אם קבוצת "ארץ הצבי" נמנית עם אלה, הריני, כאיש מפ"ם מן השורה, מקדם אותה כברוכים הבאים!

חיים אלון, סמינר הקיבוצים, ת"א

הקשישים נופלים בין הכסאות

האימרה "אם אחת יכולה לטפל בעשרה ילדים, אך עשרה ילדים אינם מסוגלים לטפל באם אחת" מסבירה את הדרך בה הבנים והבנות היפים והמסורים שלנו בממשלה ובכנסת מטפלים בוותיקי הארץ הקשישים. התסריט מוכר: קודם כל מנצלים ולוקחים בכל שניתן לקחת מאמא ואבא, בתירוץ של שמירה ודאגה להם ביום סגריר. ולאחר שתש כוחם, בהגיעם לגיל שיבה, נוהגים הבנים והבנות היקרים כאפוטרופסים. מעמידים את עצמם כבעלי ההחלטות על הכספים והקרנות הכספיות, ואף כבעלי הדעה הקובעת מה טוב ודרוש לזקנים לקיום. ובאילו תנאים יקבלו או לא יקבלו קיצבתם.

כך לדוגמה, קשישים שאין להם כל הכנסה מרכוש או מפנסיה זולת הביטוח הלאומי, או מאיזו שהיא רנטה או פנסיה במט"ח מחו"ל, ייחשבו כאמידים אם יחליטו להמשיך ולהחזיק במכוניתם, ואפילו היא טרנטה; או אם יבקשו להמשיך ולגור בדירתם, שקנו מחסכונותיהם ברבות השנים, אך שאיננה בדיוק נמצאת בשכונת הפחים.

גזילת זכות הוותק מאותם אזרחים ותיקים מחר, וקביעת קריטריונים שהזכאים לסיעוד קשישים יהיו אך ורק אלה הנמצאים בתחתית הנמוכה ביותר בסולם החברתי מאידך, תצמיח קבוצת קשישים חדשה על סף העוני, שתיפול בין הכסאות. הם יבואו מקרב אלה שאינם בדיוק סיעודיים לכל דבר, אבל שבנו ותלו תקוות בצבירת זכויות בביטוח הלאומי ואין להם פנסיה אחרת, והם יתבקשו להיות עתה סמוכים על שולחן צאצאיהם. או לאיזה צורך הקימו את קרנות הביטוח והסיעוד הזיקנה הלאומית?

שרה [illegible], [illegible]

נגמרים לנו התירוצים...

יומיים לאחר שהחליטה הממשלה על קיצוץ נוסף בסובסידיות למצרכים חיוניים, אמר לי חבר מרכזי במפלגת העבודה בירושלים: "אצל ירוחם משל הם לא היו מעזים לעשות את זה. הוא היה הופך להם את השולחן". מה שעניתי לו זה בערך מה שאני עונה כבר זה כחצי שנה לפועלים, תלמידים, חיילים וסטודנטים, כשאני משיב לשאלות שלאחר ההרצאה: "צריך לחכות בסבלנות. תנו לקיסר להתארגן". או "המפלגה שלו לא עוזרת לו. הוא לא יכול ללכת לבד" או משהו דומה לכך.

אני ושכמותי מדברים כך, משום שאנחנו משוכנעים שישראל קיסר אכן צריך להנהיג את המאבק, ומשום שאנחנו רוצים לראות אותו מוביל את כל ציבור השכירים. הגענו כבר לנקודה אשר מעבר לה איש לא ישמע לנו. נגמרו לנו התירוצים לשקט הזה, לנינוחות השוררת בבית ההסתדרות.

מלכתחילה לא הבנתי את התגובה החלשה של ההסתדרות לשחיקה העגומה והמיותרת בשכר. היום אני יודע, שגם גורמים ממשלתיים ציפו לתגובה נמרצת יותר מצד ההסתדרות. אלף תירוצים כבר שמעתי לחולשה הזאת — ואף אחד מהם לא שיכנע אותי. בכל זאת, חשבתי, אולי יש כאן שיקול כלשהו שאין מדברים עליו בקול רם. אולי מחכים להיקף־תמיכה גדולים יותר. אולי עסוקים עדיין בארגון הכוחות, בבחירת הוועד־הפועל, בבחירת הוועדה המרכזת, באיסוף נתונים ובניסוח הטקטיקה. עכשיו כל זה נגמר. אפילו הנציגים העירוניים של מפ"ם בוועדה המרכזת כבר נבחרו. לשכירים בישראל יש הנהגה פורמלית — והם עומדים עכשיו וצופים בה, ומקווים לה, שתשווה משמעות ותעניק תוכן לתפקיד שניתן לה.

השכירים בישראל צריכים אכן לצפות למעשי־מנהיגות אמיתיים ממי שנבחרו לכך — משום שהממשלה משחקת את תפקידה בתבונה רבה. הנה, להלן, רשימה לדוגמה של צעדים בעלי משמעות טקטית במאבק לעיקור כוחה של ההסתדרות. מלבד המשמעות החברתית שנודעת לכל אחד מהם, ואשר אליה התייחסנו בעמוד זה בשבועות קודמים.

האבטלה כמכשיר להורדת שכר

לבד מן הרעות הכרוכות באבטלה עצמה — יש לה גם השלכות חמורות מאוד על כוחם של האיגודים המקצועיים. האבטלה מפוררת את הסולידריות בקרב השכירים ומשתקת את נכונותם להיאבק למען השכר המגיע להם: לפני שבועיים הבאנו כאן נתונים והסברים שנלמדו על כך בארצות אחרות. השימוש באיום האבטלה כבנשק במאבקי השכר נעשה בארץ בלשון בוטה וללא כחל ושרק: "אז מה אתם רוצים, שנפטר עובדים?" זאת התשובה לכל תביעות השכר. לא שמענו עדיין תשובה חד־משמעית מצד ההסתדרות לטענות כאלה.

שיטת המחמאות

שיטה ישראלית מיוחדת במינה היא שיטת הקומפלימנטים: "כל הכבוד לשכירים שהסכימו [illegible] את עיקר הנטל", אומרים המעבידים [illegible] הכבוד להסתדרות על [illegible] העובדים [illegible] יש מי שאומר שמלכודת חמורה זאת [illegible] שלו גם השכירים עצמם, ולא רק כמה מעסקנים מרושני העונג. השכירים עצמם לא יקנו מחמאות כאלה. מצרכים הם רוצים לקנות. ולא כינויי חיבה.

דחיית מועד הקיצוץ בסובסידיות

זוהי טקטיקה גסה, ומכוונת לטווח הקצר. הממשלה החליטה כבר לקצץ בסובסידיות. הקיצוץ כולל, אוי לבושה, גם את הסובסידיה לתחבורה הציבורית — אשר איש אינו חולק על כך שהיא מהווה שילוב נדיר של "סובסידיה לנצרך" ו"סובסידיה למצרך". עכשיו מנסים לפתות את ראשי ההסתדרות בדחיית מועד הקיצוץ, עד לאחר אפריל 1986. במחיר למיתון תביעות השכר. קודם אני תוחב ידיים לכיסים שלך — ואחר כך אני מודיע לך שלא אשלוף משם ארנק אם רק תסכים לוותר לי על מה שאני חייב לתת לך. מעניין מאוד לראות איך התכסיס הזה פועל אצלנו.

רפורמה במיסוי

בניגוד לצעד הקודם — כאן מדובר בטקטיקה אלגנטית, מסווית וערמומית. לכאורה אמורים הדברים בתורה, במיצוות ובמעשים טובים. בסך הכל מגדילים את השכר־נטו בלי להגדיל את הברוטו. רק הממשלה מפסידה, כביכול, את תשלומי מס ההכנסה שהיא אמורה לקבל. העובדים כאילו מרוויחים — והמעבידים פטורים מהעלאת ההוצאות על תשלומי שכר. המוקש כאילו מוסווה. אבל בכל זאת הוא עלול להתפוצץ: כשם שקביעת שיעורי מס ההכנסה הוא צעד פרוגרסיבי — כך ביטולו של מס זה עלול להיות צעד רגרסיבי מובהק, והו שוחד לגבוהי־ההכנסה, כדי שיסכימו לגידול הפער בקרב ציבור השכירים. מבחינה חברתית זהו צעד הרה־אסון, מבחינה פוליטית זהו מעשה של רווח לטווח הקצר בלבד, וכמעט התאכזבות לטווח הבינוני. אם לא ישבו פה, עם עיפרון ביד, וידאגו לכך שגם לרפורמה יהיה אופי פרוגרסיבי — עלולים ליפול כאן לעמוקה שבמלכודות.

האיום בהעלאת מחירים

אחרון־חביב הוא האיום הנשמע באחרונה בדבר "התרת עליית מחירים סלקטיבית". כהגנה מפני עליות מחירים יש בידי ההסתדרות מכשיר תיקני מסורתי: לכל הדיבורים כנגד ההצמדה, צריך להתייחס בקור־ראש בלבד. איום כזה לא ראוי אפילו לתשובה רצינית. גם אם הניסוח המקורי שלו היה באנגלית־אמריקנית. אף־על־פי־כן, עצם העלאתו מעיד על כך שמישהו בממשלה התרשם משום מה, שההסתדרות שאחרי "התוכנית להצלת המשק", שוב איננה ההסתדרות שהיתה לפני ההכרזה על התכנית.

כל הרשימה הזאת של צעדי הממשלה לא באה כמובן כדי ללמד משהו את ראשי ההסתדרות. אני בהחלט סומך עליהם עדיין, ומשוכנע שהם יודעים את מלאכתם. הדברים מובאים כאן כדי להצביע על כך שנגד ציבור השכירים בארץ נערכת עכשיו מיתקפה מתוחכמת ומתוכננת־היטב. וציבור השכירים יודע זאת.

כיוון שהציבור יודע זאת — מתקצרת והולכת [illegible] וטווח הציפייה שלו כמעט נגמר [illegible] "הליכוד" [illegible] ההסתדרות [illegible] לתת להם לחכות עד [illegible]

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

סרטים של כוכבות

מריל סטריפ ב„הרבה ולא כלום" וסיסי ב„סיפורה של מרי"

מאת יעל ישראל

„סיפורה של מרי" – סופרוומן: סיסי ספייסק

הכוכבות של הבד האמריקני הן, ללא ספק, מריל סטריפ וסיסי ספייסק. לא יפות במיוחד, פוסעות בצעד נמרץ לשנתן הארבעים. נתגלו לקהל בגיל מאוחר יחסית. אך תוך שנים ספורות קיבלו את רוב התפקידים המשמעותיים שהוליווד יכולה להציע לשחקניות. דומה שסרטיהן תפורים על פי אופיין וכישוריהן הדראמטיים: כל אחת מתמחה בגילום דמות האשה המשוחררת של שנות השבעים־שמונים. אך אלו דמויות של נשים שונות זו מזו לחלוטין, ואשר הולכות איתן מסרט לסרט.

סטריפ בעלת הקול המאנפף, עור בהיר וחזות פולנית־נישה, שנתגלתה בגיל 28 בסרט „צייד הצבאים" בתפקיד שולי, כאהובתו של רוברט דה נירו. כבשה מייד את לב הצופים. תוך זמן קצר עשתה את התפקיד שהעניק לה תדמית של השחקנית המושלמת. הווירטואוזית, שהתמחתה בגילומי נשים נברוטיות, היסטריות, מורכבות, אלגאנטיות, יוצאות־דופן ויקוקטיות־נישה: היה זה התפקיד ב„אהובת הקצין הצרפתי" שהעלה אותה לכותרות. אחר־כך בא „בחירתה של סופי" שנתן לסטריפ אפשרות למפגן ראווה של כישוריה כשחקנית, כישורים הבנויים מווירטואוזיות בצד שפע של מאניריזם. סטריפ היתה הכוכבת של הסרט. בו גילמה אשה נוצרית שחוותה על בשרה את אימי מחנות־הריכוז בפולין ולאחר המלחמה היא חיה עם גבר יהודי אקסצנטרי ומשוגע, שמשמר את חייה. אחר־כך באה רפרפת קלה בצורת „להתאהב" — רומאנסה עם רוברט דה־נירו. גם שם היתה סטריפ אשה קצת היסטרית, רומאנטית והססנית.

עכשיו בא סרטה „הרבה ולא כלום", שמאפשר לה להפגין משחק, משחק ועוד משחק, בסרט של פרד סקפיסי, המבוסס על מחזהו המצליח של הבריטי דייוויד הר „שפע". יש טונות של משחק טוב: צ'ארלס דאנס (מהסדרה „יהלום שבכתר"), טרייסי אולמן, ג'ון גילגוד, איאן מקלן והזמר סטינג, שמופיעים סביב סטריפ ומציגים משחק מהוקצע, אך אין ספק ש„המאסטרו" הגדולה שוב „רוכבת" על כולם.

ב„הרבה ולא כלום" היא מגלמת, שוב, אשה נברוטית, שאפתנית, דמות מורכבת של לוחמת־לשעבר במחתרת הצרפתית, שניכור תה מליל אהבה קצר עם לוחם עמית ומאז היא מצפה למישהו, להתרגשות. ושום דבר לא קורה. חייה אפורים והיא רוצה דראמות, על־כן היא מביימת לעצמה סיטואציות וסטוצים. כמו ניסיונה להתעבר מפועל יפה־תואר ונחות־מעמד. אליו היא מתייחסת כאל נעלי־בית שלה: היא מתיידדת עם בוהמיינית עליזה והורסת את חיי בעלה הדיפלומט המרובע, שאוהב אותה מאוד. סוזן של סטריפ היא דמות בלתי־נסבלת, אשה החושבת שהכל מגיע לה, רוכבת על אנשים ומתייחסת אליהם בהת־נשאות מרגיזה. גם ב„הרבה ולא כלום" כמו ב„אהובת הקצין הצרפתי" או „בחירתה של סופי" היא אשה היסטרית, שנעה בין התקפי שגעון לראציונאליות חרת־לשון. וזהו הספקטאקל שהיא מעניקה לצופים.

אמא אדמה

סיסי ספייסק, אף היא נתגלתה בערך באותה תקופה בה החלה סטריפ את הקאריירה הקולנועית. מגלמת את ההיפך הגמור: דמויות של נשים חזקות, ארציות, עממיות, חמות ושורשיות. מאוד אמריקניות. היא האשה השברירית והנשית שבעצם היא אמא־אדמה היציבה. אשת־חיל־מייד־אין־אמריקה.

ספייסק, מנומשת, קטנטנה, גרומה ולא אטראקטיבית, לא עברה את מסלול הכוכבנית היפהפיה. בגיל 26 היא נחתה ישר לגילום תפקידי אופי מורכבים. הסרט הראשון בו נתגלתה היה „קארי", סרט־אימה של בריאן דה־פאלמה, בו גילמה נערה מפוחדת בעלת כוחות על־טבעיים. מאחר שהיא גם יודעת לשיר, ובעצם תמיד רצתה להיות זמרת שירי קאנטרי, נתנו לה את התפקיד של לורטה לין בסרט „בתו של כורה הפחם". המבוסס על חייה של הזמרת הידועה בת־הרום. שם עשתה ספייסק את תפקידה הראשון כאשה לכאורה־חלשה אך למעשה חזקה ואמיצה, שמסמלת את ערכיה של אמריקה הלבנה והטובה. אמנם, היא שיחקה גם ב„נעדר" של קוסטה גווארס. אך מייד הגיע תפקיד נוסף בגל סרטי החווה: „הנהר" לצד מל גיבסון. היא היתה שם אשת חוואי שתעשה הכל למען הגבר שלה, למען האדמה והילדים: החל בבישול, כביסה וניקוי ועד לטיפול בשדות ובטרקטור, כשצריך. אך תמיד תצעד צעד אחד אחרי הגבר.

ועכשיו סרטה החדש: „סיפורה של מרי" בבימוי רוג'ר דונלסון האוסטרלי (ובהפקת דינו דה־לורנטיס ופרנק קפרה ג'וניור, בנו של הבמאי האמריקני הגדול שנושא אותו שם). הסרט מבוסס על סיפור אמיתי של מרי רגנהטי — אשה קטנה, אומללה ומוכה בידי בעלה האכזר, ש„הרימה ראש" ועלתה מהאשפתות, עוזבת את בעלה, למדה משפטים ובו בזמן פירנסה את ילדיה, והצליחה להגיע לתפקיד בכיר בממשל של מדינת טנסי: תפקיד שתפור בדיוק על מידותיה של ספייסק „השורשית".

ספייסק מגלמת את מרי כאשה חזקה וטובה, אמיצה ונבונה, בעלת שאר־רוח ומוסר מהגבוהים, היא מין סופר־וומן שכשם שהיא מגינה על ילדיה כנמרה היא מגלה שחיתות בצמרת הממשל. ספייסק וסטריפ: שתי כוכבות לא זוהרות אך מזהירות. שתי כוכבות שהתמחו בגילום תפקידים השונים מאוד זה מזה. כוכבות שסרטיהן נראים כאילו הומצאו רק למענן, כדי להפגין בפנינו שיעור במשחק מהוקצע.

קונצרט ראשון

ברתיני עשה זאת שוב

מאת אביבה שלח

התזמורת הסימפונית ירושלים בהשתתפות מקהלת אוסנאברוק, מקהלת „ארס נובה", האנסמבל הווקאלי מהאמבורג, והמקהלה הקאמרית שליד האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים, בקונצרט הסיום של „ליתורגיקה 85". המנצח: גארי ברתיני עם הסולנים הלן דונאת (סופראן), מירה זכאי (אלט), רובין לגייט (טנור), פטר מבן (בס). התוכנית: בטהובן — מיסה סולמניס ברה מז'ור אופ. 123 לסולנים, מקהלה ותזמורת. בנייני האומה, 4.1.86.

גארי ברתיני עשה זאת שוב. עם רביעיית זמרים מצויינת, מקהלת ענק והתזמורת „שלו" מירושלים התמודד עם המיסה החגיגית ברה מז'ור, אחת מיצירות הענק של הדורות, ויכול לה. המיסה סולמניס מוסיקה נהדרת. היא גם תפילה המאמין. זה לא רק קונצרט של נגנים ומקהלה, אלא תזמורת של כאב במשמעותם הנעלה ביותר. החמצה אחת מחטיאה את עיקרה של היצירה.

לצו זה נענה ברתיני בכל מאודו. רק ניצח בטהובן, הוא יצר בטהובן. הגדול על הבימה נענה לכל תנועה, לכל צו ובקשה שהיפנה אליהם.

ההבטחה היתה כבר ב„קיריה": מתחילה היה ברור כי זה לא יהיה עוד „טוב" והפעם נכונה לנו רמה חרת. „הגלוריה", מסע פלאים בנגינה ליפוניה המדוייקת והמורכבת, היתה בנוי לתלפיות. אחריו ביצוע נדיר. אין קרנטוס" וכזה גם הבנדיקטוס, טונה בכינור סולו מרגש. ולסיום אגנוס נוגע ללב.

תערוכה

סוס ורוכבו

תערוכה נודדת של מוזיאון ישראל ב„בית אורי ורמי נחושתן"

מאת נ. חגריזי

אנדראה ריצו (1532–1470): „חטיפת אירופה"

חיות־בר וחיות־בית הם נושאים מרתקים באמנות, אך האמנים מוצאים כבריאה את גוף אדם ופניו מעניינים עוד יותר... עולם החיות היה לנושא משני אצל אמנים גדולים, אם כי היו גם אמנים חשובים שהתמחו דווקא בציור ופיסול של פרות, תרנגולים, סוסים או טיגריסים ואריות. עולם החי בא לביטוי רחב יותר, ומעניין עד מאוד, באמנות השימושית. כל מיני בדים, קערות, בקבוקים, ועוד כלים שונים עוצבו בצורת ציפורים, דגים, קופים נחשים או חיות אחרות.

ב„בית אורי ורמי" שבאשדות־יעקב המאוחד מתקיימת כעת תערוכה מלאת חן ועניין, שהובאה הנה מירושלים. שמה „מכל החי" ותחת שמות משניים „כל חיות השדה", „סוס ורוכבו", „דגת הים", „בעלי מקור" וכו' היא מציגה מבחר עשיר (יחסית) של פסלונים, ציורים אוריגינאליים ורפרודוקציות מיצירות קלאסיות, כלי חרס, נחושת, כסף, אבן, אבן־גיר וכו'. מכל חלקי העולם ומתקופות שונות — ממצרים ומהודו, ממקסיקו ומהולנד. ציורים של קראנך, של רמברנדט, של פיקאסו, מיניאטורות פרסיות, ליטוגראפיות, אקווארלים, תחריטים. יש צורות ריאליסטיות, יש מסוגננות ויש מפלצות סיניות — יצורים מופלאים.

זוהי תערוכה שהושאלה מהמדור לנוער של מוזיאון ישראל ויש לה מגמה חינוכית־אמנותית. אך כל מבוגר יהנה ממנה, מהצורות האצילות, מתפיסות בלתי־שיגרתיות, מעיבוד החומר, מההבאה המפתיעה, מראייה מעמיקה של האמן המתבונן בחיה ומחפש לה פוזה מעניינת וקולעת. כמה אהבה הושקעה בעבודות אלה — אהבה לעולם החי ו האמנות.

מוזיאון ע"ש אורי ורמי נחושתן חדר אחד ליצירות מאוספו. כאן קודם־כל הציירים מהאסכולה כמו מאנה כץ, קיקויאן, קונסטנט השועלים, החסידות, החתולים שלו. מ. שטרלינג, שטובל, אבל גם מסדרת „מלחמות שוורים" או סלומון ארווין עם חיתוכי־עץ.

לחובבי עולם החי ולחובבי אמנות — חגיגה לעיניים.

התערוכה תינעל ב־19 בינואר.

מחול

דרכו של ירון מרגולין אל עצמו

מאת גיורא מנור

ביום ג', ה־14 בינואר 1986, תופיע בתל־אביב, באולם ידידלבנים שברחוב פינקס, במסגרת „הבימה למחול" ע"ש פרד ברק, להקתו של ירון מרגולין מירושלים. (בחלקו השני של המופע תופענה שלוש בנות „קבוצת מאגמה").

ירון, יחד עם יונת דלסקי ואריאלה וינר, יבצעו שלוש עבודות כוריאוגראפיות שלו. מאז החל ירון ללמוד ריקוד בגיל צעיר, היתה היצירתיות במרכז האמנות שלו, אולי לא מעט בזכותה של ירדנה כהן, שאצלה למד כשהיה עדיין נער מתל־עדשים. בניגוד למורים רבים למחול, ירדנה ראתה שלא לדכא את ייצר היצירה אצל חניכיה. הרגל מחשבתי זה הקל על ירון, משהגיע אחרי שירותו הצבאי לסמינר הקיבוצים בתל־אביב, כי הגישה האמנותית של נעמי בהט ותרצה שפאנוב, ושאר אנשי הסגל של המגמה לתנועה ומחול בסמינר, אף היא איננה מתמקדת על ביצוע מבריק אלא על יצירתיות, ומושפעת משיטותיו של משה פלדנקרייז, לאמור, מבקשת לנצל את ההרפיה, את ההימנעות ממתחים בלתי־נחוצים, את השקעת האנרגיה הדרושה אבל לא עודפת בתנועה. משם הגיע ירון אל „בת־שבע 2" ונתקל בגישה שונה מאוד. בו התנגדות. הוא עבר לעבוד עם קרשמאן וסדנת המחול הירושלמית. עם רקדני הסדנה בעבודות מאת ואנה סוקולוב. כרקדן זכה לתשבחות הברק התנועתי לו.

הוא עבר לגור בירושלים ופתח משלו במתנ"ס בשכונת הקטמונים, והחל בשני כיוונים: מצד אחד שיכלל את ההוראה שלו, והגיע עד מהרה ל מצויינות בזכות גישתו המשלבת טכנית עם הרפיה ונשימה נכונה. הופיע לבדו ובמסגרת להקה של באותם ימים נמשך אל המיקצבים רחיים ואל תחושת הזמן האופיינית משכח של ההתבוננות המזרחית. החדשה הוא מבצע סולו משלו, השייך זה בעבודתו, „זמן נשכח". מחול אווירה של זכרון ימי־נעורים מיניאטוריסטית, אף היא מזרחית. ביצירותיו הראשונות הוא נמנע משימוש באבזרי־בימה או תיאטרליות. בהמשך עבודתו שינה כיוון החדשות, אם כי אינן עלילתיות הן בכל זאת יסוד ריגשי־דראמטי.

כזאת היא הסוויטה „ריקוד מ שתבוצע לראשונה במסגרת מופע המחול ע"ש פרד ברק.

פופ

רשת גימ"ל: היורו־פופ בתנופה

מאת עופר ניר

סוף־סוף, נייתאם בין המקום הראשון ברשימת השירים ורשימת המבצעים. „את ליבי את נשבית" של הצמד הגרמני „דיבור חריש", בראש מצעד הפזמונים הלועזיים השנתי של רשת גימ"ל. „דיבור חריש" היא גם להקת השנה. בבחירה זו יש גם כדי לסמל את התנופה הרצינית של הפופ־תוצרת־אירופה, שזכה להצלחה רבה במצעדים השבועיים והשנתיים. היורו־פופ, אם נרצה או לא, אם ניקח בכוון אינטלקטואלי ואם נרים את האף בסנוביזם מוסיקאלי — הוא עובדה קיימת ומצליחה, אצלנו כמו בארצות־הברית ובריטניה.

הדבר בא לידי ביטוי בעשירת הראשונים במצעד שנתי ברשת גימ"ל. את המקום הראשון כבר הזכרנו ובמקום השלישי ג'ניפר ראש, זמרת אמריקנית ממוצא יהודי, שהחלה בקאריירה היסטרית בגרמניה. במקום השישי במצעד מצאנו את בלטימורה. הוא ג'ימי מקשיין האירי, שזכה להצלחה ראשונית באיטליה. נמוך יותר בדירוג מצאנו שני להיטים של הלהקה הגרמנית „אלפאוויל". „נשמע כמו מנגינה" במקום ה־23 ו„צעיר לנצח" במקום ה־16.

רק להיט אחד, אבל במקום הראשון, ללהקת השנה. לזמרת השנה, מדונה, היו לא פחות משבעה להיטים במצעדים השבועיים ולמצעד המסכם הגיעו ארבעה. הגבוה ביותר היה „בכיף", במקום ה־5. לזמר השנה, ברוס ספרינגסטין, היו השנה ארבעה להיטים במצעדים השבועיים ושניים מהם הגיעו למצעד השנתי. „אני בוער" (33) ו„נולד בארצות־הברית" (13). אגב, בריאן אדמס, הנחשב בעיני רבים ליורש אפשרי ל„בוס", הצעיד גם הוא ארבעה להיטים במצעדים השבועיים, אבל אף־לא־אחד מהם לא הגיע לשנתי. לפיל קולינס היו חמישה להיטים ורק אחד, „רק לילה אחר", הגיע — מאכזב מאוד — למקום ה־14 במצעד השנתי.

אליליה־הנוער של 1984 הגיעו גם הם למצעד השנתי, אבל הפגינו נוכחות דלה, בהשוואה לשנה הקודמת. ממש כמו במצעד של גלי צה"ל, רק „דוראן דוראן" שלחה נציג אל עשירת הראשונים. ניק קרשו הסתפק במקום ה־38 עם „חידה". ל„וואם" היו שני להיטים במצעד, „כל מה שהיא רוצה" ו„חג המולד האחרון". באנגליה, אגב, הופיעו שני השירים בתקליטון אחד.

מבין הוותיקים, נזכיר את דייוויד בואי בשני להיטים, „זו אינה אמריקה" ו„רוקדים ברחובות" ושניהם, למעיטה, לא ברור „שלו". הראשון לקוח מפסקול הסרט „הבז ואיש השלג" והשני, דואט עם מיק ג'אגר, גירסה חדשה לשיר של „מרתה והוונדלים": להקת „נוכרי" עשתה מעל־ומעבר. עם שני להיטיה, „רוצה לדעת מהי אהבה" ו„זה היה אתמול". גם טינה טרנר הפגינה נוכחות בשני להיטים, „איננו זקוקים לעוד גיבור" ו„רקדנית פרטית". גיבור היה גם לבוני טיילר ולהיטה השנה „מחכה לגיבור".

קצת סטאטיסטיקה: 288 להיטים צעדו במצעדים השבועיים של רשת גימ"ל, בביצוע 191 זמרים, זמרות ולהקות. בולט חלק של הלהקות והצמדים, למעלה ממאה. כשיא השנייה בראש מחזיקים ג'ניפר ראש („כוחה של האהבה") ופול הרדקסל („19"). תקליטונה של ראש אכן תפס את המקום הראשון ברשימת הסיכום של רבי־המכר בבריטניה ונמכר ביותר ממיליון עותקים. שניהם שהו ארבעה שבועות בראש המצעד השבועי ברשת גימ"ל, אבל הישג זה בא לידי ביטוי רק אצל ראש. הרדקסל דורג רק במקום ה־24. 40 להיטים הושמעו משך חמש שעות במצעד השנתי וביצעו אותם 10 זמרים ובכלל זה הרדקסל, שבעצם איננו זמר, אלא מוסיקאי שהרכיב פאזל מקטעי קריינות ומקצב דיסקו החוזר על עצמו: 10 להקות; 5 זמרות — ו־5 צמדים. שמונה מבצעים הביאו שני להיטים ויותר למצעד השנתי. האכזבה של השנה: מיקומו הנמוך של סטינג, שהגיע עם „מבצר סביב ליבך", שתפס רק את המקום ה־36.

הדירוג

1. „את ליבי את נשבית" — „דיבור חריש"
2. „אנו העולם" — ארצות־הברית למען אפריקה"

ברוס ספרינגסטין – זמר השנה

3. „כוחה של האהבה" — ג'ניפר ראש
4. „ישנו מלאך המשחק בליבי" — „יוריתמיקס"
5. „בכיף" — מדונה
6. „טרזן בוי" — בלטימורה
7. „רצח בעיניים" — „דוראן דוראן"
8. „ניקיטה" — אלטון ג'ון
9. „מאהבת במישרה חלקית" — סטיווי וונדר
10. „קיילי" — „מריליון"

זמר השנה

1. ברוס ספרינגסטין 2. פיל קולינס 3. סטיווי וונדר

זמרת השנה

1. מדונה 2. טינה טרנר 3. ג'ניפר ראש

להקה

1. „דיבור חריש" 2. „דייר סטרייטס" 3. „דמעות במקום פחדים"

בעריכת צביה בן־שלוט

הכשרת מבוגרים זה מקצוע

אחראית על חינוך והכשרת אחיות ב„הדסה", רכזת תוכנית האתג"ר בבית־שמש, מנהל אולפן לעברית, ראש הצוות לחינוך מבוגרים בטלוויזיה הלימודית, מורה בתהליה ופנסיונר המכין עצמו לעבודה התנדבותית עם מבוגרים — אלה הם אחדים מן המשתתפים בתוכנית לימודים חדשה, ראשונה מסוגה בארץ, להכשרת מחנכי מבוגרים, שנפתחה השנה במרכז מרטין בובר לחינוך מבוגרים ולימודי חוץ שבאוניברסיטה העברית בירושלים. כ־40 מחנכי מבוגרים ואנשים המעוניינים בהסבה מקצועית לתחום זה משתתפים בתוכנית, שהוקמה בשיתוף עם קרן הנס ויידל ומטרתה להקנות למשתתפים ידע עיוני ופראגמטי ברמה אוניברסיטאית לקידום נושא חינוך מבוגרים על מגזריו השונים — מוסר דובר האוניברסיטה.

נושא חינוך המבוגרים כתחום מקצועי שיש להורות אותו וללמוד עליו, עלה כבר לפני מספר שנים על סדר־היום החברתי בארצות שונות. כיום מקובל לראות בחינוך זה „חינוך לאורך החיים", שכן הפנייה למסגרות החינוכיות השונות היא לשם השתלמות ועדכון תוך כדי עבודה ובעיסוק בשעות הפנאי. התוכנית החדשה במרכז בובר היא נסיון ראשון בישראל לענות על הדרישה הקיימת להכשרה פורמאלית ולספק את הכלים העיוניים, החסרים בדרך כלל. ההיענות הרבה ומספר הנרשמים והמתעניינים בתוכנית ההדרכה מעידים, לדברי מנהלת התוכנית זיוה דניאלי והמנהל האקדמי של מרכז בובר קלמן יזון, כי יש ביקוש רב להכשרה מעין זו.

תוכנית הלימודים היא דו־שנתית. הלימודים מתקיימים פעם בשבוע, בימי שלישי. למחזור הלימודים הראשון התקבלו בעלי תואר ראשון, לפחות, שהם בעלי נסיון של שתי שנות עבודה, לפחות, בחינוך מבוגרים וכן מספר מצומצם של מועמדים שאין להם תואר אקדמי אך הם בעלי ותק בעבודה עם מבוגרים. תוכנית הלימודים כוללת הרצאות, תרגילים, סמינרים וניתוח אירועים. בשנת הלימודים הראשונה יילמדו הקורסים הבאים: צורות של התארגנות חברתית, אמצעי התקשורת ההמוניים ומשמעותם לחברה, התפתחות האדם במעגל חיים, עבודה ופנאי, תהליכי שינוי, מבוגרות בחברה המודרנית, המבוגר כלומד, יצירתיות בבגרות ובזיקנה, היבטים קהילתיים של משברי חיים ודרכי התערבות בהם. שנת הלימודים השנייה תוקדש להתמחות בנושאים שונים, בעיקר: עבודה במשפחות, עבודה בקהילה, הכשרה והסבה במקומות עבודה. כל הקורסים יינתנו על־ידי מורי האוניברסיטה העברית. הקורס „צורות של התארגנות חברתית" היה מיועד להינתן על־ידי אילנה שלח ז"ל, אשר נרצחה בראס־בורקה.

הרצון לרכוש השכלה פורמאלית ואקדמית בתחום שבו עוסקים יום יום והציפייה כי התוכנית החדשה, שהיא הראשונה בתחום, תעזור לגשר על הפערים הקיימים ותאפשר מפגש ומשוב בין המשתתפים, עולה מדבריהם של רבים מן המשתתפים בתוכנית. פנינה מזרחי מירושלים, שהיא האחראית ל„חינוך תוך שירות" של האחיות בהסתדרות המדיצינית „הדסה" ובעלת תואר שני ברפואה חברתית, הגיעה לתוכנית במרכז בובר מתוך רצון ללמוד על עקרונות חינוך מבוגרים. לדעתה אדם העוסק בשטח צריך להתרענן וללמוד על מחשבות וגישות חדשות בתחום עיסוקו. גם רבקה פינס מתל־אביב, העומדת בראש הצוות לחינוך מבוגרים בטלוויזיה הלימודית, נלהבת לקראת האפשרויות הלימודיות והמפגש עם אנשים מן השדה. לדבריה, עד היום כל העוסקים בתחום חינוך המבוגרים עושים זאת מתוך נסיונם האישי בלבד ויש צורך רב בלימודים מסודרים ועיוניים, הכרת תיאוריות בתחום זה וכד'.

משה כרמי, לשעבר פקיד במשרד השיכון וכיום פנסיונר, למד וסיים תואר ראשון באוניברסיטה העברית בגיל מבוגר. כיוון שהוא בעצמו חווה את נושא הלימוד בגיל מבוגר, הוא חושב כי בעקבות התוכנית במרכז בובר יוכל לעזור למבוגרים אחרים. צרף רוזנר היא עובדת סוציאלית המעוניינת לעבוד בחינוך מבוגרים. אוולין גורדון־טאו עוסקת כבר שנים רבות בפעילויות שונות בתחום חינוך מבוגרים. היא מנחה קבוצות הורים, מדריכה אנשים בעבודה עם קשישים ואף פיתחה שיטה משלה ללימוד מחשבת ישראל ופילוסופיה יהודית, תוך שימת דגש על שאלות קיומיות המעסיקות את המבוגרים. על אף שהיא עוסקת בתחום חינוך המבוגרים שנים רבות היא עדיין מרגישה צורך בלימודים פורמאליים. היא בטוחה כי הלימודים יאפשרו לה ליישם טוב יותר את השיטה שפיתחה.

(ד.א.)

היצרות כלי הדם — ואיך להימנע

יותר ממחצית מקרי המוות בארצות־הברית סיבתם מחלת לב וכלי דם. מחלה המכונה ארטריוסקלרוזיס גורמת לשינויים בדפנות כלי הדם. בעקבות שינויים אלה מצטברים על הדפנות הפנימיות של כלי הדם חומרים שומניים וסידן, שיחד עם השריר החלק של הדופן הם יוצרים פלק. ארטריוסקלרוטי ופלק הוא כעין פקק, חסימה בתוך כלי דם, שגדל וגדל ובסופו של דבר גורם להיצרות של כלי הדם.

במקרים נדירים עלולים כלי הדם להיסתם לגמרי. לעיתים קרובות יותר נוכחותו של הפלק „מעודדת" היווצרות של קריש דם, אשר סותם את כלי הדם.

אם זה קורה בארטריה (עורק) המובילה דם לשריר הלב עצמו (עורק כלילי), באותו חלק של שריר הלב ימות; אם סתימה מופיעה בעורק של המוח — זה גורם למות חלק מהמוח. ארטריוסקלרוזיס מתחילה להתפתח בילדות — אפילו אצל בני 30 ופחות.

להתפתחות מחלת לב כלילית (קורונרית): אחת המחלות השכיחות ביותר בחברה המערבית, כמה גורמי סיכון. מהם שאין באפשרותנו להשפיע עליהם ומהם — נתונים לשינויים לשליטתנו:

הקבוצה גורמי סיכון שאינם בשליטתנו כוללת:

• מין. מתברר שלגברים יש „עדיפות" בהתפתחות המחלה לעומת הנשים. נשים משיגות את הקצב ה„גברי" של התפתחות המחלה רק לאחר הפסקת המחזור החודשי. או אם הן סובלות מהשמנה או סוכרת.

• גיל. ככל שהגיל עולה — גדלה הסכנה לחלות במחלת לב כלילית.

• הסטוריה משפחתית. אלה מאיתנו שקרוביהם סבלו מהמחלה — סיכוייהם לפתח את המחלה גבוהים מאשר אלה שאין להם היסטוריה משפחתית של מחלה.

• טיפוס אישיות. פסיכולוגים טוענים כי אנשים שאפשר להגדירם כ„שרופים" על עבודה, מבלים שעות ארוכות במקום עבודתם, מזניחים את עצמם ומשפחתם בגלל העבודה, אינם יודעים לנוח ולשכוח מבעיות העבודה. עצבניים ומתרגשים מעל המידה מכל דבר קטן — אלה הסובלים הפוטנציאליים ממחלת לב כלילית. סוג אישיות כזה נקרא טיפוס A. מעניין, שנשים מטיפוס A חשופות למחלה בכל תקופת חייהן באופן דומה. שיוויון אמיתי.

הגורמים הנתונים לשליטתנו הם:

• יתר לחץ דם; • רמות גבוהות של שומנים בדם; • עלייה בחומצה אורית; • סוכרת; • השמנה.

את כל אלה אפשר למנוע על־ידי שינויים באורח החיים, תזונה נכונה ושינויי התנהגות. כשהתופעות כבר מופיעות, אין מנוס מטיפול תרופתי, וגם במקרה זה הטיפול בא יחד עם דיאטה ושינויי התנהגות. הפסקת עישון, פעילות גופנית, הימנעות ממצבי דחק (לחץ).

מניעת מחלות לב היא המטרה החשובה ביותר של החברה המערבית. תזונאים וקלינאים רבים חקרו ומצאו קשר ברור בין שינויים תזונתיים לבין הופעת גורמי הסיכון להתפתחות המחלה, — סוכרת, שומנים בדם, השמנה ויתר לחץ דם.

תזונה נכונה יכולה למנוע התפתחות גורמי סיכון אלה. שינויים תזונתיים יש להתחיל מוקדם בחיים. היום יודעים שהיצרות כלי הדם מתחילה בגיל צעיר — על כן יש להתחיל בגיל צעיר ב„טיפול מונע".

הנקודות העיקריות של הדיאטה הן:

* הורדה במשקל
* הקטנת כמות הסוכרים הפשוטים במזון.
* לעומת זאת הגדלת כמות הפחמימות המעורבות — גריסים, אורז וכו'.
* הגדלת תכולת הסובין במזון — אכילת פירות וירקות לא קלופים (כאלה שאפשר), שימוש בדגנים מלאים, לחם מחיטה מלאה וכדומה.
* הורדה דראסטית של שומנים מהחי.
* הכנסת שומנים מהצומח במקום, ביחסים המוכתבים על־ידי המטפלים בכם.
* הקטנת כמויות החלב ומוצרי־חלב שמנים (גבינות צהובות, שמנת, גלידה) והכנסת דברי חלב רזים במקום.
* העדפת בשר עוף (בלי עור), הודו ודגים על בקר. ואם משתמשים בבקר — שיהיה רזה.
* הגבלת כמות הביצים לאחת ליום ואף פחות — לפי קביעת הדיאטנית.
* הפחתת המלח בבישול. הימנעות ממוצרים מלוחים, מזון מעושן או כבושים ושהמלח בו רב.

אזהרה: אין להתייחס לדיאטה כאל תרופה לכל מחלה. ברור שיש סיבות שונות למחלה ולא תמיד אפשר למנוע אותה או לטפל בה באמצעים תזונתיים בלבד.

כל ההמלצות שהובאו כאן הן כלליות: כל אחד זקוק להמלצות אישיות המתאימות לו, לטעמו האישי, לאורח חייו, למצב בריאותו. למרבה הצער אין לשרת את כולם ויש לעשות מאמצים כדי להביא לציבור מידע רלוואנטי וללמד לחנך אותו לאורח חיים נכון.

אשמח להשיב לקוראים על שאלות הקשורות בדיאטה, אם הבעיות אינן דורשות ייעוץ אישי של מומחה.

אולגה רז, M.Sc
דיאטנית קלינית

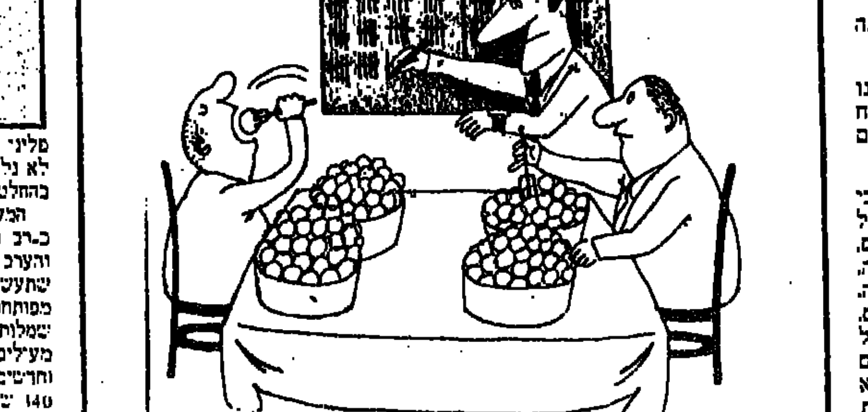

המנצח יקבל ארטיק...

זה מה שיש

כנס התשובה לגזענות

מחר, ה־13 בינואר, יתכנסו באוניברסיטת חיפה אנשים הרגילים בקיום יחדיו. זה גם שם הפרוייקט לדרוזים ואחווה יהודית ערבית מטעם המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום וההברה למתנ"סים. כל הגופים הנ"ל, בשיתוף אוניברסיטת חיפה, מקיימים מחר כנס שנתי שיוקדש לנושא „קיום יחדיו — תשובה לגזענות".

לאחר הרצאת שר־החינוך־והתרבות ייערכו שני פאנלים. בבוקר שעל החברה הישראלית נוכח אתגרי הקיטוב ואחה"צ עדויות אישיות: בעיות מוקד במפגש הבינתרבותי. במושב אחה"צ ישתתף נשיא המדינה בשאלות ותשובות, ביחד עם נשיא אוניברסיטת חיפה.

בשר כשר לכלבים

מוצר חדש בחנויות שקם, המכוונה לחנויות רשת א' ולא לקנטינות: בשר לכלבים. מפעלי הכשר של שקם מייצרים אותו באריזות הרמטיות ומשקלו 1 ק"ג, מחיר 1 שקל, כמו כל מוצר בשרי מכובד. גם כתוב שזו: מוצר כשר, אם לכלב שלכם איכפת...

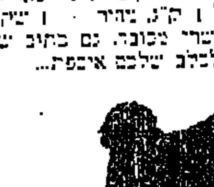

למי אבדו השיניים?

דוורי חולון, הנוהגים דרך קבע, במסגרת מבצע „מה שלומך"?, לבקר קשישים ערירים בשכונות, לשאול לשלומם ולדווח בשעת הצורך למחלקה לשירותי רווחה בעירייה, נתבקשו השבוע לאתר קשיש שאיבד את תותבת השיניים שלו על־יד ספסל ציבורי ליד הדואר המרכזי בחולון.

אורח שתלף בניקיון מצא את הפרוטזה והניח שהיא של אחד הקשישים המרבים לשבת בגן הציבורי הסמוך, או הבאים לדואר לקבל את קיצבת הביטוח הלאומי.

באמצעות שואל שליה, רכז את פרוייקט הקשישים ויוזם מבצע „מה שלומך" התנדבו דוורי חולון להתקין שרשרות בטיחות לדלתות דירותיהם של 11 קשישים ערירים המתגוררים בשכונות שונות בעיר.

(א. שילוני)

עצה טובה

אם רוצים לפרום בגד סרוג (בסריגת יד) כדי להשתמש בצמר לסריגה אחרת, יש להקפיד לכבס את הבגד ולייבשו היטב לפני שמתחילים לפרום. פורמים ומגלגלים את הצמר לפקעות אך לא משתמשים בו מיד. לוקחים סיר בעל שתי ידיות. שופכים לתוכו קצת (רבע מהגובה) מים ומרתיחים. שמים את פקעת הצמר בסל או בכלי אחר (שלא „תתרוצץ"), מעבירים את החוט מעל הסיר, דרך שתי הידיות. מכסים את הסיר וכאשר המים רותחים מושכים את החוט ומגלגלים. הצמר מתייבש באדים ונהיה כמו חדש.

בגדים מהסרטים

בית אופנה חדש נפתח לא מכבר בלב דיזנגוף על־ידי זוג עולים מברית־המועצות, אנה ויאשה מיכלסון. לביקוש הקוראים „פליני" — בגדים מהסרטים", ואם כי הבגדים לא נלקחו מהמלתחות של הכוכבים — הם בהחלט יכולים להיכלל במלתחות אלה.

המעצבים מגדירים את האופנה שלהם כ„רב תכליתית", המתאימה לשעות הבוקר והערב והיא מבוססת על סרטי פליני. כיוון שתעשיית הסרטים אצלנו לא מפותחת, פונה „פליני" גם לשוקי חוץ ומציע שמלות ערב, חליפות, ז'קטים, שכמיות, מעילים וכו' — מי שכולם בשקלים (חדשים) יקבל את הדגמים תמורת 140 עד 140 שקל.

בתמונה: מעיל שכמייה מצמר טהור, שניתן לסגרו בצורות אחדות.

— אני צופה בטלוויזיה והיימקה מסתובב לו במטבח...

„Grazia"

ספר טלפונים לתנועה הקיבוצית

החלה מלאכת ההכנה להוצאתו לאור של ספר הטלפונים של התנועה הקיבוצית. הספר, שהוא בבחינת בשורה לחברי הקיבוצים, יכלול שמות החברים בעלי טלפונים בחיוג ישיר ובעלי שלוחות, האלה שאין עדיין חיוג ישיר אשר אינם מופיעים בספרי הטלפונים האזוריים. בספר יצויינו ליד שם כל קיבוץ מייסדיו ומפעליו, שנת ייסודו ועלייתו על הקרקע. לספר יצורף מדריך מסווג של ספקי התנועה הקיבוצית. גם במסגרת מודעות פירסומת.

הספר יראה אור בינואר 1986. פרטים נוספים אפשר לקבל בטלפון מס' 03-447411.

מצאתי אותך בספר טלפונים

הפלצנטה המופלאה

תכשיר פלא קוסמטי חדש, מתוצרת „בוירון קוסמטיקס", מבוסס על תרכיז פלצנטה וזה מצליח הרבה יותר טוב מאשר „תרכיז שיליה". פלצנטה היא פשוט „שיליה" המכילה את כל מה שנחוץ לעובר כדי להתקיים ברחם אמו, ואין ספק שכל תכשיר המבוסס על תרכיז כזה עשוי להועיל לעור הפנים.

היבואן לכלל רוגר, בעליה של חברת „בוירון קוסמטיקס", אשר פיתח את התכשיר טוען, כי ייחודו בחומרים טבעיים, המסייעים להתחדשות התאים שבתרכיז. בניגוד לתכשירים אחרים על אותו בסיס. כאן הקונסרבנט גם הוא מחומר טבעי. התכשיר הפלצנטה — לדברי היצרן — מחולל פלאים וטיפול יוצר יחסית הופך את העור המטופל לחלק ונקי כעור התינוק. התכשיר אינו למכירה והטיפול בו ניתן רק במכון קוסמטי של צילה באואר בתל־אביב.

(חיה יוסף)

רעיית הנשיא ביקרה במיח"א

במסגרת התעניינותה של רעיית נשיא המדינה בארגונים המטפלים בילדים נכים ביקרה אורה הרצוג במיח"א ת"א ועמדה מקרוב על פעולות העמותה המטפלת בילדים לקויי שמיעה בגיל הרך, כדי שילמדו שפה ודיבור ויוכלו להשתלב בבוא היום בחברה השומעת.

„זה היה מעבר למה שציפיתי" — אמרה הגברת הרצוג בתום ביקורה — „הילדים נראו לי מלאי ביטחון עצמי, נבונים ובעלי רצון עז ללמוד", הוסיפה.

במוסדות מיח"א ברחבי הארץ מתחנכים כיום 611 ילדים לקויי שמיעה. מהם כ־200 בת"א ואיזור המרכז.

לביקור נילוו ראומה וייצמן ויו"ר מיח"א, חנה ירדני.

הפועל ירושלים חוללה סנסציה - גברה על האלופה, מכבי חיפה 2:3

בז'רנו העלה את הפועל ת"א לפיסגה

★ הפועל ת"א ניצחה בדוחק את „הכבשה השחורה" שלה, שמשון ת"א 1:2

★ נוסף למכבי חיפה נוצחו שתי קבוצות צמרת נוספות: הפועל פ"ת–בני־יהודה 0:2; מכבי פ"ת–בית"ר י־ם 0:2

★ סוף סוף נצחון ליפו–0:1 נגד שעריים ★ מכבי ת"א–נתניה 2:3 ★ יבנה–באר־שבע 0:2; כפר־סבא–הפועל חיפה 0:1

טבלה לאומית

1.	הפועל ת"א	12	8	4	0	10—25	28
2.	מכבי חיפה	12	8	2	2	9—20	26
3.	בני־יהודה ת"א	12	6	4	2	4—6	22
4.	בית"ר ירושלים	12	6	3	3	14—22	21
5.	מכבי תל־אביב	12	5	4	3	14—20	19
6.	הפועל כפר־סבא	12	5	4	3	16—18	19
7.	הפועל פתח־תקוה	12	4	5	3	13—15	17
8.	הפועל ירושלים	12	5	2	5	18—16	17
9.	הפועל באר־שבע	12	4	3	5	11—11	15
10.	מכבי פתח־תקוה	12	4	2	6	18—15	14
11.	הפועל חיפה	12	3	4	5	14—7	13
12.	מכבי יבנה	12	4	1	7	15—7	13
13.	מכבי נתניה	12	3	3	6	16—16	12
14.	שמשון ת"א	12	1	7	4	18—12	10
15.	מכבי שעריים	12	1	5	6	12—5	8
16.	מכבי יפו	12	2	1	9	23—10	7

בכדורגל

חילופי־פיקוד בפיסגת הליגה הלאומית בכדורגל: הפועל ת"א, שהגברה על „הכבשה השחורה" שלה, שמשון — 1:2, עלתה למקום הראשון בזכות נצחונה הסנסציוני של הפועל ירושלים, בימק"א, על האלופה, מכבי חיפה — 2:3.

המחזור ה־12 היה מרתק. שלוש מארבע הראשונות נוצחו. הסנסציה היתה בימק"א. השוער אריה בז'רנו, בכושר־שיא (ועצר גם כדור־11) וחבריו, עצרו את מכבי חיפה — 2:3. הם הנחילו לאלופה הפסד שני העונה והורידו אותה מהמקום הראשון לשני. חמשת כדורגלני הפועל ת"א לשעבר, המככבים בשורות הפועל ירושלים, סייעו בעקיפין לקבוצת־האם שלהם לטפס לפיסגה. קבוצת הפועל ירושלים עלתה מהמקום ה־9 ל־8.

הפועל ת"א, הגם שלא שיכנעה, גברה בבלומפילד, בדרבי־יוטא, על קבוצת התחתית הלוחמת של שמשון ת"א — 1:2. אחרי שנתיים וחצי עלתה הפועל ת"א למקום הראשון, בעוד ששמשון הדרדרה שוב אל מתחת לקו־האדום — ירדה מהמקום ה־13 ל־14.

נוסף למכבי חיפה נוצחו אתמול שתי קבוצות צמרת נוספות: בני־יהודה ת"א הוכתה בשכונת־התקווה ע"י הפועל פ"ת —2:0 בני־יהודה עדיין שלישית, בעוד שהפועל פ"ת טיפסה מהמקום ה־8 ל־7.

הפסד גם לרביעית, בית"ר ירושלים, בפ"ת, מרגלי מכבי פ"ת — 2:0. מכבי פ"ת עלתה מהמקום ה־12 ל־10.

קרב תחתית חשוב נערך ביפו. קבוצת מכבי יפו ניצחה, אחרי תשעה מחזורים בהם לא טעמה טעם נצחון, את מכבי שעריים — 0:1. על־אף נצחונה נשארה מכבי יפו במקום האחרון, ומכבי שעריים — במקום הלפני־אחרון.

נצחון חשוב קצרה גם מכבי יבנה, בדרבי הדרומי, על הפועל באר־שבע — 0:2. יבנה ניצלה היטב את ביתיותה ונחלצה מהאזור המסוכן: עלתה מהמקום ה־14 ל־12. באר־שבע ירדה מהמקום ה־7 ל־9.

בדו־קרב רב־שערים ומלהיב באיצטדיון ברמת־גן גברה מכבי ת"א על מכבי נתניה — 2:3. מכבי ת"א תקעה יתד במקום ה־5, בעוד שנתניה, שאינה מצליחה להתאושש, ירדה מהמקום ה־11 ל־13.

שער־בזק של גדעון סיימון זיכה את הפועל כפר־סבא, בנצחון־חוץ בקרית־אליעזר על הפועל חיפה — 0:1. כפר־סבא — שישית. הפועל חיפה בצרות: נסוגה מהמקום ה־10 ל־11.

21 שערים הובקעו אתמול במחזור סוער וחריף, בו הורחקו שלושה שחקנים: בני גואטה ממכבי נתניה, חי קרייס ממכבי ת"א וכני כהן מבית"ר ירושלים.

ריפעת טורק ומאיר נחמיאס מהפועל ירושלים הודפים את … כהן ומשה סלקטור ממכבי חיפה. במשחק ההפתעה אתמול … ימק"א (2:3 להפועל ירושלים) צילם: רחמים …

הפועל ת"א – בצליעה לפיסגה

הפועל ת"א — שמשון ת"א 1:2 (0:1)

איך לשחק רע ולנצח. תשאלו את שחקני הפועל ת"א. הם צלעו אך ניצחו את שמשון ת"א 1:2 ועם חרבה עזרה מחברים בהפועל ירושלים העפילו למקום הראשון, כל זאת לאחר 12 מחזורי־ליגה, בהם לא נוצחה.

המשחק התנהל תוך מטרות מנוגדות. בפתיחה הימרו שחקני שמשון על משחק־נסוג, במטרה שלא לספוג שערים. לאחר שנכבש שערם בדקה ה־34 פתחו את משחקם, וניסו להשוות. שער נוסף שספגו בדקה ה־47, הרדים דווקא את שחקני הפועל ת"א, ואז הימרו שחקני שמשון על משחק־התקפה, דבר שאיפשר להם לצמק את התוצאה. החל מדקה זו התגוננה הפועל ת"א, לאחר שנכנסה ללחץ וניסתה לשמור על התוצאה — דבר שעלה בידה.

מאמן שמשון, מיכאל קדוש, הורה במחצית הראשונה להלוץ קבוצתו, גדעון דמתי, לשמור אישית על משה סיני. דמתי לא הצליח במיוחד במשימה זו. במחצית השניה הוסט דמתי לחוד ושם היתה תרומתו רבה יותר.

הפועל ת"א התקשתה לשחק מול השמשונים. שחקניה לא גילו הפעם יכולת המתבקשת מקבוצת צמרת.

שלושת השערים הובקעו מט־עויות של השוערים. בדקה ה־34 הוכשל משה סיני, סמוך לקו הרוחב. סיני הגביה את הכדור לעברו של מוריס ז'אנו, שנגח למרכז הרחבה, אלי כהן, מלך שערי הפועל ת"א, נגח במדוייק לרשת — 0:1.

בדקה ה־47 הגביה סיני קרן. הכדור חלף מעל ידיו של יוסי

השחקן המצטיין: אילן שוקרון

קונסטנטין, שוער שמשון, ויהודה עמר התרומם גבוה, ומקו השער נגח פנימה — 0:2.

שמשון צימקה את התוצאה בדקה ה־58: ויקי פרץ בעט מ־17 מטר, השוער אלטר שמט את הכדור וגדעון דמתי הסתער והכניע את השוער התל־אביבי — 1:2.

השופט עובדיה שלף שלושה כרטיסים צהובים ליום־טוב שוקרון ושלמה מזרחי (שמשון) וליהודה עמר (הפועל ת"א).

4000 צופים חזו במשחק באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל ת"א: אלטר, אילן שוקרון, אקהויז, זאנה (הרשלי־קוביץ), לסרי, אלי כהן, עמר, ז'אנו, סיני, שבתאי לוי (ברנס), לגדאו.

● שמשון: קונסטנטין, דהרי (קסיטוליניק), אלי כהן, אורי בהן, אפרים שמעוטב, יגאל הלל (אבי מלכה), ארביב, שלמה מזרחי, דמתי, פרץ יום־טוב, שוקרון.

יצחק ויסהוף

איתן בודניוק מהפועל פ"ת מנסה לבלום את פריצתו של משה אייזנברג מבני־יהודה (0:2 להפועל פ"ת). (צילם: אליצור ראובני)

אסייג נכנע שוב פעמיים

הפועל פ"ת — בני־יהודה 0:2 (0:2)

הקבוצה המפתיעה, בני־יהודה ת"א, ספגה אתמול את ההפסד הביתי הראשון שלה העונה, תוך שהסירה את כובעה לחלוצי הפועל פ"ת, מני בסון ואלון חזן, שהכניעו פעמיים את יעקב אסייג, ששמר תקופה ארוכה על רשת נקייה — 0.2.

הפועל פ"ת זימנה הפתעה נעימה. ניכר היה שהוכנה היטב למשחק. הפתח־תקואים שיחקו ללא רגשי־נחיתות, בעיקר במחצית הרא־שונה, בה הצליחו לכבוש שני שע־רים. התלכיד הקבוצתי של הפועל פ"ת פעל ללא דופי, אולם במיוחד בלט הבלם איתן בודניוק, ששימש „תחנה סופית" לחלוצי בני־יהודה. כן התעלה החלוץ רונן הלל, שעשה צרות להגנת בני־יהודה.

שחקני בני־יהודה עלו לכר־הדשא כפייבוריטים, אולם ברוב הדקות התרכז משחקם במרכז השדה. שחקניה ניסו לחדור דרך מרכז הרחבה. הקשר נסים כהן לא הצליח לרכז את המשחק.

המשחק נפתח בהתלהבות מצד שחקני שתי הקבוצות. בדקה ה־31 מסר רונן הלל כדור מתוחכם לניר לוין, שבעט מהאוויר חזק לכוון השער, יעקב אסייג הדף בצורה בלתי־מוצלחת ומני בסון, שהיה קרוב, דחק את הכדור פנימה — 1:0 להפועל פ"ת.

שחקני בני־יהודה היו כהלם … עשו את כל הטעויות האפש… בדקה ה־42, שוב התקפה מהצד של הפועל פ"ת: הקשר חיים …

השחקן המצטיין: איתן בודניוק

שאנן מסר כדור־רוחב לאלון … שהתכוון להגביה לרחבה … להפתעת הכל שינתה הרוח את … הכדור, שחדר פנימה — … להפועל פ"ת.

במחצית השנייה התבצרה הפ… פ"ת בהגנה, וכך הזמינה לחץ … של חלוצי בני־יהודה, אך ה… היעילה והמוצקה של … סיכלה כל נסיון לכבוש את …

שפט, מצויין, צבי שריה. … 3000 צופים, בשכונת־התקווה. … שלף שני כרטיסים צהובים ל… קייסי מהפועל פ"ת ליוחן … מבני־יהודה.

● הפועל פ"ת: רותי גדבי, … יוסף, אלון, בודניוק, … (זרחוביין), ברשאנן (…), קייסי, אלון, חזן, הלל, בסון, …

● בני־יהודה: אסייג, … אריב, סלמן, רוני מאיר, אייל … (רפי שמואל), נסים כהן, … בן־טובים, אייזנברג.

נפתלי …

לכפר־סבא היה ששון

הפועל כפר־סבא — הפועל חיפה 0:1 (0:1)

שער בודד שהובקע מלך־השע־רים של הפועל כפר־סבא גדעון סיימון, כבר בדקה השנייה, תוך ניצול טעות בהגנת הפועל חיפה, העניק לקבוצת השרון את מלוא 2 הנקודות — 0:1.

עוד בטרם הספיקו 3000 הצופים באיצטדיון קרית־אליעזר לחמם את מושביהם, שכן הכדור ברשת: נח אינשטיין המצויין שעט באגף שמאל, ושלח כדור־עומק לסיימון, שניצל טעות חמורה של המגן בוזורגי ויציאה לא מוצלחת של השוער גיורא אנטמן ובעט את הכדור לפינה — 0:1.

במשך דקות ארוכות ניסתה הפועל חיפה להבקיע שער שויון, אולם יכולת נפלאה של השוער הכפר־סבאי, אבי ששון, בן ה־33, מנעה שינוי התוצאה. ששון הזה ממש בלתי ניתן להכנעה. לפחות שלוש פעמים מנע הבקעות בטוחות ולשיאו הגיע בדקה ה־89, כשריחף אל בין החיבורים, וחילץ משה כהן קשתי שבעט גבי אמסלם.

הפועל כפר־סבא, בהרכב של רובו תוצרת־בית, שיחקה כדורגל יעיל ופשוט, ללא התחכמויות.

הפועל חיפה איכזבה, בעיקר בגלל משחקם הגרפה של חלוציה. למעט רונן רוקמן המצויין.

שפט היטב יצחק יחנס, בתדריך בקרית־אליעזר. אבי ליפשיץ ספג צהוב.

השחקן המצטיין: אבי ששון

● הפועל כפר־סבא: ששון, אירינגר, מרגון, אורקין, אינשטיין, גרמיש, יוסף, מסיקה (מימוני), בואדון, סיימון, ניזרר (א. בן־חיים).

● הפועל חיפה: אנטמן, קירשנר, בלוש, ליפשיץ, בוזורגי, חורי, אמסלם, שטיקר, … (אלחרר), רוני מלכה (…), …

● קבוצת הנוער של מכבי חיפה זכתה בפעם השלישית בגביע הנודד לזכרו של שרגא … חבר הנהלת איגוד הכדור… ומראשי מכבי חיפה במשך … רבות. החיפנים גברו בגמר על … ר"ג — 41:44 (20:23).

שים לב

הגברת באדרת המוכפשת

נבחרות הכדורגל שפילסו דרכן לגמר הגביע העולמי במקסיקו מחפשות יריבות־מבחן. מסתבר שישראל מבוקשת על־ידי נבחרות שונות. תחילה נקבע כי בסוף פברואר תתמודד באדין נבחרתה של אנגליה. בשבוע שעבר הציעה גם סקוטלנד לבוא ולשחק ברמת־גן ב־29 בינואר. במאי תופיע ארגנטינה נראה שיהיו עוד כמה נבחרות שירצו לבוא בחודשים הקרובים.

דווקא כאשר הכדורגל הישראלי שרוי במרה־שחורה על כשלונו במוקדמות הגביע העולמי הוא מבוקש ע"י מדינות שונות, שיש לנו עניין מיוחד לקשור עמן קשרים. התאחדויות הכדורגל של האי הבריטי, הרואות כיום את ישראל כיעד מבוקש, לא תמכו בנו בעבר כאשר ביקשנו להתקבל לאירופה. הסיבה היתה, כמובן, פוליטית.

השאלה הגדולה היא מה יפיק הכדורגל הישראלי ממשחקים אלה. לא פעם מתעורר אצלי רושם שאנו חסרי־מעוף. היינו צריכים להיות נחרצים יותר, לקבוע כבר עתה סגל חדש, מאמן חדש, כדי לנצל את ההזדמנות, ולהתחיל להריץ את הנבחרת הלאומית שלנו לקראת אירועים בעתיד.

מה אנו עושים? משאירים הכל כמו שהיה. אותו מאמן, קרוב לוודאי, אותם שחקנים. ספק אם נפיק מהמשחקים תועלת. גם הקהל היה רוצה בשינוי מהיר. הוא אינו נלהב לראות את הכוכבים שרעכו נגד אוסטרליה וניו־זילנד. הם כבר איבדו את הערכת הצופים, שלא שכחו את ההשמצות וההכפשות שליוו את הכשלון.

הכדורגל הישראלי לא ייצא נשכר מכך מבחינת רמתו בעתיד.

* * *

קלן וה„אורווה" של נתניה...

ראשי ההתאחדות לכדורגל שוב התדפקו בשבוע שעבר על דלתות אירופה. „המשכנעים" נפגשו בציריך עם ראשי ההתאחדות הבין־לאומית והאירופית. הם המשיכו לבודפשט כדי לנסות לפתוח צוהר למזרח־אירופה, המתנגדת הגדולה לקבלת ישראל ליבשת.

סופר אפילו שראש הממשלה, שמעון פרס, יעלה את נושא קבלת הכדורגל הישראלי לאירופה בביקורו בבריטניה, בשיחתו עם ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר. כדאי רק לזכור שבאי הבריטי אין כל השפעה ל„גברת הברזל" על הכדורגל...

הפאראדוכס הגדול הוא שבאותם ימים של מסע ראשי ההתאחדות לכדורגל באירופה הסתבר לאירופים, אוהדי ישראל, עד כמה עלוב מצבנו. כוונתי לאירוח קבוצת פ.צ. קלן ב„אורווה" של נתניה, במשחק עם מכבי נתניה. האורחים מגרמניה היו די דיפלומטיים כדי לא לדבר על כך בקולי־קולות, אבל מה שחשבו ניתן לשער... אם היו מדברים אתם על צירופה של ישראל לאירופה ודאי שהיו פורצים בצחוק רועם.

מגרש מכבי נתניה, ומגרשים דומים לו בליגה הלאומית, אינם תורמים לתדמיתו של הכדורגל הישראלי. גם ירידים עלולים להיהרס, בושה וחרפה.

* * *

זלזול בתוצרת־בית

שמעתי בשבוע שעבר בטלוויזיה את דבריו של הכדורגלן המצטיין עודד מכנס. הדברים מאוד לא נעמו. לא לי. ולא לאחרים, שהגיבו על כך בשיחות עמי. הם נאמרו מתוך כאב וחשפו טפח של יחסים בלתי־מכובדים בין אגודות וכדורגלנים.

מכבי נתניה עלתה בשנים האחרונות לכותרות בזכות כוכבים מתוצרת־בית, דוגמת האחים עודד וגדי מכנס, שהפכו לסמל־המסחרי של האגודה והעיר. מסתבר שרוחות־רעות נשבו במועדון. קוראים לכך „שלטון הרחוב". עובדה, כבר אחרי עשרה מחזורים החלו התנכלויות לשני האחים, כאילו הם האשמים העיקריים לכשלון הקבוצה בליגה. לא העסקנים, שקנו מכל הבא ליד שחקני־רכש. אלא כדורגלנים שפיארו בעבר את מכבי נתניה והצעידו אותה להישגי־שיא.

כיום, כאשר הקבוצה נמצאת בשפל מצאו שעיר לעזאזל בדמות שני כדורגלנים מצטיינים והגונים, שכל קבוצה היתה מתברכת בהם. במכבי נתניה קנה־המידה הוא כנראה שונה.

המשחק המרכזי

בז'רנו עצר; בוזגלו כבש וירושלים עלזה

הפועל ירושלים — מכבי חיפה 2:3 (0:1)

מאת נפתלי קורן

במשחקה הטוב ביותר העונה עשתה אתמול הפועל ירושלים את המחזור ה־12 למעניין כשגברה בימק"א על אלופת השנתיים האחרונות, מכבי חיפה — 2:3, והדיחה אותה מראשות הטבלה.

הפועל ירושלים, במשחק פתוח והתקפי, הציגה שינוי טקטי מעניין: ריפעת טורק הוצב, לראשונה בחייו, בתפקיד הבלם האחורי. בעל התפקיד הקבוע בהגנת הפועל ירושלים, אריה שפירא, הוצב לעומת זאת, כקשר תוקף. שינויי תפקוד אלו הביאו בסופו של דבר לנצחון הבירה.

כל זאת לא היה קורה אלמלא תצוגת־שיא של הוותיק, בן ה־35, אריה בז'רנו, ששיחק כשוער גדול. בז'רנו תיסכל בזינוקיו הנהדרים ובמיקומו הטוב את חלוצי מכבי חיפה, שהתקשו להכניעו.

שחקן נוסף שלו מניות רבות בנצחון המארחים הוא יעקב בוזגלו, שניצל עד תום את ההתקפות המתפרצות של קבוצתו ופעמיים הכניע את אבי רן, ולא היה רחוק מלעשות זאת בשני מקרים נוספים.

השחקן המצטיין: אריה בז'רנו

מכבי חיפה הוכיחה כי משהו חורק בקבוצה. השחקנים נכשלו בהגנה, בבלימת שחקני ירושלים. הקישור החיפני סבל מחולשתו של עושה־המשחק, ברוך ממן, שהוחלף במחצית השנייה, בהתקפת מכבי חיפה בלט זאהי ארמלי, שכבש פעמיים את שערו של בז'רנו, אך הוא לבדו לא יכול היה להביא לנצחון קבוצתו.

מרילי נכשל מול בז'רנו

מכבי חיפה פתחה את המשחק בלחץ על שערו של בז'רנו. לאחר החמצה של סלקטור (5), שבעט היטב אך בז'רנו הדף, הגיע תורה של הפועל ירושלים להחמיץ מרגלי אסייג, שבעט מ־25 מטר ורן, במיטבו. קלט.

בדקה ה־13 התקפה מתפרצת של הפועל ירושלים. כדור נהדף לקרן. מישל דיין הגביה בחצי־גובה, ויעקב בוזגלו, בזינוק נהדר, הסיט לרשת — 0:1.

באותן דקות היתה ירושלים באקסטזה. חיפה לעומתה סבלה מהלם. בוזגלו יכול היה לכבוש שער נוסף, אך החמיץ.

בדקה ה־18 פרץ ירון גבעול רחבת ירושלים. טורק הכשילו והשופט משה אשכנזי הורה על כדור־11. ציון מרילי, שחקנה לשעבר של הפועל ירושלים, שקיבל לפני המשחק פרחים וגביע, בעט לפינה השמאלית, כדור חזק, אולם בז'רנו התעופף והדף לקרן!

עד להפסקה ניסתה מכבי חיפה לתקוף ולהכניע את בז'רנו, שגילה יכולת מלהיבה, וחילץ את שערו שוב־ושוב.

במחצית השנייה המשיכה מכבי חיפה במתקפתה. ירושלים בלמה ויצאה מדי פעם למתפרצות. בדקה ה־51 שוב מתפרצת ירושלמית. אסייג בעט מ־25 מטר ורן הדף לקרן; את כדור הקרן הגביה דיין ואסייג בעט ושוב קלט רן.

ארבע דקות מאוחר יותר לא יכול היה רן להושיע ואסייג הכניעו: שפירא חטף כדור, חלף על פני שחקן־יריב ומסר לבוזגלו; זה כידרר, עבר שחקן נוסף, ובעט לעבר רחבת שער מכבי חיפה; שלומי מלכה פישק את רגליו והכדור הגיע לאסייג, שבעט מ־16 מטר כדור־מטעה, שפגע בקרקע לפני שפגש את הרשת — 0:2.

בוזגלו ביסס

חילופים במכבי חיפה הועילו בדקה ה־75: עירבוביה ליד שער הפועל ירושלים, וארמלי היה הראשון שהתעשת ובעט לרשת — 1:2.

הירושלמי אלי שכטר, שהחליף את נחמיאס שנפצע, יכול היה לקנות את עולמו אך החמיץ משני מטר. ירושלים לא התגוננה כדי לשמור על התוצאה.

בדקה ה־88, לאחר שתי החמצות של בוזגלו ואסייג, הגיע הכדור שוב לבוזגלו, שלא התבלבל והכניע את רן — 1:3.

ארמלי, היחידי במכבי חיפה שהציג יכולת משכנעת, בעט בדקה ה־90 כדור חזק מ־25 מטר שפגש את הרשת — 2:3.

שפט, מעולה, משה אשכנזי. ששלף צהובים לטורק (הפועל ירושלים) וגבעול (מכבי חיפה). 4000 צופים חזו במשחק המרתק בימק"א.

● הפועל ירושלים: בז'רנו, תא־שמע, טורק, נחמיאס (שכטר), ציון אוחנה, שלומי מלכה, שפירא, דיין, אסייג, בוזגלו, חלפון.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו הגדול, אלי כהן (אוסמו הקטן), מרילי, גבעול, אבוקרט, ממן (שלום לוי), ארמלי, סלקטור, רוני רוזנטל.

צ'יפרוט: די לאכזבות

מכבי יפו — מכבי שעריים 0:1 (0:0)

במאבק־תחתית רב־חשיבות, בקרב „על שש נקודות", הצליחה מכבי יפו לחטוף נצחון חשוב, לאחר תשע אכזבות. על מכבי שעריים — 0:1.

שלוש הנקודות שצברה מכבי יפו היוו מנת־חמצן רצינית לקבוצה במאבק ההישרדות שלה בליגה הלאומית.

בהרכב מכבי יפו הופיעו שחקני־הרכש החדשים: השוער ליברמן מבית"ר ת"א, שנסך בטחון רב בהגנה והקשר רמי לוי, שהיטיב לשחק, במיוחד במחצית השנייה. המשחק בכללו היה חלש.

במחצית הראשונה היתה שעריים הטובה בשדה, אך לא ידעה להפוך את יתרונה לשערים. שחקני יפו, לעומת זאת, נעו כצללים, ללא כל קשר בין אגפי הקבוצה.

לאחר ההפסקה השתפר משחקה של מכבי יפו. בניצוחו של רמי לוי יצאו היפואים למספר התקפות על שער שעריים.

בדקה ה־59 פרץ אלקולומבריה מאגף שמאל, והגביה היטב למלבן החמש; לכדור ניתרו עופר דגמי והשוער אדיר שמיר. השוער הדף את הכדור, אך נפגע ולאחר טיפול שנמשך כחמש דקות חזר כשתחבושת מעטרת את פניו.

בדקה ה־65 בעט רמי לוי כדור נפלא מ־25 מטר ושמיר, בזינוק נאה, הדף לקרן.

בדקה ה־72 צהלה יפו: רמי לוי קיבל כדור במרכז השדה, התקדם ומסר לעומק, לאלישע צ'יפרוט, היפואי הבחין בשמיר, היוצא משערו, והגביה את הכדור מעליו לרשת — 0:1.

השחקן המצטיין: רמי לוי

שיפוטו של חיים ליפקוביץ, לעיני כ־1500 צופים, היה בינוני. הוא שלף חמישה כרטיסים צהובים לעברם של חיימוביץ, יצחק צבי ושמחה גר משעריים, כהן־צדק וצ'יפרוט ממכבי יפו.

● מכבי יפו: ליברמן, סלימן, בוטפיקה, פרי, כהן־צדק, אלקולומבריה, מנשה מזרחי, רמי לוי, צ'יפרוט, דגמי, אמיגה (לניאדו).

● מכבי שעריים: שמיר, קוסר, חיימוביץ, יצחק צבי, נחמני, אבי כהן, צוקן (זיידמן), איתן שלום (קהת), עידן, גר, זיתון.

אורי ורסנוב

יהודה עמר (שני מימין) נוגח את השער השני להפועל ת"א לרשת שמשון (1:2). צילם: אריה קנפר

רבינזון נעץ פעמיים

מכבי פ"ת — בית"ר ירושלים 0:2 (0:1)

יכולת גרועה של מכבי פ"ת ובית"ר ירושלים לא מנעה מהמארחים מפ"ת לזכות בנצחון, לאחר שני הפסדים — 0:2. דורון רבינזון הוא שהבקיע את שני השערים.

חניכיו הירושלמים של המאמן דרור קשטן שהופיעו ללא אורי מלמיליאן, אורי אשש, ובמחצית השנייה ללא הקפטן חנן אזולאי שנפצע, התגלתה כעדר ללא רועה. החלוצים המצטיינים בדרך־כלל כמו אוחנה, גולדר וירון כהן, לא זכו לאספקת כדורים מהקשרים. מאידך שמרו מנשה נוריאל ויעקב אזו'בל בצורה מעולה על אוחנה וירון כהן, שבמשך 90 דקות לא סיכנו, ולו גם פעם אחת, את שערו של משה מרכוס. הירושלמי היחידי שהגיע למצבי־הבקעה היה דווקא המגן שלמה שירזי, שפעמיים חדר לרחבה, ובשני המקרים בעט החוצה כאשר ניצב מול מרכוס.

שני השערים שנכבשו היו גם ההזדמנויות היחידות, ובשניהם היה זה דורון רבינזון, שהמוציא לפועל של מכבי פ"ת.

בדקה ה־40 ניצב רבינזון על קו ה־16, ובבעיטת־סיבוב מכדור־חוזר שהגיע אליו, השכין את הכדור אל בין החיבורים — 0:1 למכבי פ"ת.

בדקה ה־80 היה זה אייל בגלייבטר, באחת מפעולותיו הבודדות הטובות במשחק, כאשר שלח

השחקן המצטיין: דורון רבינזון

את רבינזון לפריצת־יחיד. זה חלף על פני השוער אורי מויסה ומזווית קשה בעט לרשת וחתם — 0:2 למכבי פ"ת.

בשלהי המישחק (88) באה עצבנותם הרבה של הירושלמים לידי ביטוי חריף כשבני כהן פגע ללא כדור בפתח־תקואי אלון ירוחם, ומצא עצמו בחוץ.

שפט יצחק אורנר, לעיני 3000 צופים, באיצטדיון הפועל פ"ת.

● מכבי פ"ת: מרכוס, אזו'בל, סמולני, נוריאל, אליהוזיל, אליאשיסור, אלישע לוי, בגלייבטר, גרולן (אלון ירוחם), רבינזון, רפי כהן (שעשוע).

● בית"ר ירושלים: מויסה, שירזי, חנן אזולאי (בן־אליהו), קדוש, בני כהן (הורחק), בן־דרשו, שוורץ, סמי מלכה, גולדר, אוחנה, ירון כהן.

עמי רוזנברג

הנקמה המתוקה של גריאני

מכבי ת"א — מכבי נתניה 2:3 (1:2)

חמישה שערים, שני מורחקים ועוד אירועים רבים ברחבות שני השערים, היו במשחק הנצחון — 2:3 של מכבי ת"א על מכבי נתניה, באיצטדיון ברמת־גן. מאושר במיוחד בסיום היה קשר מכבי ת"א, משה גריאני, שכבש את אחד השערים לרשת קבוצתו לשעבר, מכבי נתניה.

4000 הצופים קיבלו פיצוי מלא על כספם. החל משריקת־הפתיחה של השופט יעקב שיינר גילו

השחקן המצטיין: חיים גולדברג

שחקני שתי הקבוצות משחק התקפי, וכבר בדקה הראשונה נרשמה החטאה גדולה של בני לם. מנגד החטיא פעמיים חיים גולדברג ממכבי ת"א מול אריה חביב.

בדקה ה־24 הניב לחצה הקל של מכבי ת"א פרי: חיים גולדברג הפעלתן נגח לרחבת ה־5 של מכבי נתניה, ואלון נתן המשיך את הכדור לרשת — 0:1.

השער נשמר רק שלוש דקות. יגאל מנחם, הטוב בשחקני נתניה, פרץ מימין, חלף על פני שני מגינים, בעט. הכדור נבלם, חזר למנחם שהכניע את בוני גינצבורג — 1:1.

נרנדת־השערים לא פסקה. בדקה ה־29 עלתה מכבי ת"א ליתרון 1:2. משה גריאני התברג בין שני מגיני מכבי נתניה ומול חביב בעט פנימה.

חולשת הגנת מכבי נתניה נמשכה גם לאחר ההפסקה ובדקה ה־49 — 1:3 למכבי ת"א. אלון נתן הגביה כדור עונשין, אלי דריקס נגח, ויוסי קרמר כבש את שערו הראשון העונה.

מכבי נתניה היתה כהלם. מכבי ת"א תקפה ובדקה ה־54 נפסל שער נגיחה של דריקס בטענת נבדל.

בדקות הסיום התחמם המשחק. ובדקה ה־74 הרחיק השופט שיינר את דני גואטה ממכבי נתניה וחי קרייס ממכבי ת"א, על פגיעות הדדיות ביניהם.

שמונה דקות לסיום צימקו שחקני מכבי נתניה את התוצאה: המגן־תוקף שמעון מנחם חדר לרחבת שער מכבי ת"א, הסיט כדור לדור לביא וזה בעט במדוייק לפינה הימנית — 2:3.

● מכבי ת"א: גינצבורג, כרמי, אבי כהן, קרייס (הורחק), איתן לוי, גולדברג, אלון נתן, גריאני, לולו (יעקב פרין), דריקס, גוזלי.

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, חכן, בידרה, גואטה (הורחק), לם, גבאי (רוני לוי), חיים לוי (רוזן), יגאל מנחם, לביא, תקוה.

חנן סאפי

יבנה היתה ראוייה לנצחון

מכבי יבנה — הפועל באר־שבע 0:2 (0:1)

בשנים האחרונות הולך למכבי יבנה במגרשה מול הפועל באר־שבע. גם אתמול המשיכה יבנה במסורת־הנצחונות. והפעם — 0:2.

יבנה היתה ראוייה לנצחונה. שחקניה היו ראשונים בכל קרבות־המגע, השתלטו על מרכז המגרש והחלוצים שמעון פרץ ורוד ועקנין סיכנו רבות את שערו של מריו זוכוביצקי.

מנגד נתפסה באר־שבע לחולשה בלתי־מובנת. לבד לשוער זוכוביצקי ולחלוץ אלי וייצמן היו כל השאר

השחקן המצטיין: …

חלשים. ההגנה היתה חדירה, והקישור שכלל את מוטי עזרן, יוסי שושני וראובן סולטן, לא פעל. באר־שבע חסרה כמה משחקניה, ביניהם את אבוטבול, אוזן וקרוש.

יבנה תקפה ללא־הרף. משריקת־הפתיחה של השופט יצחק רוזנברג, אך חוסר ניסיון ניכר במשחק המארחים בדקות הפתיחה.

רק בדקה ה־34 בעט שמעון פרץ, המסוכן בחלוצי יבנה, לשער היריב. הכדור ניתז ממשקוף שער באר־שבע הישר לציון יעקב, שמקרוב רחקו לרשת — 0:1.

שחקני באר־שבע התעוררו מתרדמתם רק ל־10 דקות בפתיחת המחצית השנייה. בדקות אלו ניסו האורחים להשוות. שתי הזדמנויות ניתנו ליובל אוחנה. אך יצחק לוי, שוערה הותיק של יבנה, סיכל את שני הנסיונות.

בהמשך פקדה שוב חולשה את שחקני בירת הנגב. שנוצלה ע"י מכבי יבנה כדי להגדיל את התוצאה בדקה ה־80: יהודה זגורי נצל את מסירתו של ציון יעקב, וממרכז הרחבה נעץ כדור שני בשער באר־שבע — 0:2.

שפט יצחק רוזנברג, לעיני 800 צופים, בינונה.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, כוי לומר, אלכבין, עלואה, אבי פרין, בואז'ין, בן־שמעון, ציון יעקב, זגורי, שמעון פרין, ועקנין.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, גונן, דאהן, עזרן, שושני, סולטן, וייצמן, יובל אוחנה.

אברהם כהן

מלך השערים

1.	ארמלי (מכבי חיפה)	8
2.	איזניר (מכבי ת"א)	7
.	אלי כהן (הפועל ת"א)	7
.	רבינזון (מכבי פ"ת)	7
5.	דיין (הפועל ירושלים)	6
.	לביא (מכבי נתניה)	6
.	בגלייבטר (בית"ר י־ם)	6
.	סיימון (הפ. כפר־סבא)	6
9.	לוין (הפועל פ"ת)	5
.	ניזרר (הפ. כפר־סבא)	5
.	סיני (הפועל תל־אביב)	5

הניחוש הנכון

1.	בני־יהודה — הפועל פ"ת	2
2.	הפועל י־ם — מכבי חיפה	1
3.	מכבי יבנה — הפ. ב"ש	1
4.	מכבי ת"א — מכבי נתניה	1
5.	הפועל ת"א — שמשון ת"א	1
6.	מכבי יפו — מכבי שעריים	1
7.	הפועל חיפה — הפ. כפ"ס	2
8.	מכבי פ"ת — בית"ר י־ם	1
9.	בית"ר נתניה — הפ. חולון	2
10.	בית"ר חיפה — הפ. חדרה	2
11.	הפ. בית ש. — מכ. עמידר	x
12.	הכח רמת־גן — הפועל ר"ג	x
13.	הפועל עכו — הפועל יהוד	1

קליעה

יונסי וקשנסקי — אלופי הפועל

קלעי הפועל אשקלון זכו אתמול באליפות הפועל בקליעה ברובה אויר. לאחר שצברו 1686 נקודות, לפני הפועל רחובות — 1654 והפועל ת"א — 1652 נקודות.

באליפות האישית ניצח יצחק יונסי מאשקלון — 572 נקודות, לפני חברו לאגודה, יצחק סטורלוביץ — 571 וירון שטרנשיפט מכפר־סבא — 562.

באליפות הנשים זכתה חני קשנסקי מחיפה — 177 נקודות, לפני גילה זאדה מפ"ת — 174 ודליה לביא מדגניה א' — 172.

במחזור הבא

ליגה לאומית

בית"ר ירושלים — בני־יהודה ת"א; הפועל כפר־סבא — מכבי פ"ת; מכבי שעריים — הפועל חיפה; שמשון ת"א — מכבי יפו; מכבי נתניה — הפועל ת"א; הפועל באר־שבע — מכבי ת"א; מכבי חיפה — מכבי יבנה; הפועל פ"ת — הפועל ירושלים.

ליגה ארצית

הכוח רמת־גן — הפועל חדרה; בית"ר … — הפועל לוד; הפועל רמת־השרון — הפועל טבריה; הפועל רמת־גן — בית"ר חיפה; הפועל בית־שאן — בית"ר נתניה; הפועל חולון — בית"ר ת"א; הפועל עכו — הפועל …; הפועל יהוד — מכבי רמת־עמידר.

טניס שולחן

יעקובובסקי — אלוף הפועל דרגה ב'

אילן יעקובובסקי מהפועל קרית־ים זכה אתמול באליפות הפועל בטניס־שולחן, דרגה ב', לאחר שניצח בגמר את חברו לאגודה, יורם יעקובוביץ — 1:2. שלישי דורג ישראל דרמונט מירושלים.

באליפות הנוער זכה רן קוניק מרמת־גן שגבר במשחק המכריע על רמי שיינברג מחולון — 1:2. שני בסיכום הכללי דורג מיקי קידר מלוד, ושלישי — רמי שיינברג. השתתפו 110 טניסאים.

ליגה ארצית

צפון

● שפרעם: מכבי שפרעם — הפועל בית־שאן 0:0. שפט יאיר ביילנגה, לעיני 500 צופים.

● קרית־אתא: הפועל קרית־אתא — מכבי טבריה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: חיים סרור (72). שפט ראובן לוין. לעיני 700 צופים.

● נצרת: הפועל קרית־שמונה — מכבי אחי נצרת 0:1 (0:1). שער־הנצחון יואל מסוארי (24). שפט יוסף דיאמנט. לעיני 500 צופים.

● חדרה: מכבי חדרה — הפועל עליה כפר־סבא 1:1 (1:0). לכפר־סבא כבש: משה פייטר (80). לחדרה: נחום יצחקי (61). שפט רחמים שאשה. לעיני 150 צופים.

● עפולה: מכבי עפולה — הפועל רעננה 1:1 (0:1). לרעננה הבקיע: פרגון (26). לעפולה: דוד (80). שפט סמי אלקנוה. לעיני 200 צופים.

● נהריה: בית"ר נהריה — הפועל נצרת־עילית 0:1 (0:0). שער־הנצחון: שמעון ועקנין (47). שפט שמעון דנן. לעיני 800 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירת־הכרמל — מכבי אור־עקיבא 0:1 (0:0). הגי שרביט (61) כבש את שער הנצחון. שפט נספה. לעיני 100 צופים.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור ה־13)

1.	הפועל בית־שאן	12:30	21
2.	עליה כפר־סבא	10:19	19
3.	הפועל קרית־שמונה	11:17	17
4.	הפועל קרית־אתא	10:11	17
5.	בית"ר נהריה	13:15	17
6.	מכבי חדרה	15:18	14
7.	מכבי נצרת	18:20	12
8.	מכבי טבריה	17:16	11
9.	הפועל רעננה	16:14	11
10.	הפ' טירת־הכרמל	23:15	11
11.	מכבי שפרעם	22:18	9
12.	מכבי עפולה	20:12	8
13.	הפ נצרת־עילית	16:8	8
14.	מכבי אור־עקיבא	20:10	7

דרום

● בת־ים: הפועל בת־ים — הפועל דימונה 1:1 (0:1). לבת־ים הבקיע: מאיר בן־ציני (26 בבעיטת־11). לדימונה: בניטה (86). שפט יהודה גלעדי. לעיני 500 צופים.

● ראשל"צ: הפועל ראשל"צ — מכבי קרית־גת 1:2 (0:0). שערים לראשל"צ: אבי גפנון (75) ויצחק דהאן (88). לקרית־גת: מוריס אלול (90). שפט מימון אסלן. לעיני 300 צופים.

● אזור: הפועל אזור — הפועל אשקלון 0:1 (0:0). שער־הנצחון: קיסוס (53). שפט ישראל ביבי. לעיני 200 צופים.

● נתניה: הפועל אור־יהודה — הפועל קרית־אונו 0:1 (0:0). השער לאור־יהודה: אלי שמואלי (47). שפט כרסורה. לעיני 50 צופים.

● קרית־מלאכי: הפועל קרית־מלאכי — מכבי רמת־השקמה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: דוד אברהם (81 בבעיטת־11). שפט אהרון שרעבי. לעיני 50 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — בית"ר באר־שבע 1:3 (0:3). שערים ללזרוס: הרצל חסון (14, 28) ושרגא טופלנסקי (45). לבאר־שבע: לביא (50). שפט שמעון פרוס. לעיני 100 צופים.

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור ה־12)

1.	הפועל דימונה	6:13	18
2.	הפועל קרית־מלאכי	6:11	15
3.	הפועל ראשל"צ	7:11	14
4.	לזרוס חולון	9:10	14
5.	בית"ר באר־שבע	12:14	13
6.	הפועל אשקלון	6:7	12
7.	מכבי קרית־גת	8:10	11
8.	הפועל קרית־אונו	9:6	11
9.	הפועל אזור	8:6	10
—	מכבי רמת־השקמה	8:6	10
11.	הפועל ירוחם	10:5	10
12.	הפועל בת־ים	10:6	9
13.	הפועל אור־יהודה	13:7	9

נוער

מכבי נתניה איבדה נקודה – 0:0 עם מכבי תל־אביב

שחקני הנוער של הפועל פ"ת חזרו לדרך־הנצחונות, לאחר שהביסו אתמול, במחזור הי"2, על בני יהודה ת"א — 1:0.

מכבי נתניה, הדולקת אחרי ה־פתח־תקוואים בצמרת, איבדה נקודה־ליגה יקרה כשסיימה בתיקו 0:0 עם מכבי תל־אביב.

את הנצחון הגבוה על המחזור השיגה מכבי יפו — 1:6 נגד הפועל ראשל"צ.

יתר התוצאות: מכבי חיפה — הפועל חדרה 2:1, הפועל באר־שבע — הפועל בית־שאן 2:2, הפועל ת"א — הפועל רמת־גן 1:2, הפועל כפר־סבא — הפועל חיפה — 1:2, מכבי פ"ת — בית"ר ירושלים 1:3.

צמרת הטבלה

1. הפועל פ"ת	12	8–20	20
2. מכבי נתניה	11	9–18	18
3. הפועל ב"ש	12	14–25	15
4. מכבי יפו	12	18–25	14

הפועל חדרה, חולון, עכו והכח רמת־גן לחצי־הגמר

גביע הטוטו

בית א'

● חיפה: הפועל חדרה — בית"ר חיפה 0:3 (0:2). שערים לחדרה: רונן שפירא (29, 33), שמואל שמואל (75) ושריף מועסי (86, 88). שפט דאוד סודיל, לעיני 500 צופים.

● שכונת־התקוה: בית"ר ת"א — הפועל מרמורק 1:2 (0:1). לבית"ר הבקיעו: רוני שטובס (32) ויעקב נומדר (80). למרמורק: צבי אבי־דב (66). שפט שלמה יוסף, לעיני 50 צופים.

בית ב'

● לוד: הפועל לוד — הפועל טבריה 2:3 (1:3). ללוד כבשו: משה נבאי (34), יצחק בנורדים (38) ושרביט (42). לטבריה: דוד אבוטבול (16 בבעיטת־11) ועופר דן (76). שפט יעקב בהן, לעיני 100 צופים.

● נתניה: הפועל חולון — בית"ר נתניה 0:1 (0:1). שער־הנצחון: בני דמתי (5). שפט מאיר בנישתי. לעיני 1000 צופים.

בית ג'

● בית־שמש: הפועל בית־שמש — מכבי רמת־עמידר 1:1 (1:1). לרמת־עמידר הבקיע: אלי תגר (1 בבעיטת־11). לבית־שמש: אלי דזאן (26). שפט שבתאי רווח, לעיני 150 צופים.

● וינגייט: הכח רמת־גן — הפועל רמת־גן 0:0. שפט דוד יוסף, לעיני 150 צופים.

בית ד'

● עכו: הפועל עכו — הפועל יהוד 1:2 (1:0). שערים לעכו: אלי צביאלי (67 בבעיטת־11) ודוד גנון (74). ליהוד: אהרון נונו (39). שפט יעקב בן־חמו, לעיני 1500 צופים.

● רמת־השרון: הפועל רמת־השרון — בית"ר רמלה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: יצחק אצלן (89). שפט יעקב אלימלך, לעיני 300 צופים.

הטבלות הסופיות

בית א'

1. הפועל חדרה	6	4–13	12
2. בית"ר ת"א	6	8–11	10
3. הפ. מרמורק	6	8–8	7
4. בית"ר חיפה	6	17–5	4

בית ב'

1. הפועל חולון	6	5–14	13
2. בית"ר נתניה	6	7–13	11
3. הפועל טבריה	6	13–7	5
4. הפועל לוד	6	14–5	4

בית ג'

1. הכח רמת־גן	6	6–11	11
2. הפועל ר"ג	6	6–7	9
3. מכבי עמידר	6	7–13	8
4. הפ. בית־שמש	6	18–6	1

בית ד'

1. הפועל עכו	6	7–13	11
2. הפ. ר. השרון	6	6–6	10
3. הפועל יהוד	6	6–8	8
4. בית"ר רמלה	6	12–4	4

ההונגרים הבטיחו תשובה באפריל

מאת אשר גולדשלגר

ההונגרים יתנו לנו תשובה עד חודש אפריל, אם יסייעו לישראל במאמציה להתקבל לאירופה — כך אמר לי אמש מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, עזריקם מילצ'ין, עם שוב משלחת ההתאחדות לכדורגל ממסע להונגריה, באורחת נשיא ומזכיר התאחדות הכדורגל ההונגרית.

מילצ'ין ציין כי המשלחת התקבלה בצורה רשמית על־ידי ההונגרים, וסוכם על המשך קשרים ופעילות בין־לאומית.

ראש המשלחת הביעו תקווה להתפתחויות חיוביות נוספות עם מדינות מזרח־אירופה. מילצ'ין אמר שישנם גישושים אולם אין משהו קונקרטי בידו.

בחודש פברואר תגיע לישראל קבוצת מ.ט.ק. בודפשט, כהמשך למערכת קשרים עם הונגריה.

● הצמד פול אנקון מארה"ב וואן רנסבורג מדרום־אפריקה העפיל לגמר אליפות העולם במשחקי הזוגות, המתקיימים באלברט־הול בלונדון. הצמד ניצח תוך 95 דקות את פיטר פלמינג מארה"ב וג'ון לויד מבריטניה — 6:1, 6:2, 6:2.

הרבה יוקרה ומעט תכלית

זה מה שנותר למכבי ת"א נגד ז'אלגיריס השבוע בבריסל ● כיצד מתאוששים ממעידה צורבת כמו זו בלימוז'? ● ברקוביץ, ארואסטי וג'מצ'י יצטרכו לשוב „מדרכם הרעה" ● קרב־קצוות בבית־הגמר

כדורסל

מאת ישראל סו

למכבי תל־אביב אסור לדבר ביום על סיכויי־עליה לגמר גביע־אירופה בבודפשט. בשלב זה, לפחות, חייבת אלופת ישראל להתמקד בהשגת נצחונות רבים ככל האפשר, שיצילו את תדמיתה שעוותה באותו משחק הפסד, בסוף השבוע, בעיר הצרפתית לימוז' (88:85 בהארכה). לצמד המשחקים, השבוע בבריסל, נגד ז'אלגיריס קובנה, אלופת ברית־המועצות, נותרה עדיין יוקרה רבה. תמיד שילהבו מיפגשים בין ספורטאי ברית־המועצות וישראל, ולא רק במישור הספורטיבי.

עד כמה שזה מוזר הרי שאותם שני מיפגשים, בימים רביעי וחמישי, בבריסל הנייטראלית, בין מכבי ת"א וז'אלגיריס, יהיו מאבקי־קצוות. אלופת ישראל סוגרת את טבלת בית־הגמר בגביע־האלופות, אחרי שלושה מחזורים, עם שלושה הפסדים. לעומתה ניצחה אלופת ברית־המועצות בכל שלושת משחקיה.

ההפסד הישראלי ביום חמישי בלימוז' הותיר פצע במכבי ת"א. הקבוצה נוצחה על־ידי יריב הנופל ממנה. ביום רגיל של מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'י, שני קלעי החוץ הישראלים שכשלו, היתה מכבי ת"א מנצחת ללא בעיות. אבל השניים שיחקו גרוע, לא ניצלו את ידם הטובה ולמעשה לא איימו כלל על הסל הצרפתי.

הזריקות של סנגל

לימוז' אינה קבוצה טובה, אפשר, כמובן, לומר שהנהגתה מגירה רבה של מזל. אותו סל־מרחק של הרכז הבין־לאומי הוותיק ז'אן־מישל סנגל, בשניית־הסיום, שמחק יתרון ישראלי (74:77) וכפה שוויון (77:77) בזמן החוקי, היה מקרי. אבל סנגל ידוע „בסלים משוגעים" כאלה. בקריירה הארוכה שלו כבר הבריע משחקים כהים בזריקות מרחק בשניות האחרונות. אני זוכר משחק בין צרפת ויוון, באליפות אירופה ב־1979 בטורינו. שתיים־שלוש שניות לסיום הובילה יוון 76:77, ואז זרק סנגל מסל־שלו לסל היווני, והפך את התוצאה — 77:78 לצרפת. היה זה הסל המדהים ביותר שראיתי. נדמה לי ששחקני מכבי ת"א, שכבר בטחו בנצחונם, היו חייבים לשים לב דווקא לסנגל, ולמנוע ממנו לזרוק. אבל בלהט המאבק לא עשו זאת ושילמו על כך ביוקר.

מכבי ת"א ספגה בלימוז' מהלומה מוראלית. יהיה צורך במאמץ כביר כדי להחלץ מאותו מצב בלתי־נעים. אבל בגביע־אירופה אין זמן למחשבות ולניתוחים. מכבי ת"א תצטרך לשחק הרבה יותר טוב השבוע נגד ז'אלגיריס קובנה, שלא התקשתה לנצח לפני כחודש בלימוז' 104:116.

לקובנה אין אמריקנים, אבל יש לה כדורסלנים סובייטים מעולים. מעניין יהיה לראות את הענק סבוניס בפעולה מול ג'ונסון ומאגי. נגד ז'אלגיריס יהיה צורך לשמור טוב יותר, להתעלות בהגנה מאחר שקומיצ'וס, קורטינאייטיס, יובריישה וחבריהם הם מכונות־סלים.

שחקני מכבי ת"א לא ייהנו מחופש־פעולה, וממישגים רבים כל־כך כמו שעשו כדורסלני לימוז', במשחקם השבוע נגד ז'אלגיריס. האלופה הליטאית של ברית־המועצות היא קבוצה בעלת משמעת טקטית, שאינה נקלעת למשחק היפותקני. והגנתה יציבה מאוד.

ז'אלגיריס, לבד מהנצחון הגבוה בלימוז', נאלצה להיאבק קשה באולמה, בקובנה, כדי לנצח את סימאק מילאנו (89:96), ואת ציבונה זאגרב (90:94).

מכבי ת"א תשתדל לנתק את סידרת־הנצחונות של האלופה הסובייטית. לשם כך עליה לשכוח את מחדלי המשחק בלימוז'. לקוות שג'מצ'י וברקוביץ יהיו יעילים יותר בקליעותיהם, ושהשמירה עליהם תהיה צמודה.

נצחונות־בית

מחזור סוף השבוע עמד נגד נצחונות־בית. לימוז' ניצחה, ז'אלגיריס זכתה וגם סימאק מילאנו גברה באולמה על ריאל מדריד והנחילה לה הפסד ראשון. השבוע יהיו עוד שני משחקים מסקרנים: ריאל נגד ציבונה וסימאק נגד לימוז'.

מכל מקום, ספק אם מכבי ת"א תתפוס עוד „קבוצה פראיירית" כמו לימוז'.

הנציגה הישראלית השנייה באירופה, הפועל ת"א, תשחק על באנקו, ברומא, בפתיחת הסיבוב השני בבית רבע־הגמר בגביע קוראץ'. לכל אחת מהקבוצות 4 נקודות, כלומר, שני נצחונות והפסד. בתל־אביב ניצחה קבוצת הפועל ת"א 82:92, ברומא לא תוכל לעשות זאת, וכיום באנקו הם המועמדת לעלות מהבית הישראלי לחצי־הגמר, במיוחד הודות לנצחון החוץ שלה בשבוע שעבר על שאלאן (77:78).

הפועל ת"א, אחרי כשלון בסאראייבו, במשחק בו נוצחה ע"י בוסנה (89:105), תצטרך להשקיע מאמץ כביר כדי להתייצב.

הטבלות

הגביע־אירופה לאלופות

1. ז'אלגיריס	3	6	274–290
2. ריאל מדריד	3		268–281
3. ציבונה	3		275–292
4. סימאק	3		269–260
5. לימוז'	3		302–276
6. מכבי ת"א	3		280–264

גביע־קוראץ'

1. הפועל ת"א	3	5	268–282
2. באנקו	3	5	246–251
3. שאלאן	3	4	254–262
4. בוסנה	3	4	286–277

שרף: נשתדל לעשות כמיטב היכולת נגד ז'אלג'ריס

מאת יצחק וימהוף

„אנו ממשיכים להתאמן כרגיל ומקווים למוטב במשחק נגד ז'אלגירים קובנה ביום רביעי. אין לי ביום מטה־קסמים שיכול לשנות את תמונת בית־הגמר. אולם מכבי ת"א תמשיך לשחק ולנסות לנצח כל קבוצה כל עוד יש סיכויים להעפיל לבית־הגמר" — דברי צבי שרף, מאמן מכבי ת"א, אמש.

מאמנה של מכבי ת"א, שהיה מאוכזב מהפסד קבוצתו בלימוז' (88:85) אמר עוד כי קבוצות בבית הגמר מנצחות בחוץ, וקשה לדעת כיום כיצד יתפתחו העניינים למרות שמצבה של קבוצתו אינו נוח במיוחד.

על ההפסד בלימוז' אמר שרף: „להפסד יש 80 אלף סיבות ולא תמיד ניתן לשלוט עליהם. הסל של סנגל לא היה מתוכנן. הקבוצה היתה בכושר לא־רע שלושה ימים קודם־לכן, ובמשחק בצרפת לא קלענו ממצבים נוחים ביותר. הצרפתים נלחמו בצורה יוצאת מהכלל, אבל לא הפתיעו אותנו במשחק מיוחד, שלא יכולנו לגבור עליהם. הם לא קבוצה זבל, היינו בעמדת נצחון — והחמצנו".

עד לנסיעה מחרתיים יתאמנו כדורסלני מכבי ת"א מדי יום.

השבוע בכדורסל

● שני: בליגה הלאומית: מכבי רמת־גן — מכבי חיפה; הפועל רמת־גן — הפועל הגליל־העליון; הפועל ת"א — בית"ר ת"א; הפועל חיפה — הפועל חולון; אליצור נתניה — מכבי ת"א (נדחה ל־26 בינואר).

● רביעי: בגביע־אירופה לאלופות: מכבי ת"א — ז'אלגיריס קובנה (בבריסל); בגביע־קוראץ': באנקו רומא — הפועל ת"א (ברומא).

● חמישי: בגביע־אירופה לאלופות: ז'אלגיריס קובנה — מכבי ת"א (בבריסל).

● יותר מארבע שעות נמשך המאבק בסיבוב הראשון בטורניר באוקלנד, בו ניצח האמריקני סטטרמן את ניל בורוין מאוסטרליה 6:3, 6:7, 14:12.

לי ג'ונסון ממכבי ת"א מול אוסטרובסקי מלימוז' במשחק בגביע־אירופה בסוף השבוע בצרפת

מאמן בני־יהודה נטש ברוגז את המגרש.

סולמי לשניאור: „אני לא צריך אותך"...

מאת נפתלי כהן

מאמן בני־יהודה ת"א, יצחק שניאור, נטש אתמול את מגרש קבוצתו, דקות ספורות לפני שריקת־הפתיחה למשחק הליגה נגד הפועל פ"ת, בגלל סכסוך עם ההנהלה, שהחל עוד ביום חמישי.

מחלקת הנוער של האגודה ביקשה לשתף את השוער־המחליף, אייל שמעון, בטענה כי שוער הנערים פרש, ואין מי שיתייצב בין הקורות. שניאור סירב. אתמול, באסיפת השחקנים, נדהם כאשר ראה שהשוער־המחליף לא הגיע.

שניאור הבין כי הולך שולל ונטש בזעם את החדר, ויצא לכוון מכוניתו. אחרי מאמצי שיכנוע רבים מצד האוהדים והשחקנים הצליחו סוף־סוף להחזירו ובעוד הוא פוסע חזרה לכוון המגרש פגש „באיש החזק", דוד סולמי, שאמר לו: „למה חזרת? אני לא צריך אותך".

ואז הסתלק שניאור סופית כשהוא פולט: „אני אדם של כבוד עצמי, ואני לא זבל".

את המשחק ניהלו, במשותף, מאמן־הכושר אבי אלמוג, ומנהל הקבוצה, בועז סולמי.

סופית: עודד מכנס נחת במכבי פתח־תקוה

מאת משה רוזנברג

עודד מכנס ישחק בעונה הקרובה במדי קבוצתו מהעונה שעברה, מכבי פ"ת. כפי שהודגם עוד בשבוע החולף בעתונות העדיף עודד מכנס את מכבי פ"ת על פני ארבע קבוצות לאומיות אחרות.

בסוף השבוע נפגש פרקליטו של השחקן, עו"ד דין מכנס, עם הנהלת מכבי פ"ת ובסיום הישיבה נחתמה העיסקה. בהתאם לסיכומים ישחק עודד במכבי פ"ת עד לסיום העונה, עם אופציה לעונה נוספת.

מכבי פ"ת התחייבה לשלם לעודד מכנס את משכורתו שהובטחה לו בעונה שעברה. בפ"ת מעריכים זאת בסכום של 25 אלף דולאר.

מכבי פ"ת עושה מאמצים להעביר לשורותיה גם את גדי מכנס.

מכבי פ"ת עומדת לשחרר משורותיה את רפי כהן, או את אבי גוולו.

מלמיליאן החרים המשחק בפתח־תקוה

מאת משה רוזנברג

כוכב בית"ר ירושלים, אורי מלמיליאן, החרים אתמול את משחק־החוץ של קבוצתו מול מכבי פ"ת, על רקע כספי.

בסוף השבוע נוצרה מתיחות בין הכדורגלן לבין יו"ר הנהלת הקבוצה, משה דדש. אורי דרש לקבל את כל הפיצויים ומשכורת חודש דצמבר לאלתר. התשובה שקיבל היתה שלילית.

מלמיליאן לא הסכים וצפה במשחק ההפסד של קבוצתו למכבי פ"ת (1:0) מהיציע.

כנראה שמלמיליאן יועמד כבר השבוע בפני ועדת משמעת בקבוצתו.

פרקיס העלה את מועדון הכרמל לגמר

טניס

טניסאי מועדון הכרמל חיפה העפילו לגמר גביע־המדינה לאחר שהדיחו את מחזיקת הגביע בשלוש השנים האחרונות, אס"א ת"א — 2:1.

מועדון הכרמל ניצל את היעדרותו של הטניסאי מספר 2 של ישראל, שחר פרקיס, כדי לזכות בנצחון החשוב.

יצוין כי מועדון הכרמל, ששיחק העונה בליגה הארצית, זכה בבכורה וישוב לליגה הלאומית בעונה הקרובה.

פרקיס ניצח את תומר צימרמן — 6:1, 6:2, עופר יחיאלי נוצח ע"י עודד יעקב — 4:6, 2:6. במשחק הזוגות המכריע ניצחו פרקיס ויחיאלי את יאיר ורטהיימר ותומר צימרמן — 6:2, 7:6.

תוצאות נוספות משלבים שונים בגביע־המדינה: הפועל נהריה — מועדון טניס אשדוד 0:3; מכבי רחובות — רמת־פולג החוף־הירוק 0:2; כפר־שמריהו — ספורטמן פ"ת 0:3; מכבי הצפון ב' — הפועל חולון ב' 0:2; מכבי הצפון א' — הפועל ירושלים 0:2.

● נבחרת ההוקי של בריטניה זכתה במפתיע בטורניר שנערך בדובאי, למרות שהפסידה במשחק האחרון להולנד — 3:2. בריטניה ניצחה קודם־לכן את הודו — 1:2 ואת פקיסטן — 2:1.

נפטר משה אדלשטיין

משה אדלשטיין, כמה יו"ר מכבי ישראל לשעבר, נפטר השבוע מהתקף־לב בגיל 60. אדלשטיין, שבין עיסוקיו הרבים שימש כחבר הוועד האולימפי, חבר מכבי העולמי וחבר ההתאחדות לספורט, היה גם נשיא מכבי פ"ת.

שחקני מכבי פ"ת כיבדו את זכרו של משה אדלשטיין בדקת־דומיה אתמול לפני המשחק עם בית"ר ירושלים.

95:111 במשחק דחוי בליגה הלאומית

הגליל מוטט את הפועל ת"א ללא ויליאמס ולארג'י

מאת אריה גיטליס

ארז חזן ושמואל זיסמן הובילו אמש את הפועל הגליל־העליון לנצחון קל על הקבוצה הארישה של הפועל ת"א, במשחק דחוי בליגה הלאומית — 95:111.

הפועל ת"א שיחקה ללא אריל ויליאמס (עונש) ומייק לארג'י (פצוע). את הקבוצה הדריך לראשונה העונה מאמן חדש: יעקב אדלר, שהחליף את פנחס גרשון, שהתפטר.

לאחר יתרון הפועל ת"א בפתיחה (5:2), נטלו שחקני הגליל את הרסן והוליכו עד לסיום בהפרשים שנעו בין 12 ל־16 נקודות. שמואל זיסמן הניע בצורה נבונה את חבריו, שהפעיל הן את ידו והן את מורי בראון, שקלע את רוב נקודותיו ממסירותיו.

ארז חזן הדהים בעיקר במחצית השנייה בסלי שלוש־נקודות. סך־הכל קלע חזן במשחק 7 סלי 3 נקודות, מהם 6 במחצית הראשונה. שחקני הגליל ניצלו משחק קבוצתי ושלטו גם מתחת לסלים.

הפועל ת"א הסתמכה על יכולתו של ג'ק צימרמן, שקלע 8 סלי 3 נקודות ולאוואן מרסר, שלחם בודד מתחת לסלים, מול גבוהי הגליל. בהפועל ת"א שותפו גם עופר פליישר ושמעון אמסלם, שסבלו מחוסר נסיון.

לאחר יתרון ת"א — 2:5, קלעו שחקני הגליל היטב — 12:21, 25:37, 31:47 בדקה הי"15 ובמחצית — 48:59. במחצית השנייה נמשך יתרון האורחים מהצפון — 61:73, 80:93, ובסיום — 95:111.

שפטו ראובן וירובניק ורמי פישר, לעיני 500 צופים, באולם הפועל ת"א.

★ קלעו להגליל־העליון: חזן 33; זיסמן 24; בראון 23; ליף 19 וסימס 12.

★ קלעו להפועל ת"א: צימרמן 32; מרסר 28; יעקבי 21; פליישר 11 ופרישמן 3.

הטבלה הלאומית

1. מכ. ת"א	17	1431–1936	34
2. אליצור נתניה	17	1538–1654	30
3. הפועל ת"א	17	1607–1609	28
4. הפועל חולון	17	1387–1607	28
5. גליל־עליון	17	1562–1611	26
6. מכבי חיפה	18	1670–1631	25
7. מכבי ר"ג	17	1699–1581	24
8. בית"ר ת"א	17	1599–1456	24
9. הפועל ר"ג	18	1881–1597	23
10. קרית־אונו	18	1857–1676	22
11. הפועל חיפה	17	1607–1402	21

משבר בקבוצת הכדורסל של הפועל ת"א

ויליאמס לוועדת המשמעת היום; אדלר במקום גרשון

מאת יצחק וימהוף

אריל ויליאמס יועמד היום בפני ועדת משמעת פנימית בקבוצת הפועל ת"א, לאחר תקריות שהיו עימו במשחק בבית רבע־גמר גביע־קוראץ' בסאראייבו (88:105). ויליאמס לא שותף אמש במשחק־ההפסד של קבוצתו להגליל־העליון, אך ישב על ספסל הקבוצה.

על האירועים בסאראייבו אמר הכדורסלן הסוער והאימפולסיבי של הפועל ת"א: „ירקו עלי במשחק, כשיורקים על שחקן שחור זה דבר מעליב מאד. לא יכולתי להבליג ותקפתי אותו. הגזימו בדברים שנאמרו עלי, ואני מבטיח שמצידי אגמור את העונה בהפועל ת"א ואשחק עד הסוף".

על הפסד קבוצתו אמש אמר ויליאמס: „אם הייתי משחק — היינו מנצחים".

חברו של ויליאמס, מייק לארג'י, לא שותף לאחר שנפגע בגבו. לארג'י הביע תקווה לשוב היום לאימוני הקבוצה, ולהשתתף מחר במשחק נגד בית"ר ת"א.

יעקב אדלר, שמונה כמאמן הפועל ת"א, במקום פנחס גרשון שהתפטר, שימש כעוזר־מאמן בהפועל ת"א לפני ארבע שנים, כששמואל יעקבסון אימן את הקבוצה.

פנחס גרשון, שהתפטר מאימון הפועל ת"א, לאחר שגם האגודה היתה מעוניינת בפיטוריו: „לא הייתי מסוגל להמשיך לאמן את הקבוצה הזו. בתקופה בה אימנתי הרגשתי כאילו אני נמצא בקבוצה חמש שנים. נוספו לי הרבה שערות לבנות. אינני רוצה להרחיב את הדיבור על התקופה בהפועל ת"א. אני יודע שהשנה לא אאמן יותר. אני רוצה לנוח ולהיות עם משפחתי."

גרשון הוסיף כי לכל אורך התקופה בה אימן את הקבוצה התל־אביבית סבל משחקנים שלא הוא הביא לקבוצה ודבר זה הפריע לו בעבודתו.

הפועל חיפה – נבחרת הנוער 88:89

כדורסלני הפועל חיפה גברו בליל־שבת בהיכל־הספורט ברוממה במשחק־אימון על נבחרת הנוער של ישראל, המתכוננת למוקדמות אליפות אירופה — 88:89 (42:42).

להפועל חיפה קלעו: דלזל 21; פרמן 20; קוממבס 15; אופיר 15; קסקי 12; נחמיאס 2 ושביט 2. לנבחרת הנוער: שמר 23; הנפלר 18; כץ 16; י. כהן 16; מזרחי 8 ומולכו 7.

שפטו משה וולף ויוסף ליבליך.

נצחון והפסד לכדורידני נבחרת ישראל בלוכסמבורג

כדוריד

שרות „על המשמר"

נבחרת ישראל בכדוריד, המתכוננת לאליפות העולם, דרגה ג', שתיערך בחודש הבא בפורטוגל, פתחה בסוף השבוע את משחקיה בטורניר ארבע־האומות בלוכסמבורג בהפסד לנבחרת אוסטריה — 24:23, ואתמול גברה על אנגליה — 13:24.

במשחק ההפסד נגד אוסטריה, שהיה ביום שישי, לא שיחקו בשורות נבחרת ישראל שחקני הרכב הראשון, יואב דרוקר והשוער ישראל פלטה. ישראל כבר הוליכה 3:8 ו־11:13 במחצית. האוסטרים הצליחו לקבוע לפני הסיום — 21:24, וישראל רק צימקה — 24:23.

לישראל הבקיעו: אוסלנדר 6; קושניר 5; גרא 3; ורד 3; סומך 3; רובינשטיין 1; רפאלי 1 ופרי 1.

במשחק־הנצחון אמש על אנגליה — 13:24 (8:11), הבקיעו לישראל: אוסלנדר 8; דרוקר 5; רפאלי 3; דיין 3; בלדר 2; דרא 1; קביליו 1 וגלבוע 1.

היום תשחק ישראל נגד נבחרת לוכסמבורג.

ואשאש בודפשט הכניעה את מכבי הארזים 11:31

מאת יוסף חכם

במשחק הגומלין בגביע־אירופה לאלופות נשים בכדוריד, שנערך אמש באולם האוניברסיטה בת"א, הביסה הקבוצה ההונגרית ואשאש בודפשט את בנות מכבי הארזים רמת־גן — 11:31, לאחר 4:17 במחצית.

במיפגש הראשון בין שתי הקבוצות, שהתקיים ביום ראשון שעבר בבודפשט, ניצחו ההונגריות — 9:35.

ההונגריות הציגו משחק יעיל ולא נאלצו לגלות את מלוא יכולתן.

מכבי הארזים הוליכה 1:0, לאחר 30 שניות, משער שכבשה תמר גרד. עד לדקה הי"12 החזיקה מכבי ארזים מעמד 4:7, אולם בדקה הי"37 הוליכו ההונגריות — 5:20.

במכבי הארזים בלטה השוערת עינת פולנסקי, שעצרה שתי מכות־7.

הירבו להבקיע לואשאש: גודו 5 וזבורנו 5. למכבי הארזים כבשו: סמדר סניור 5; תמר גרד 3; מונסה בר 2 וטובה לנגל 1.

שפטו: קוטרס ניקוס (יוון) ופאסלטיס ניקוס (יוון), לעיני 200 צופים.

מנצ'סטר־יונייטד ניצחה את אוקספורד 1:3 ושוב ברחה

הליגה האנגלית

קבוצת מנצ'סטר־יונייטד הצליחה תוך 48 שעות לזכות בשני נצחונות חשובים. ביום חמישי ניצחה במשחק־דחוי בסיבוב השלישי בגביע האנגלי את רוצ'דייל 0:2, ואתמול השיגה ה„יונייטד" נצחון־חוץ על אוקספורד־יונייטד — 1:3, משעריהם של ויטסייד (11), יוז (73) וגיבסון (83).

האלופה אברטון ניצחה את קווינס־פארק־ריינג'רס — 3:4, לאחר שפיגרה 2:1 במחצית. לינקר הבקיע את שערו הי"22 העונה. הסקוטי הבין־לאומי גרהאם שארפ כבש שני שערים, אחד בכדור־11. המחליף ווילקינסון הוסיף את השער הרביעי. ללונדונים הבקיעו: גארי באניסטר (2).

שער של סקוטי בין־לאומי אחר שיבוא לישראל, דייב ספידי, בדקה הי"55, העניק נצחון לצ'לסי על לוטון — 0:1. צ'לסי לא נוצחה ב־18 משחקיה האחרונים.

נצחון לונדוני נוסף השיגה ווסטהאם על לסטר — 0:1, הסקוטי הבין־לאומי פראנק מקאבני כבש את שער־הנצחון.

לקבוצה לונדונית נוספת לא האיר המזל פנים. היתה זו טוטנהאם, שהובסה במגרשה ע"י נוטינגהאם — 3:0.

משחקה של ליברפול ייערך היום בווטפורד ומשחק נוסף בין שפילד ונסדיי וארסנל, נידחה בגלל מזג האוויר הגרוע.

נצחון חוץ השיגה איפסוויץ' על בירמינגהאם — 0:1. נצחון דומה השיגה מנצ'סטר־סיטי על סאות'המפטון. ווסט־ברומיץ' וניוקאסל נפרדו בתיקו 1:1. תיקו 3:3 היה בין קובנטרי ואסטון־וילה.

בליגה השנייה באנגליה ניצחה סנדרלנד את לידס — 2:4, כשפיקרינג הבקיע שלושער. תוצאות נוספות: פורטסמות — מולהאם 1:1; גרימסבי — קארלייל 2:1; קריסטל־פאלאס — צ'רלטון 2:1; הדרספילד — שפילד־יונייטד 1:3; סטוק — מילוול 2:3; נוריץ' — מידלסבורו 0:2; שרוסבורי — בארנסלי 0:3; פורטסמות — פולהאם 1:1.

● בסקוטלנד הסתיימו שני המשחקים המרכזיים בתיקו 1:1: סלטיק עם אברדין, והארטס עם דנדי־יונייטד. להארטס, בראש הטבלה — 31 נקודות, ומקדימה ב־4 נקודות את אברדין ודנדי־יונייטד. ריינג'רס ניצחה את קלייד־בנק 2:4; דנדי — היברניאן 1:3; סנט־מירן — מאדרוול 0:1.

● תורכיה במחזור הי"18 נוצחה פנרבחצ'ה על־ידי רביוליספור — 2:1. המוליכה באשיקטאש, גברה על טראבזונספור 1:0, ולה 27 נקודות, ומקדימה בשתי נקודות את גאלאטסראי, עם משחק חסר, שסיימה בתיקו אפס עם סאריר.

הטבלה האנגלית

1. מנצ'סטר יונייטד	25	17–45	55
2. אברטון	26	35–60	50
3. צ'לסי	24	23–39	50
4. ווסטהאם	24	20–39	48
5. ליברפול	25	25–49	47
6. שפילד	25	39–40	43
7. ארסנל	24	26–28	42
8. לוטון	26	29–41	41
9. נוטינגהאם	26	38–44	40
10. ניוקאסל	25	37–35	36
11. טוטנהאם	25	31–39	35
12. ווטפורד	24	39–40	33
13. מנצ'סטר־סיטי	26	33–30	32
14. סאות'המפטון	25	36–33	30
15. קווינס־פארק	25	35–27	30
16. קובנטרי	25	45–32	25
17. לסטר	26	47–33	25
18. אסטון־וילה	26	41–31	24
19. אוקספורד	25	52–37	23
20. איפסוויץ'	26	38–30	23
21. בירמינגהאם	25	36–14	18
22. ווסט־ברומיץ'	26	60–23	13

מאחורי הקלעים

פיזנטי שוב נכשל מול יגאל מנחם...

החשבה של איזנברג: מאתלטיקה לכדורגל * אבנר חדד: שער לאומי כל חמש שנים *** מורדכוביץ — השריד האחרון מ־1969 *** ראשי הפועל חיפה „התנחלו" אצל קוממבס *** חוסנו של ארמלי מעבודה ב...בלוקים**

*** בקלן לא ידעו מה שיודעים בנתניה: הזוי פיזנטי לא הצליח אף פעם לשמור באימונים על יגאל מנחם. במשחק בין קלן ומכבי נתניה (2:1), בשבוע שעבר, הוטל על „פיזה" לשמור על יגאל. התוצאה: הכדורגלן הנתנייתי הצטיין. „האיקס" הנתנייתי היה אפור, דבר שעלול להזיק לו בקלן הגרמנית *** בנתניה אין כורות. פעם היתה קבוצת מכבי נתניה בצמרת ובית"ר נתניה, קבוצה שכונתית שפיגרה אחרי ירידתה הגדולה „בשתי ליגות". לאחרונה התהליך הפוך: אחרי עזיבתם האפשרית של שלושה כוכבי מכבי נתניה, האחים עודד וגדי מכנס והייס בה, והתקרבותה של בית"ר, כבר מצפים בעיר־היהלומים לדרבי. אומרים, שעתה מתחילה גם מכבי נתניה להידרדר „לקבוצה שכונתית" *** פרידה חגיגית תיערך לבכיר שופטי הכדורגל שלנו, אברהם קליין, מחרתיים באיצטדיון בקרית־אליעזר, במיפגש בין פ.ס.קלן ומכבי חיפה. קליין ישפוט במשחק זה כששני קווניו יהיו צמד השופטים הבין־לאומי יאיר פיילנבוך ויוסף דיאמנט, שמסייעו לקליין בקוונים בראשית דרכם. יוסף גלזר מציין כי בנוסף לראש העיר, אריה גוראל, הוזמנו אישים שבלטו בקריירה של השופט הבין־לאומי, ביניהם שני יו"ר ההתאחדות לכדורגל לשעבר, מיכאל (מיקה) אלמוג וחיים הבר־פלד, ושני יו"ר איגוד השופטים: אבוידב לדני, שבזמן כהונתו הוענק לקליין תג פיפ"א ודני שפירא, היו"ר הנוכחי. קליין, למרות שפרש משיפוט בארץ, כבר קיבל שתי הזמנות קוסמות לשפוט בקייץ בשני טורנירים בין־לאומיים גדולים לנוער: בגטבורג שבשבדיה ובדאלאס שבארה"ב *** הירידה הגדולה בכושרו של הלוץ מכבי ת"א, בני טבק, מוכיחה שוב שאחרי הופעה בחו"ל מתקשה הכדורגלן הישראלי לחזור לכושרו עם שובו ארצה — מספר מרדכי חביב. אשתקד שיחק טבק בארצות־הברית, ובשבועות האחרונים התקשה לפלס דרך להרכב הראשון. גם ויני סרין יצא לצרפת ככוכב ועם שובו החלה דעיכתו. כשיצא יעקב כהן לברייטון שבאנגליה היה בשיא כושרו. מאז שובו מתקשה להתבלט. הדברים אמורים גם לגבי משה גריאני, ששיחק בברייטון האנגלית ואפילו אבי כהן, שלבש את מדי ליברפול, לא חזר לאותו כושר שהיה לפני נסיעתו לאנגליה. היו ששאלו בשבוע שעבר: כיצד נקבל את הזוי פיזנטי כשיחזור מגרמניה? ***

שעריים שוב נכוותה

*** 16 שנה לאחר שקבוצת הפועל ת"א זכתה באליפות ישראל בכדורגל בעקבות נצחון 0:1, במשחק מכריע ברחובות על מכבי שעריים, חזרו שתי הקבוצות בשבוע שעבר להתמודד בעיר הדרומית. התוצאה חזרה על עצמה. בהפועל ת"א מקווים שזה יוביל לזכייה בכתר. אגב, לאחר המשחק ב־1969 נשדה מכבי שעריים לליגה השנייה. ברחובות מקווים שההיסטוריה לא תחזור על עצמה. מאז נותר שחקן פעיל אחד בליגה. זהו משה (גוגו) מורדכוביץ, שכבש את שער הנצחון להפועל ת"א, וכיום לובש את מדי מכבי רמת־עמידר בארצית. מורדכוביץ הוא בן 37 *** למבקיע שער־הנצחון להפועל ת"א בשעריים, גיל לנדאו, עיסוק חדש. השבוע יתחיל לרכוש מודעות למקומון מצלית *** חלוץ בני־יהודה ת"א יגאל קרן, כבר סיים את העונה. פציעתו לפני שמונה ימים במשחק עם מכבי פ"ת חמורה. רגלו גובכה לזמן רב. קרן היה אמור לעבור לפני המשחק בפ"ת למכבי יבנה. הוא כבר נפגש עם המאמן ליאון קונסטנטינובסקי. סוכם על פגישה נוספת. אך הפציעה תשאיר את קרן בבני־יהודה, שתצטרך לסעוד אותו *** שער־הנצחון שהבקיע אבנר חדד מהפועל חיפה בדקה הי"80 במשחק הליגה הדחוי בשבוע שעבר לרשת מכבי פ"ת (0:1), קטע בצורת הבקעה של חמש שנים. חדד לא כבש בליגה הלאומית. גם שערו האחרון, בעונה שבה ירדה הפועל חיפה לארצית, היה לרשת... מכבי פ"ת. מעניין אם אבנר חדד יצליח להכניע גם את אחיו השוער, אבי חדד, המשחק בשמשון ת"א *** כתבנו יוסף גלזר מוסיף כי חלוץ הפועל חיפה, רוני מלכה, חגג בשבוע שעבר הן את שחרורו מצה"ל והן את שערו הראשון העונה נגד בית"ר ירושלים (3:1). אבל כשנסע בסוף השבוע במכוניתו בקרית־מוצקין, עיר מגוריו, פרצה אש ממנוע המכונית והכדורגלן נחלץ בקושי. למזלו עברה במקום ניידת מים שכיבתה את הדליקה *** זאהי ארמלי גילה בערב ראיונות בחיפה כמה דברים מעניינים. מדוע לובש חולצה עם מספר 13? זה החל במכבי שפרעם בגלל הערצתו הגדולה לכדורגלן ההולנדי יוהאן קרויף. את כושרו הגופני הטבעי הוא זקף לזכות אביו שאפיק שכבנאי סייע לו להעמיס בלוקים של בטון למשאית המשפחתית ***

אלופת החלפת המאמנים

*** קבוצת הפועל טירת־הכרמל היא השיאנית, כמו בכל שנה, בהחלפת מאמנים. עוד בטרם חלפה מחצית הליגה הודרכה ע"י שלושה מאמנים: ליאון גרוס, דוד אסולין, שחקן העבר של הקבוצה ובשבוע שעבר מונה כמאמן שלישי אלכס טוריגר, עולה מברית־המועצות, שאימן בעבר את הפועל קרית־אתא ומכבי קרית־ביאליק *** הכדורגלן הצעיר של בני־יהודה ת"א משה איזנברג, שבלט בטורניר הנוער הבין־לאומי והוזנק לנבחרת העתודה ניהן בבחירות מסוהרות. בשיחה עם כתבנו מרדכי חביב סיפר איזנברג כי עד לפני שנתיים היה אתלט מצטיין: „בגיל 16 זכיתי באליפות ישראל בריצות". בבני־יהודה מאושרים מכך שנטש את האתלטיקה לטובת הכדורגל *** אריה זייף שמח לקבל בשבוע שעבר את המינוי הרם של יו"ר מועצת ההנהלה. אך נעו בשיחה עם היהודביט כי אין זה הרגע המתאים מאחר שקבוצתו, מכבי פ"ת, נמצאת במצוקה. כידוע אסור לאיש בתפקידו החדש להיות קשור לאגודה מסויימת. זייף נאלץ להתפטר מתפקיד יו"ר אגודת מכבי פ"ת *** מפקד משטרת נפת חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, אינו מחמיץ אף משחק כדורגל או כדורסל בעיר הכרמל — דבר שלא עשה אף אחד מקודמיו ***

שלכטר בקורס קציני רפואה

*** כתיב שלכטר, כדורסלן הפועל רמת־גן ונבחרת ישראל, שהצטיין במשחק ההפסד של קבוצתו למכבי חיפה (0:1), במעט שהחמיץ את המשחק בו קלע 14 נקודות. יצחק ויסקופף מגלה כי הדבר נבע משירות מילואים. יום לפני המשחק החל שלכטר בקורס קציני רפואה לאנשי מילואים. שלכטר שוחרר רק לאחר מאמצים גדולים. הוא הסביר למפקדיו כי הפועל רמת־גן סובלת מהיעדר שחקנים: ייק מאונדסיל חזר לארה"ב ואורי בן־ארי חולה *** הכדורסלן המצטיין של מכבי ת"א, מיקי ברקוביץ, שואף בכל ליבו לנצח השבוע פעמיים את הקבוצה הסובייטית, ז'אלגיריס קובנה. מיקי יחגוג ב־17 בינואר, יום לאחר המשחק השני עם ז'אלגיריס, את יום הולדתו. שיהיה מזל טוב, מייקי *** עוזר־מאמן קבוצת הפועל הגליל־העליון, אלי קנטי, ביקש בהפסקת המשחק עם אליצור קרית־אונו לעשות מאמץ כדי לנצח. קרית־אונו הוליכה במחצית (40:44). קנטי הסביר לחניכיו כי זה יום הולדתו הי"28 ולכן מבקש שי. הכדורסלנים מילאו את בקשתו וזכו — 92:100 *** קבוצת הפועל הגליל־העליון תשהה בתל־אביב עד יום שלישי. כדורסלני הקבוצה שיחקו אמש עם הפועל ת"א ומחר יתמודדו עם הפועל רמת־גן. השתכנו במלון כרמיה *** לאור יכולתו המרשימה של מורי בראון, שחקנה שחום־העור של הפועל הגליל־העליון, במשחק נגד קרית־אונו, שוקלים ראשי הקבוצה להשאירו עונה נוספת בגליל. גם המאמן אריה מלינאק מועמד להישאר. בגליל מרוצים מעבודתו של המאמן ושל עוזרו אלי קנטי *** לכדורסלן שחום־העור של הפועל חיפה, לאיורי קוממבס, כבר היה כרטיס־טיסה לניו־יורק ליום שלישי בשבוע שעבר, ל־6:45 בבוקר, אבל עסקני הפועל חיפה „התנחלו" בביתו כל הלילה, אחרי שובם ממשחק ההפסד למכבי ת"א, ומנעו ממנו לצאת ללוד. נראה לקוממבס שאם הקבוצה תישאר בלאומית יבוטל הקנס שהוטל עליו בסך של 4000 דולאר *** מגעים היו בין הפועל חיפה ובית"ר ת"א לקיום שני משחקים בשבוע הבא ברוממה. הוצע שבית"ר ת"א תשחק נגד אליצור קרית־אונו, כמשחק מוקדם להתמודדות בין הפועל חיפה ומכבי רמת־גן. החיפנים היו מוכנים לפצות את בית"ר בסכום כסף, אבל חוששים שאיגוד הכדורסל לא יאשר את המשחק ברוממה כולל רגייתו *** חייב זלוטיקמן, כוכב הפועל חיפה לשעבר וכיום שחקן הפועל חולון, יכול לגרום לירידת החיפנים לארצית. זלוטיקמן, הנמצא בכושר מעולה, ינהיג את החולונים מחר ברוממה נגד קבוצת־האם שלו. עתידו בעונה הבאה יוכרע בבית־המישפט בחודש מאי ***

דקל לא יועסק

*** מאמן קבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא, אורי שפירא, חגג בשבוע שעבר שמחה כפולה — מספר יוסף גלזר. לאורי שפירא נולד בנו הבכור, גלעד, והוא מונה כמאמן נבחרת הנוער של ישראל, עם מיטתקים שלושה מחניכיו: ירדן טורייבנה, יורים בן־חמו וצחי כהן *** בכדורעף כבר החלה החלפת מאמנים: הקבוצה המאוחדת של הפועל עין־שמר/ברקאי החליטה להפסיק להעסיק את אהרון דקל בסיבוב השני בליגה הלאומית, שיתחיל מחרתיים *** אחרי נצחון מכבי חיפה על הפועל רמת־גן בכדורסל, ששיחרר סופית את החיפנים מאימת הירידה, הוזמנו שחקני הקבוצה עם חברי חוג הידידים לחדר האח"מים בהיכל הספורט ברוממה. יו"ר האגודה, דני אסנין, אמר לנוכחים כי הפאשלה של העונה, בה לחמה הקבוצה נגד ירידה, לא תחזור. „עם החומר הישראלי שיש לנו, ועם שני שחומי־עור ברמה גבוהה, יכולה הקבוצה להשתלב במקומות 2־4. כפי שלא נרתענו להשקיע בעיסקות כדורגל שהניבו פרי כך נעשה גם בכדורסל. בעזרתכם כמובן" — אמר אסנין *** כדורסלניות מכבי ודרום/רמת־חן הוללו בשבוע שעבר סנסציה בנצחן את הקבוצה המצטיינת של אליצור ת"א (62:68). בתום המשחק, כשחגגו במיציריה ברמת־חן, פגשו שם את כדורידני הפועל רמת־גן. אלה אמרו: „נשתדל לחקות אתכן ולהפתיע את האלופה, מכבי ראשל"צ". ואכן, הרמת־גנים ניצחו — 11:23. שתי הפתעות רמת־גניות תוך יומיים. אגב, כתבנו יוסף חכם פגע „בול". הוא אמר לכל הנוכחים את התוצאה לפני המשחק... ***

הצ'ק שלא נפרע

יחסים? בקרוב, בקרוב

בפעם המי־יודע־כמה שוב מבטיחים בספרד לכונן קשרים דיפלומטיים רשמיים עם ישראל. עכשיו פליפה גונזלס צריך כבר להזדרז אם הוא מעוניין להיכנס לשוק המשותף

מאת
יהודה צור

עד הבחירות הכלליות לפרלמנט הספרדי באוקטובר שעבר, צריך פליפה גונזלס למלא אחר שתי התחייבויות שנתן לראשי אירופה והעולם המערבי, כדי שיאפשרו לו ולארצו להיכנס לשוק המשותף. אחת מהן עומדת כבר על הפרק חודשים רבים והיא תובא לאישור כלל הבוחרים בחודשים הקרובים במשאל־עם שייערך כדי לאשר את הצטרפותה של ספרד לברית הצפון־אטלנטית.

ההבטחה השנייה של פליפה גונזלס, לפיה יכונן יחסים דיפלומטיים בין ספרד לישראל, היא כבר בת כמה שנים. במדיניות הפנים שלו, פליפה גונזלס רחוק מלהצביע על הישגים מרשימים. לאחר שהאבטלה לא קוצצה והצמיחה הכלכלית טרם החלה, ושלושה מיליון ספרדים מובטלים מחפשים תעסוקה, עבור ראש ממשלה סוציאליסטי זה בהחלט הישג לא־נורשים, גם לדעת תומכיו הנלהבים. מכיוון שאי־אפשר לעצור את המועדים הקבועים המחייבים עריכת בחירות כלליות לפרלמנט באוקטובר, ומכיוון שהצטרפות ספרד לשוק המשותף נעשתה בעיקר הודות להבטחתו של גונזלס לאשר את כניסת ארצו לנאט"ו, לא נותר לו אלא להתייצב פעמיים השנה מול הבוחרים הספרדיים. ככל הנראה, כבר במארס הקרוב ייערך משאל־עם כאשר הימין, התומך עקרונית בכניסת ספרד לברית האטלנטית, מסרב להשתתף במשאל העם, בטענה שהוא מיותר. לטענת האופוזיציה הימנית, אין צורך באישור של כלל העם. כי כבר שנים הפרלמנט הספרדי אישר, ואכן בוצעה למעשה כניסת ספרד לברית הצפון־אטלנטית.

אולם פליפה גונזלס חייב לערוך את משאל העם לא כל־כך מטעמי אישרור, אלא בגלל מדיניות הפנים של המפלגה הסוציאליסטית בתוך־תוכה. המפלגה הגיעה לשלטון תוך הבטחה ברורה להוציא את ארצה מברית נאט"ו. אך השלטון ומחויבות ספרד והרצון להיכנס לשוק המשותף גרמו לשינוי מפליג בעמדותיו של גונזלס. השמאל במפלגה ממשיך להתנגד לכניסת ספרד לברית הצבאית. אך גונזלס והרוב במפלגה סבורים, כי המציאות האובייקטיבית חזקה יותר מאידיאולוגיה ומהבטחות. ומכיוון שגונזלס דבק ברצונו לשמור על תדמיתו כאיש של כבוד, הוא הכיר בפומבי מעל מסכי הטלוויזיה במה שכינה „טעות היסטורית", כאשר התנגד לברית הצפון־אטלנטית. עתה, לאחר שהשיג את הרוב במפלגתו למען עריכת משאל־עם והבטחה מצד השמאל הסוציאליסטי שלא ינהל תעמולה נגד משאל־עם, מוכן גונזלס לערוך את משאל העם כבר בתקופה הקרובה.

יחסים עם ישראל

מאז החל לכהן כראש ממשלה לא עברו חודשיים בלי שיבטיחו שרים בכירים בממשלתו של גונזלס, כי הנה כבר בתקופה הקרובה ייכונו יחסים דיפלומטיים בין ספרד לישראל. ההבטחות נותרו מאחור. עתה, כאשר מועד הבחירות הכלליות לפרלמנט הולך וקרב, צריך גונזלס להזדרז אם ברצונו לממש את הבטחותיו. לא רק הרצון למלא אחר תביעותיהם של ראשי ממשלות מערב־אירופה שביקשו ממנו לתקן את היותה חריגה — ספרד היא המדינה היחידה באירופה המערבית שאינה מקיימת יחסים עם ישראל. גם הצורך למלא אחר ההתחייבויות שהוא אישית נתן לאינטרנציונל הסוציאליסטי אינו מותיר לגונזלס ברירה. האיש שעמד כמכשול בפני אישור כניסת ספרד לברית הצפון־אטלנטית ובפני כינון יחסים דיפלומטיים בין ישראל לספרד, היה פרננדו מורן, מי שהיה עד לפני כמה חודשים שר החוץ של ספרד. פרננדו מורן, העומד להתמנות בימים אלה לנציג ארצו באומות המאוחדות, הודח מתפקידו לאחר שבמשך כל שנות כהונת הממשלה הסוציאליסטית התנגד בתוקף למדיניותו של גונזלס בתחום הידוק הקשרים עם ארצות המערב ועם ארה"ב. מורן צידד כל דרכו בגישה אוהדת לעולם השלישי ובקשירת יחסים הדוקים יותר עם צרפת על חשבון מערב־אירופה וארה"ב.

גונזלס חושב אחרת. הוא החליט לסלק את מורן מתפקידו כדי לאפשר את הגשמת מדיניותו שלו.

בגליונו האחרון של השבועון הספרדי „קמביו 16", הצליח פרננדו מורן לכתוב מאמר המשתרע על פני עשרת אלפים מילה, על מדיניות ספרד והים התיכון, תוך שהוא מצליח לא להזכיר את שמה של ישראל אף לא במילה אחת ולו ברמז. לאחר שהוא סוקר את כל בעיות הים התיכון, מביע דעתו בעד פתרון הבעיה הפלשתינאית, נחלץ פרננדו מורן מהניתוח האסטרטגי בלי להיזקק למילה המאוסה בעיניו. עובדה זו מלמדת יותר מכל על התנגדותו העיקשת של מורן לכונן יחסים עם ישראל במשך כל שנות כהונתו, כאשר היה למעשה המכשול החשוב ביותר בדרך לכינון יחסים דיפלומטיים בין שתי הארצות.

אבא קם לתחייה

לא ייאמן כי יסופר

טובי התסריטאים אינם מגיעים, לעיתים, למה שהמציאות יכולה לספק: רצח מוזר שזור בתוך דרמה של איחוד משפחות. החוקרים בוודאי לא נתקלו בפרשה שכזו מעודם

מאת
ארנון יפה,
פאריס

דרמת רצח מיסתורי של עורך הדין בן הטובים ברובע ה־16, ז'אק פרו, בעלה של רוכבת הסוסים, דארי בוטבול, הפכה למלודראמה סוחטת דמעות בשידור חי בטלוויזיה. כצינה גרוטסקית של איחוד משפחת בוטבול עם האב שהתחזה למת. הפשע המתואר כ„מושלם" עדיין לא פוענח.

השוטרים תועים בערפל אחר המניע. פרו, ידיד נעורים של ראש הממשלה, לורן פאביוס, נרצח באולם הכניסה לבית דירות מפואר של הוריו לפני שבועיים. הרוצח ארב לו. הוא הצמיד אקדח לרקתו ורוקן שני כדורים אל ראשו. ליתר ביטחון, הוסיף כדור בלב.

„רוצח שכיר", הסיקו החוקרים. מי רצה, ומדוע דווקא בן טובים, ללא דופי פרט לדיבוק רציני לסוסים? איש לא יודע. האם שילם בעליו על התחברותו למשפחה מוזרה מנישואין מעורבים בין יהודי לקאתולית? הרצח חשף רומן משפחתי כמבוך אפל ומוזר. משפחת אשתו, דארי בוטבול, הפכה לגיבורה הראשית. אמנם, לפי שעה, לא מצאו כל זיקה בין עלילות המשפחה לרצח. אבל אמה של אשת הקורבן טוענת כי חיסולו קשור לחקירה שניהל על עסקיה המפוקפקים. רמאות, התחזות למת. מאבק על ילד.

סוסים, דם, דמעות, כסף, גוויה. עלילת ספר המתח החי מסתבכת והולכת. החוקרים נוברים בקלאסיים של ספרות הפשע. אך המציאות עולה בפרשה זו על כל דמיון. מהדורת חדשות הערב ב„אנטן דו" נפתחה בהקרנת חיזיון שבו מגלה דארי בוטבול את אביה היהודי, שעד כה היה בשבילה בחזקת מת. לפי הגירסה המשפחתית, אחותה סיפרה לה שאביה יהודי טוניסאי, היום בן 74, נהרג בתאונת מטוס. הצרפתים ראו תגובה מש[illegible] אירו[illegible] חיבוקים, רמעות, בכי. לא [illegible] אם [illegible] היהודי או [illegible] אותו.

רק הגוויה של פרו העיבה על שמחת איחודה מחדש. חקירת הרצח חשפה משפחה מוזרה עם מוסר מפוקפק, אליה נקלע הקורבן בנישואיו עם הבת.

אמה, אשת עסקים שנשלל ממנה תואר עורך־דין בעוון מעשי מירמה, מואשמת כרוצאה במירמה של לא פחות מ־14 מיליון פרנק ממיסיונרים קאתולים כדמי תיווך. עתה היא מתפארת כי היא יודעת מי רצח את בעלה של בתה ומדוע. „הוא ניהל חקירה על עסקיי. הוא נגע בחומר נפץ", היא אמרה בטלוויזיה. מצד אחר מופיע אב יהודי שהוסתר מהבת כמי שמת בתאונת מטוס. „כדי שלא יפריעו לי לחיות". האב זכה לפתע בתחיית המתים בפני בתו האלמנה זה עשרה ימים — בשידור ישיר.

בשעת ארוחת הערב צפו הצרפתים בהצגה על המסך כיצד דארי שקופחה מבעל זכתה באבא. כתבת הטלוויזיה למירוצי סוסים ביימה את הסקופ הסנטימנטאלי שלה בנוסח המפגשים שמביימת העיתונאית תמר גולן למפגשים ישראליים עם מנהיגים אפריקנים. המשפחה התאחדה על ספה בסלון דירת האב, הבר־מינן לכאורה. לאור הבזקי המצלמות נפתחה הדלת והבת היתומה נפלה בזרועות אביה: „מדוע, מדוע, לא יכולנו להיפגש עד כה. מדוע כל הדרמה?". היא זעקה ופרצה בבכי. אמה נראתה נושאת בזרועותיה את הנכד בן הארבע, שהתייתם לפני עשרה ימים מאביו. „אנו נסביר לך מה קורה פה כשתהיה גדול", אמרה לו. האב, רופא במקצועו, נפרד מאשתו הקאתולית אליזבט לפני עשרים וחמש שנה. הבת דארי היתה בת חמש. הוא טען כי ביקש „לחיות את חייו בשלווה". משערים כי אשתו כפתה עליו להיעלם. יהדותו הפריעה לתוכניותיה. לכן, כאשר אשתו סיפרה לו כי הילדים בגן מתחילים להציק לבתו כממזרה, הוא הציע: „אמרי לה שאני מת". כך הוא קבר עצמו למען בתו. אפילו תעודת [illegible] האזרחית של [illegible] עם פרו, [illegible] ורפה. [illegible] „האב — [illegible]" למעשה, הוא גר מרחק כמה בתים מדירת אשתו ברובע ה־16 והתרועע איתה לעיתים תכופות.

בוטבול חגג אתמול את תחייתו. הוא אמר: „אני היהודי השני שזוכה בתחיית המתים אחרי ישו הנוצרי".

המשטרה מתעניינת עתה במסתרי המשפחה המוזרה, שכותרותיה עולים על „דאלאס" ו„דיינסטי" ביחד. משערים פה, כי איל הסרטים הישראלי, מנחם גולן, כבר קנה את זכות היוצרים על הפרשה. בן הטובים פרו, שפתח בהליכי גירושין מרוכבת מירוצי הסוסים שלה, גילה לפני הירצחו כי רימו אותו. נודע לו במקרה, כי אבי אשתו „המנוח" חי בפאריס. הוא נפגש עימו כמה ימים לפני הירצחו. משערים כי הוא התכוון לחשוף פרשיות אפלות בהן מעורבת משפחת בוטבול, כדי לזכות בשמירה על הילד. מקורביו אומרים, כי חש שמא האם של אשתו תבריח את הילד למעונה בשוויץ. אליזבט בוטבול עצמה נחקרה במטה המשטרה שעות רבות. ערב קורס־לכן, בקולקר. היא טענה בטלוויזיה כי היא יודעת מי רצח את ז'אק פרו. „קל דעת שכמותו. הוא גילה חוסר זהירות. הוא לא הלם את בתי, רדף נשים ובילה במועדוני לילה". אולם היא הבטיחה כי לא תפצה פה אפילו במחיר ישיבת עשרים שנה בבית הכלא לנשים. היא מואשמת כי הוציאה במירמה 14 מיליון פראנק ממיסדר מיסיונרים קאתולים, „מיסיון אחרנג". היא טוענת כי רק שימשה כלדרית לכספים. מה שמעורר שמועות כי עסקה בהברחת כספים לבנק הוואתיקן. ב־1981, אחרי תלונה על זיוף מסמכים, נשללה ממנה הזכות לעסוק בעריכת־דין. המיסיונרים סירבו משום־מה לתבוע אותה לדין. היא הפכה לאשת עסקים, רכשה סוסי מירוץ והשפעה. החשדות נופלים עתה על אשה זו. בעלה, שנשלף מן המגירה, עדיין אופטימי ומאמין בה. הוא הכריז כי „לרצח פרו אין קשר לעלילות משפחת בוטבול. בין בני [illegible] אין רוצחים בשביל שמירה על [illegible]".

עבריינים במדים כחולים

מאת מאט ספטאלניק, מיאמי

שורת שערוריות, הקשורות לסמים ובייחוד באשמות כאילו שוטרים [illegible] התפתו לקחת חלק בסחר הסמים של דרום פלורידה, המגלגל מיליארדי דולר[illegible], זעזעה את משטרת מיאמי.

ההלומה הקשה ביותר שהונחתה עליה היתה מעצרם של שלושה קציני משטרת [illegible] הטביעו לכאורה שלושה אנשים שהיו חשודים בסחר בסמים. הוצגו [illegible] כבר תמונות [illegible] במהדורות החדשות בטלוויזיה תמונות של שוטרים החשודים בשחיתות, מובלים לכלא כאילו [illegible] באזיקים. במשך השנה החודשים האחרונים, נעצרו שנים־עשר שוטרים במיאמי באשמות [illegible] ברצח וחדירה לבתים פרטיים וכלה בסחר בסמים ומכירת תגי משטרה. שוטרים אחרים [illegible] שימוש בסמים. יחידה פנימית מיוחדת, האף.בי.איי והמס מיוחבעים פדראלי מוסיפים לחקור את [illegible] השחיתות, ולדברי החוקרים יש לצפות למעצרים נוספים.

פיתוי גדול מדי

„עבריינים במדים כחולים מושמטים עדיין ברחובות", אמר מפקד משטרת מיאמי, קלארנס [illegible] „אינני משוכנע שהעבודה שהיתה אמורה להיעשות, אכן נעשתה".

חוקרים אומרים שסחר הסמים המשגשג של דרום פלורידה, והסיכוי להרוויח בו רווחים קל[illegible] פיתוי ששוטרים רבים לא יכלו לעמוד נגדו. מיאמי משמשת שער ל־75 אחוזים מן הקוקאין [illegible] ליבשת צפון־אמריקה: עריכת אבקה לבנה ששוויה למעלה מיוון מיליארד דולר לשנה [illegible] שכרים ירוד ועובדים קשה. עורכים פשיטות שגרתיות והופסים מאות קילוגרם קוקאין ומיליוני [illegible] במזומנים. הפיתויים רבים, ויש כהם שנכנעו. לדברי החוקרים, בלשים שהוצבו לעבודה בחקירת [illegible] שמטרתם היא לעקור את „השוטרים הבוגדים", שניצלו את סמכויותיהם ושילשלו לכיסיהם חלק [illegible] הסמים הלא־חוקיים. היד החזקה כוונה בעיקר כלפי קבוצת שוטרים צעירים, ששורשיהם [illegible] רובות ספרדית. נדמה כי הם מחקים את אורח חייהם של בלשים בתוכניות הטלוויזיה הפופ[illegible] נוסעים במכוניות ראוותניות, לובשים בגדים יקרים ועונדים שרשרות זהב.

רווחי אך מסובך

ב־27 בדצמבר הואשמו שלושה מהם ברצח משולש, ושוטר רביעי הואשם במסחר בקוקאין. [illegible] חמישי וקצין לשעבר הודו בהאשמות סחר בסמים שהוגשו נגדם. אומרים חוקרים, הם [illegible] בקשירת מזימה לגנוב משלוח של 300 עד 400 קילוגרם קוקאין – ששוויו ברחוב הוא כ־[illegible] דולר – מתוך ספינה שעגנה בנהר מיאמי. שוטרים הפתיעו שישה חשודים שפרקו את הקוקאין [illegible] קפצו לנהר בניסיון להימלט. שלושה מהם טבעו.

הקצינים מואשמים בניהול מבצע רווחי ואלים, בו רימו סוחרי קוקאין, מכרו את הסמים ברווח [illegible] את איומם על מתנגדיהם. אולם בלשים אומרים שהשחיתות במשטרת מיאמי התפשטה הרבה [illegible] לקבוצת קצינים יחידה. הועלו חשדות נגד שוטרים בשני מקרי רצח, לפחות, שלא פוענחו. שניהם [illegible] היו סוחרי סמים.

צמיחה מהירה

שני קצינים לשעבר נעצרו בשבוע שעבר באשמה של גניבת קוקאין בשווי שני מיליון [illegible] 450 קילוגרם קוקאין שהוחרמו. קצין נוסף מחכה למשפטו באשמה שהציע למכור סמלי [illegible] אוטומטי לסוחרי סמים. עדיין נמשכת החקירה של גניבת 150,000 דולר מכספת האנף לעבריינות [illegible] במשטרת מיאמי.

פקידים ואנשי ציבור רבים מטילים את האשמה לבעיות המשטרה על נוהלי העסקת [illegible] שהתפתחו תוך כדי צמיחה מהירה של משטרת מיאמי בשנים האחרונות. היא התרחבה מ־[illegible] ב־1980 ל־1,050 כיום. מפקד משטרת מיאמי לשעבר, קנת הארמס, אמר שרבים מן הטירונים [illegible] מבחנים וסינון נכונים. מנהיגים מקומיים חוששים כי שערוריית השחיתות פגעה באמון [illegible] במשטרה, במוראל שלה ובתדמיתה, שהיתה מוכתמת כבר קודם. אולם הם שיבחו את המפקד [illegible] - העומד בראשה מאז חודש ינואר 1985 - על מאמציו להכניס סדר למשטרת מיאמי.

טרור — הביתה

מאת ז'אן כהן, אתונה

15,000 ערבים (פלשתינים, לובים, מצרים, סורים ועוד) יעברו בדיקה במט[illegible] במטרה לגרש מיוון את כל מי שאינם עונים על הקריטריונים שהמשטרה [illegible] להישארותם בארץ הזאת. פירוש הדבר, שכל ערבי שאין בידו להוכיח כי הוא [illegible] ביוון למטרות עסקים או לימודים, יגורש ממנה. מקורות במשטרה מעריכים, שמס[illegible] הערבים שייאלצו לעזוב את יוון, יגיע לכ־7,000.

התוכנית כולה היא חלק מאמצעי בטחון שיוון נוקטת באחרונה נגד הטרור הערבי [illegible] המבצע זכה לשיתוף פעולה מלא מצד הנציגות הדיפלומאטית המקומית של אש"ף, [illegible] העמיד משרד אש"ף באתונה לרשות כוחות הבטחון היווניים את כל רשת המודיעין שלו, [illegible] הנחשבת כנרחבת מאד ומתוחכמת למדי. ואשר פותחה במשך השנים הרבות למספרים [illegible] סטודנטים פלשתינאים ולהעלמת־עין מצד השלטונות.

מעתה, כל פלשתיני המבקש להיכנס ליוון, יצטרך להצטייד בהמלצה מצד נציגות א[illegible] באתונה. נמסר, שלמטרה זו תספק נציגות אש"ף באתונה לשלטונות רשימה של כל הפלשתינים המתגוררים כיום ביוון, או העומדים להיכנס אליה בעתיד. אולם למרות כל הכוונות הטובות, [illegible] כי לאמצעים האמורים לא תהיה השפעה רבה מאחר שלרוב הטרוריסטים הערבים הבאים [illegible] דרכונים מזוייפים ושמות מזוייפים.

במסיבת עתונאים שנערכה על־ידי דובר אל־פתח' באתונה בדירה פרטית ואליה, [illegible] הוזמן כותב שורות אלה, אמר אדם שסירב לזהות את עצמו מחשש למעשי תגמול נגד בני [illegible] החיים בשטחים, כי ארגון אש"ף מתנגד לפעולות טרור מחוץ לשטחים הכבושים. לדברי [illegible] היווניים, אמר האיש כי מבצעי הפעולות הללו הם „אויבי העם הפלשתיני" ו„סוכנים" של [illegible] ארה"ב ושל אותן מדינות ערביות הרוצות להיפטר מאש"ף.

האומנם לחץ אמריקני?

לפי שמועות בלתי־מאושרות, ההחמרה האחרונה של אמצעי הבטחון היא תוצאה של [illegible] אמריקני על יוון בנושא זה. אחרי תקרית ואלטה החלו האמריקנים להפעיל לחץ על יוון [illegible] את צעדי הבטחון ותשתף פעולה עם מדינות אחרות במניעת הטרור, או שתישא בתוצאות. [illegible] היחיד להתייחס לשמועות הללו ברצינות הוא העובדה שממשלת פאפאנדריאו מקיימת [illegible] חמים מאוד, הן עם סוריה והן עם לוב. ועל כן לא היתה פועלת נגד אורחיהן (לפחות לא [illegible] כזאת) בלא לחץ כלשהו מן החוץ. משנשאל על כך דובר ממשלת יוון הגדיר את השמועות [illegible] כ„איוולת".

בינתיים נעצרו עוד שני פלשתינים ב־30 בדצמבר. וב־6 בינואר גורשו מיוון אשה בת [illegible] נסיר בוטסאבול, בעלת דרכון סורי וגבר בן 31, יוסף חוסאני, שאף הוא החזיק בדרכון סורי. [illegible] מקורות במשטרת יוון, שני הדרכונים היו מזוייפים. אף שהמשטרה מסרבת למסור מידע [illegible] על פרשת מעצרי הפלשתינים, שמותיהם של חמישה מתוך שמונה פלשתינים שנעצרו [illegible] ידועים. בהנחה שהם נכונים. הם נמסרו על־ידי המקור הנ"ל, שדרש להישאר בעילום שם. [illegible] הם: סאלם האדר, קרוב לווראי מנהיג הקבוצה; עבד אל־סאקואה; אל־טיאמאקי סאלים, [illegible] בוטסאבול, יוסף הוסאני.

פרשת המעצרים באה כהפתעה לא רק ליוונים, אלא גם לערבים, ובמיוחד לפלשתינים. [illegible] לטעון כי לא השתנה דבר במדיניותה המזרח־תיכונית סירבה עד כה ממשלת אתונה למנוע [illegible] העלאת הפלשתינים הללו על מטוס „גירוש". „לפלשתינים", אמר דובר הממשלה „היו סיבות [illegible] טיסה בחזרה, ועל כן עזבו את יוון מרצונם".

בינתיים לא שולמו חשבונות המלון של המגורשים. מאחר שהמשטרה נטלה מהם את כספם [illegible] לקנות כרטיסי טיסה חזרה, ולא נשאר להם די לתשלום החשבונות, אשר לדברי פקיד הקבלה [illegible] במלון „קאראוול" מגיעים ל־250,000 דראכמות (1,563 דולר), סכום גדול מאוד לפי אמות־מידה יווניות.

החמרת אמצעי הבטחון החלה לאחר פרשת ואלטה. אך נכנסה לתוקף מלא לאחר הפיגועים [illegible] בנמלי התעופה של רומא ווינה. נמל התעופה של אתונה נראה עתה יותר כמטה של חטיבה [illegible] מאשר כנמל תעופה אזרחי. בשטח מסיירות מכוניות משטרה, ובלשים ושוטרים. במדים [illegible] את המטוסים עם נשק ביד. דאגה מיוחדת מוקדשת לשגרירויות ישראל, ירדן וסעודיה ולחברות [illegible] התעופה של מדינות אלו. ב־6 בינואר נעצרו שני פלשתינים לפני משרדי „אל־על", משום [illegible] חשודים בעיני השוטרים שהוצבו לשמירה במקום. הם שוחררו מאוחר יותר, שכן לפי דברי [illegible] המשטרה לא נמצא דבר חשוד בכליהם ובחדריהם במלון.

הסחת דעת הקהל מהמצב הכלכלי החמור

כל אלה משמחים את לבו של אדם אחד לפחות — ראש הממשלה פאפאנדריאו לא יכול היה אף לחלום על דרך טובה יותר להסיח את דעת הציבור בארצו מן המצב הכלכלי החמור, [illegible] הרגשות האנטי־ערביים הגוברים ביוון יאפשרו לו לכונן, מוקדם יותר משחשב, יחסים תקינים עם ישראל. למעשה יש לפניו שתי דרכים לעשות כן: לאחר שספרד (שהיא עתה חברה מלאה בקהילה האירופית) תכונן יחסים עם ישראל, או לאחר שתסתיים [illegible] ואת ועידת [illegible] התיכון.

בעריכת צבי אמיתי

מחשב הפועל באור

מאה מיליון פעולות חשבוניות בשנייה — מהירות, שיש בה כדי לעשות רושם על הדיוטות. עם זה, אין מהירות חישוב זו מספקת את צורכי הכול: מצויים ענפים במדע והנדסה הזקוקים למיליארדים ואף ביליארדים של חישובים. כך המטאורולוגיה, הנזקקת לפתרון של בעיות אין־ספור, כך האיירודינמיקה הקשורה עם פתרון של מיליוני משוואות עם הרבה נעלמים וכך גם ענפים מכוונים בפיסיקה גרעינית.

יצרני המחשבים — וקודם כל בארצות המובילות בשטח זה, ארה"ב ויפאן — מתחרים אלה באלה בתיכנון ובנייה של מחשבים מהירים לעילא, ולא בכדי הקציב המשרד לסחר בינלאומי ולתעשייה היפאנית (מיטי"י) 95 מיליון דולר למענק־מחקר בשטח זה.

מהירות פעולתו של מחשב תלויה בגורמים רבים והומצאו תחבולות שונות המאפשרות למחשבים לקצר את תהליכי הפעולה על־ידי ביצוע בו־זמני ומקביל של חלקי החישובים. אך ביסודו־של־דבר, קובעת „החומרה", דהיינו דרך פעולתו של הציוד. וכאן קיימים שני גורמים: מהירות המיתוג והזמן הדרוש לאות החשמלי לעבור ממתג אחר למישנהו.

מאז הוחל לבנות מחשבים בשנות ה־50 חלה התקדמות מרשימה ביותר במהירות פעולתם של המחשבים האלקטרוניים. בימי הטכנולוגיה שהיתה מבוססת על שפופרות־ריק היה מיתוג נמשך 10,000 נאנו־שניות (דהיינו, מיליארדיות של שנייה) מעבר לטרנזיסטורים מצורן הגדיל את מהירות המיתוג פי מאה. במיתקנים חדישים, המשתמשים בשבבים (פיסות) של צורן (סיליקון), נדרשת נאנו־שנייה אחת, דהיינו מיליארדית השנייה, להפעלת מתג (ובאופן תיאורטי, אף פחות למעשה, חוץ מאשר במחשבים המתקדמים ביותר המהירות קטנה בהרבה).

הגורם המגביל: לשינוי עוצמת האות החשמלי הוא החלק העיקרי של מחשב שהינו בחוקת „גאון במתמטיקה שאינו יודע לספור". המחשב מכיר רק שתי ספרות — בשיטה המכונה „בינארית" — 1 ו־0 שפירושן הוא גם „כן" ו„אין", „כן" ו„לא", „אמת" ו„כוב" ולמעשה זרם חזק או חלש (או היעדר זרם).

מהירות פעולתו של מתג־צורן תלויה במהירות האלקטרונים בתוך ה„שבב" (פיסת הצורן), או כפי שאומרים ב„שיעור ניידותם", וזה תלוי בטיב החומר, שאין לשנותו.

אך אפשר לקצר את דרכו של האלקטרון — על־ידי מיזעור (מיניאטוריזציה) של המיתקן. והדבר אמנם נעשה על־ידי ציפוף האלמנטים של המעגל החשמלי ופיתוח שבבים זעירים, המכילים אלמנטים רבים כאלה.

„העבודות כלי" הקטינו את ממדי חלקי המעגל עד למיקרון אחד ומיליונית המטר ואת עובי „המוליכים" — למעשה, חריצים בתוך פיסת הצורן — לחלק הרוסי של העורה. על־ידי קירור בטמפרטורה הקרובה לאפס המוחלט, הצליחו חוקרי המכון לטכנולוגיה של מסאצ'וסטס להקטין את שיעור ניידות האלקטרונים בתוך צורן כמעט פי שניים.

אך רבים הגיעו למסקנה, כי פעולה אחת („גרפיקה") של מחשב הפועל בעזרת שבבי צורן הגיעה לגבולה, זיעורור נוסף — גם לו היה אפשרי — היה מוליך לציפוף־יתר של רכיבי המחשב, להשפעה הדדית בין המעגלים ולחימום. (כבר עתה מקוררים מחשבים מתקדמים ביותר בעזרת חנקן נוזלי). מוכן מדובר על מעבר למוליך למחצה אחר — הגאליום הארסני, לחומר זה יתרונות רבים על צורן, ובראש ובראשונה — ניידות אלקטרונים גדולה פי 5 עד פי 8 מזו שבצורן.

אך לפיתוח מחשבי גאליום ארסני מפריעה העובדה, כי אין עדיין תעשייה מסודרת לייצור כמויות גדולות של שבבים מחומר זה ועל נשכח, כי יצרני השבבים שהשקיעו 100 מיליארד דולר בייצורם, אינם ששים לנטוש את השיטות שפיתחו.

עם זה היפאנים מקווים לבנות מחשבים בגאליום ארסני, המסוגלים לפעול במהירות של 10 פיקו־שניות (דהיינו, מיליוניות של מיליונית של שנייה). בפיתוח מחשבים אלה מתחיל מפעלי „פוג'יטסו" ביפאן.

„אי.בי.אם" השקיעה כסף רב בניצול „תופעת ג'וזפסון", המתקיימת בטמפרטורה הקרובה לאפס המוחלט, כאשר בחלק מהמוליכים נעלמת ההתנגדות החשמלית ואלקטרונים מסוגלים לעבור דרך מחיצות מבודדות דקות. התופעה ניתנת לוויסות על־ידי הפעלת מגנטים וניתן, באורח תיאורטי, לבנות בשיטה זו מתגים. אך נראה, כי הקשיים בכיוון זה הופסקו. לפי שעה לפחות, בגלל הקשיים המעשיים בהרכבת מיתקנים כאלה.

ההתלהבות ל„מחשב אופטי" בארה"ב פחותה. בפיתוחו עוסקת החברה הענקית לתקשורת „איי. אנד טי." בשיתוף עם אוניברסיטת אריזונה. וזו מבטיחה הפעלה דגם „גס" של מחשב אופטי בשנת 1990.

גם גורמים צבאיים אמריקנים מתעניינים בפרוייקט, הנהלת „מלחמת הכוכבים" הקציבה לצורך זה 9 מיליון דולר, ואילו המחלקה לפרוייקטים חדשים במשרד ההגנה — שלושה מיליון נוספים. אך אלה אינם עומדים על בניית מחשב אופטי „צרוף" ומבקשים ל„שדך" עקרונות אופטיים עם אלקטרוניקה, ואפילו עם צ'ייקול.

עד לשנות השבעים זוהתה בניית מחשבים עם אלקטרוניקה אך נוכח מיגבלות שהתגלו בבנייה זו החלה קורמת עור וגידים הדעה, כי ניתן לצורך החישוב להשתמש באותות אופטיים: הן מהירות האור הינה הגדולה הקיימת בעולם.

החוקרים נזכרו בעובדה, כי בעצם כבר קיים „מתג" הפועל באור, וזהו אינטרפרומטר, שנבנה בסוף המאה הקודמת על ידי שני מדענים צרפתיים, פאברי ופרו, לצורך מדידת אורכי־הגל של אור בעל גוונים שונים. (המדענים האלה, לא חלמו, כמובן, על מחשבים ושימוש בהמצאתם לבנייתם).

בצורה פשוטה בנוי מיתקן כזה משתי מראות שקופות־למחצה ובינהן „חלל". נראה שקופה־למחצה הינה, לדוגמה, זכוכית מלוטשת, אשר מצד אחד מראה את דמותו של האדם המסתכל בה ומצד שני את הדברים הנמצאים מעבר לה. כאשר נופלת אלומת־אור על מראה כזאת, חלקה הגדול מוחזר, אך חלק אחר עובר דרך המראה, עושה את דרכו אל המראה „האחורית" וכאן חוזר התהליך על עצמו (ראה ציור): חלק מהאלומה מוחזר בכיוון למראה הקדמית וחלק אחר עובר החוצה. התהליך חוזר על עצמו פעמים מספר.

אך האור מטבעו גלי ומיפגש בין אלומות „המתקדמת" מהמראה הקדמית לאחורית ו„חוזרת" ממראה למראה — עשוי לגרום לתופעה הקרואה התאבכות. גלים הנמצאים במופע (פאזה) אחד עשויים לחזק אחד את רעהו, וזוהי „התאבכות חיובית" או „בונה". וגלים הנמצאים בניגוד עשויים לבטל זה את זה (הם נמצאים במצב של התאבכות שלילית או הורסת). התוצאה של ההתאבכות הבונה — אלומת אור „סופית" השווה בעוצמתה לזו המקורית, של ההתאבכות ההורסת — אלומה חלשה מאוד (אם בכלל). והנה לכם מתג הפועל בשיטה „כן" ו„לא" 1 ו־0...

אך כיצד לקבל שתי צורות של התאבכות? אפשר לעשות זאת על־ידי הזזת מראות, אך הדבר אינו מעשי במחשב.

קבוצת חוקרים מאוניברסיטת וטי־אריו בסקוטלנד (אליה שייך גם חוקר יליד ישראל, איתן אברהם), פתרה את בעיית ויסותו של ה„מתג האופטי", אותו כינתה „טרנספאזור".

בין המראות הוכנס חומר בעל תכונות אופטיות „לא ליניאריות". כאשר מגדילים במקצת את עוצמת אלומת האור „המקורית", גדלה העוצמה מעט גם בתוך „החלל" שבין המראות עד ל„סף" מסויים, ואז היא גדלה בקפיצה אחת, הנמשכת כמה פמטו־שניות — דהיינו, מיליוניות של מיליארדית של שנייה. כאשר מקטינים את עוצמת „האור הנכנס" חלה תופעה דומה בכיוון הפוך. כך נוצר המצב „הדו־יציבי" הדרוש למתג במחשב: ברירה בין „יש" ו„אין" (למעשה, בין אטימות ושקיפות, בין „0" ו־„1").

התברר, כי אפשר לוותר על המראות, ולהשתמש בגבישים מלוטשים של החומרים ה„דו־יציבים". נמצא גם שפע יחסי של חומרים כאלה, אלא שרובם מכילים יסודות כימיים נדירים (אינדיום אנטימוני, אבץ סלני, כספית טלורית ועוד).

היתרון הגדול של שיטה זו הוא שניתן לגדל גבישים גדולים המאפשרים מעבר כוי זמני ומקביל של כמה וכמה אלומות־אור לייזר מקבילות. ועל־ידי כך להחיש עוד יותר את מהירות הפעולה.

השיטה עוררה התלהבות באירופה. היום עובדים על הפרוייקט לא פחות מ־19 קבוצות אמצעים כספיים.

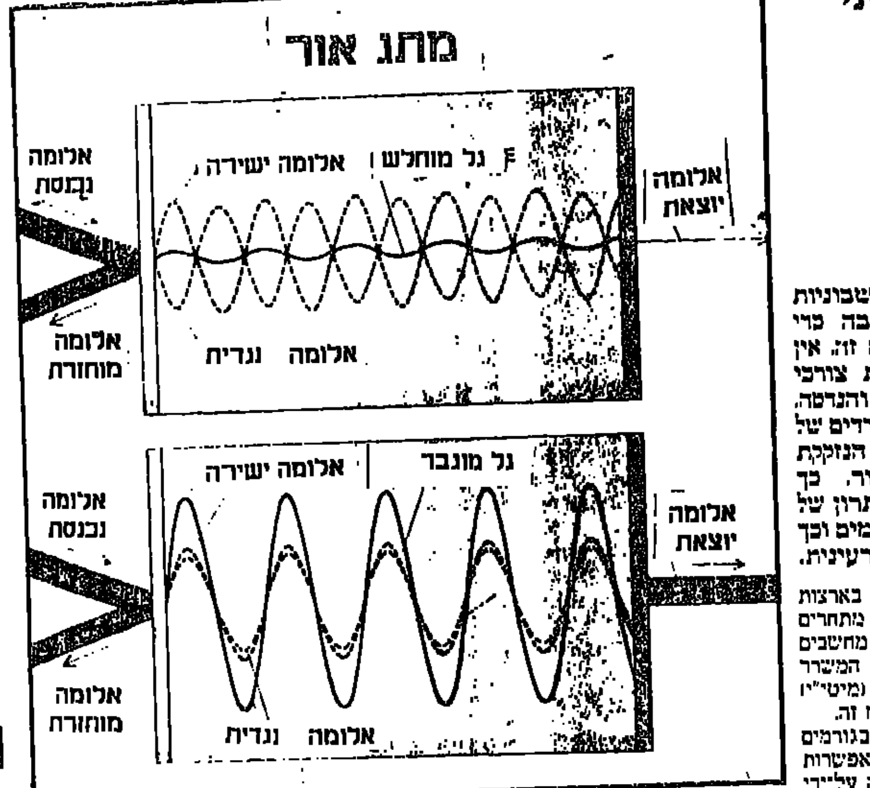

במיתקן פאברי־פרו משתנית באורח קיצוני עוצמת האור. כאשר נוצרת התאבכות „חיובית", עוצמת האור היוצא עשויה להיות שווה לזו של האלומה הנכנסת (למטה). במקרה של התאבכות שלילית, נוחלש האור היוצא כנועט עד לאפס (למעלה). כך נוצר מתג, שניתן להשתמש בו במחשב אופטי.

אריגים מפטריות

הרעיון, לנצל פטריות לייצור בדים, עלה במוחות עובדי המכון הבריטי הוותיק, מכון שרלי במאנצ'סטר. העוסק בחקר הכותנה. לא ברור, אם גרמה לכך הסתכלות בעובש התוקף את הכותנה, או שמא הנסיון המוצלח לגדל פטריות על מצע של פסולת כותנה — במקום על מצע של קש כמקובל.

בתכונות העובש התעניינו החוקרים זה זמן רב: ידוע עליו, שהוא מפרק חומרים המכילים תאית, כגון הכותנה והוויסקוזה ואריג עשוי מסיבי עץ). סוגי פטריות מסויימים מפיקים „מיצלום" — חומר־דמוי סיבים. אך דק בהרבה מחוטי כותנה, והצומח לא בצורת סיב אחד ישר־כי אם מצמיח ענפים. התברר, כי זה מכיל כיטין, ממנו עשויים ה„שריונות" המגינים על חלקים רכים בגופם של החרקים והרכיכות.

את הכיטין ניתן להפיק בשיטת תסיסה מן הפטריות, שלאחר מכן מוציאים מהן את המים בלחץ. את הפטריה מגדלים במכלים קטנים, והתפוקה היא מאה גרם של סיבים יבשים כל יומיים. עלות הייצור המסחרי הוא בסביבת 1500 דולר לטונה.

הכיטין התגלה כחומר פריך, משום כך, מוצע לערבב אותו עם סיבים אחרים — לדוגמה, עם ויסקוזה. מוצע להשתמש בבד כיטין בבתי חולים: כיטין מחיש את ריפוי הפצעים הפתוחים.

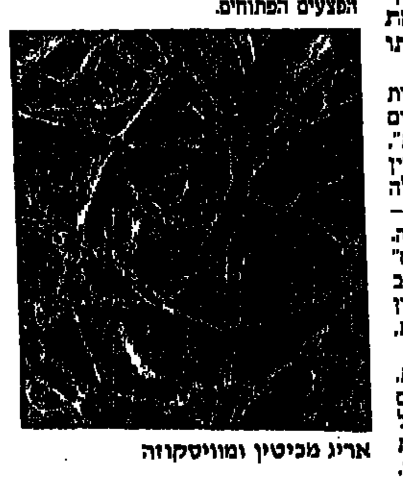

אריג מכיטין ומוויסקוזה

חיות כים

לפי השערה רווחת, התפתחו חיות הכיס ביבשת אמריקה, עברו דרך אנטארקטיקה בעת שנהנתה מאקלים נוח יותר מהנוכחי לאוסטרליה. מקום שם נמצא היום המאגר הגדול ביותר של חיות אלו. אלא שלאחרונה נמצאו עצמות של חיית כיס בקאזאכסטאן שבאסיה הסובייטית, והפליאונטולוגים נאלצים לברוק מחדש את השערתם.

פלוטו — כוכב־שביט

פלוטו, המרוחק ביותר מכוכבי־הלכת שבמערכת השמש, הינו למעשה כוכב שביט. שנ„נשבה" על ידי כוכבי־הלכת הענקיים צדק, שבתאי ואורנוס — טוען דיוויד תולן מן המכון האסטרונומי בהאוואי, הנחשב למומחה עולמי לחקר כוכב הלכת מרוחק זה.

על כך מצביע, לדבריו, בין היתר, גם המסלול „המאורך" של כוכב לכת זה, שלעיתים מתקרב לארץ יותר מ„שכנו" אורנוס.

פלוטו נתגלה ב־1930, לאחר שנמצאו עיוותים במסלולו של אורנוס, והועלתה הסברה כי אלה הינם תוצאה של השפעה של גרם שמימי נוסף, הנמצא מעבר לאורנוס. אך לתמיהתם של האסטרונומים התברר, כי פלוטו לא יכול היה לגרום לעיוותים אלה — זהו בסך־הכל גרם שמימי קטן, שקוטרו כנראה קטן מזה של הלבנה שלנו, וכי יש לייחס את העיוותים לגרם נוסף. הנמצא מעבר לפלוטו — שאותו מכנים „טראנספלוטו" או „פלאנטה X". אך היפויים אחרי הגרם המסתורי דוה העלו חרס. גם החללית לבדיקת גורמים קרים־יהסית. „איר ס", לא מצאה אותו.

תולן היה גם זה שגילה, כי לפלוטו יש לוויין (בשנו חרון, נוכחות הלוויין נקבעה על יסוד „ליקוי" פלוטו — שאורו פוחת כל פעם שלוויינו עובר בינו לבין הצופה על הארץ). את החלשת האור המוחזר על־ידי פלוטו בגלל מעבר חרון, היה קשה לגלות. משום שמילא מתהווים בצורה מחזורית שינויים בעוצמת אור כוכבי־הלכת, שאין יודעים את סיבתם.

הרון מקיף את פלוטו אחת בשישה וחצי ימים. תולן קובע, כי קוטרו של פלוטו הוא 3000 ק"מ ולעומת 12750 לארץ), ואילו קוטרו של הרון — 1200 ק"מ בלבד, והוא מצוי בנירחה של 20,000 ק"מ בלבד מפלוטו.

תולן טוען, כי פלוטו עשוי שלג־מתאן בתוספת שלג־מים ובדומה לראשו של שביט. אין לו גרעין מוצק. אך הקרום מעורב באבק ובגושי סלע. נראה, כי גם הרון איננו אלא „כדור שלג מזוהם".

אין כל תוכנית לשגר חללית לעבר פלוטו, אך ייתכן כי פרטים עליו יתגבהו על־ידי החללית „וויאגר 2", המתקרבת לאורנוס.

בינתיים התברר פרט אחר הנוגע לכוכב־לכת זה: על ליקויו הדרומי נרחף ענן העשוי כנראה גבישי קרח זעירים.

תקלות ב„קולומביה"

שיגורה המחודש של מעבורת החלל „קולומביה" נתקל בקשיים בלתי צפויים. המעבורת, שביצעה את טיסת הבכורה ב־12 באפריל 1981, הוצאה מן השירות לאחר שש טיסות בדצמבר 1983.

השיגור להלל (נאס"א) ביקש להכניס לשירות תיקונים ושכלולים, לאור הנסיון שנרכש על־ידי „אהותיה" „צ'אלנג'ר", „דיסקבורי" ו„אטלנטיס". אך השיגור נתקל ב„תקרים" רבים בנוגע הראשי. פעמיים הופסקה הספירה־לאחור שניות ספורות לפני שניות האפס ובפעם השלישית נדחה השיגור בגלל מזג־אוויר לא נוח באיזור הנחיתה.

הטיסה מתוכננת להימשך ימים ונועדה לשיגור לוויין־תקשורת וביצוע ניסויים מדעיים. הצוות מורכב משבעה אסטרונאוטים וביניהם „אורח" — הבר הקונגרס מטעם פלורידה — בוב נלסון, שהינו יו"ר הוועדה המפקחת על תקציב נאס"א. נלסון שיית בעיטור בחיל האוויר ועבר אימונים לקראת הטיסה במעבורת. ראש נאס"א הואשם בתרמית.

מנכ"ל נאס"א נייטס ביקש הושעה זמנית מתפקידו לאחר שהואשם על־ידי משרד המשפטים של ארה"ב בעילה באיגינה של הממשלה המסתבכת בקביליוני דולרים. האשמה מתייחסת לתקופה בה שימש כסגן מנהל חברת „ג'נראל דיינמיקס" — אחד הספקים החשובים ביותר של משרד־ההגנה האמריקני.

ההאשמות נגד ביגס קשורות עם הסכם בין הפנטאגון ו„ג'נראל דיינמיקס" בדבר בנייתו של תותח נ"מ בעל מגנם הידוע בראשי תיבות „דיוואד". לאחר השקעה של קרוב לשליונים מיליארד דולר, הודיע הפנטאגון שהפרוייקט אינו ראוי לייצור וביטל את ההזמנה בירשינת המפעלים הבאים לנייצת ברעבורים ביעמני.

„ג'נראל דיינמיקס" בונה את הצוללות „טריידנט", את הטאנקים „M1" ואת המטוסים „F16".

פיצוץ בנוואדה

מקום הפיצוץ התת־קרקעי

ממשלת ארה"ב הודיעה על פיצוץ־אטום תת־קרקעי בנוואדה — בלי למסור פרטים על טיבו. נמסר רק, כי הפיצוץ בוצע בעומק של 600 מטר מתחת לפני הקרקע וכי עוצמתו היתה 140 קילוטונות.

עם זה לא הכחישו הניקורות הרשמיים, כי מדובר בפיצוץ במסגרת ניסוייו של „לייזר רנטגני", המופעל על־ידי פצצת מימן. על כך מצביע גם מיקום הפיצוץ, בשטח הנועד לניסויי המכון הלאומי ע"ש ליוורמור צפונית ללאס־וגאס. הפיצוץ נדחה פעמיים. ואכן, קבוצת חברי בית הנציגים של ארה"ב פנתה לשר־ההגנה ויינברגר בתביעה לדחות את הפיצוץ. לאחר שהתפרסמה ידיעה, כי הדו"חות על הצלחתו של הפיצוץ הקודם לא היו נכונים.

האם אוזל האוזון?

נוכחות האוזון בשכבות העליונות של האטמוספירה חשובה ביותר להייב על פני האדמה. האוזון — שהינו צורה מיוחדת של חמצן עוצר את הקרינה האולטרא־סגולה המזיקה והחודרנות עלולה לגרום לריבוי מקרי סרטן העור.

התעניינות בפני הידלדלות האוזון הובע נוכח התוכניות לטיסות על־קוליות בסטרטוספירה. אך טיסות ה„קונקורד" הוכחו כבשלון מבחינה כלכלית והמדענים המבקרים בשכבות העליונות של האטמוספירה. כך שהנזק שאלה עלולים לגרום לשכבת האוזון — הוא מועט, לעומת ריבוי הטיסות התת־קוליות בשכבות נמוכות יותר, שגורם דווקא להיזוק שכבה זו.

נזק רב יותר מביאים החומרים המכונים „כלורו־פלואורו־קרבונים", שמשתמשים בהם במקררים, ועל־אף האיסור שהוטל על כך בארה"ב — גם ב„גאז מאייך" בחומרי התזה.

המאזן אינו ברור, אם כי רוב המומחים סבורים, כי כמות האוזון באטמוספירה פחתה בשלושה אחוזים בלבד מאז 1970 — פחות ממה שחששו.

חוקרים בריטיים בתחנת האלי שבאנטארקטיקה מבצעים מאז 1957 מדידות יומיות של שיעור האוזון על־ידי השוואה בין עוצמתן של קרניים אולטרא־סגולות בעלות שני אורכי גל, אחד נבלע על־ידי אוזון והאחר אינו נבלע. החוקרים מצאו כי רמת האוזון היום נמוכה באביב ב־50 אחוז מזו שהיתה לפני עשר שנים. בסתיו היא נמוכה ב־10־15 אחוז. הסיבה להפרש זה היא בתנאים האטמוספיריים שבאנטארקטיקה.

בחורף החשוך השכבות העליונות של האטמוספירה קרות מאוד והכלורו־פלואורו־קארבונים אינם מתפרקים בהגיעם לשכבות אלה ואינם משפיעים על שכבת האוזון. באביב מפרקים קרני השמש את התרכובת הכימית וכן את הגורם הטבעי לפירוק האוזון — תחמוצות החנקן — ורמת האוזון יורדת באורח תלול. בקיץ נעלמים התנאים המיוחדים שגרמו באביב לריכוז חומרים המפרקים את האוזון ושכבת האוזון מתאוששת.

אם כי מדובר בתנאים מקומיים מיוחדים במינם, אין המדענים נוטים לזלזל בתוצאות המדידות שנעשו באלי. הם טוענים, כי אילו היה נעלם כל הכלורו־פלואורו־קארבון שבעולם היה מאזן האוזון חוזר לקדמותו רק כעוד 10 שנה.

דלק מישראל לארה"ב

● 725 טונות של דלק מתוצרת ישראל עושות דרכן לארה"ב. מדובר בדלק איכותי מכיל חמצן, המהווה תחליף לעופרת בבנזין ויש לו ביקוש רב במדינות בהן חל איסור על שימוש בעופרת להעלאת האוקטן, במטרה למנוע זיהום האוויר.

ברחבי העולם קיימים מפעלים ספורים בלבד לייצור הדלק הזה, ואלה אינם עונים על הדרישה הגוברת למוצר. בישראל הוקם לאחרונה מיתקן לייצורו ב„רור כימיקלים" במפרץ חיפה. המיתקן נמצא עדיין בשלב הרצה. במסגרת זו סיפק את ההזמנה האמריקנית. מחירו של הדלק הינו למעלה מ־400 דולר לטונה, והחברה צופה יצוא בשווי של כ־5 מליון דולר כבר בשנת ההפעלה הראשונה.

סוף תקופת התרדמה

תקופת ההמתנה הארוכה שמאז פירוק המערך עלולה להרפות את המתח המפלגתי וליצור שאננות. על מפ"ם להתארגן ולפעול כאילו הבחירות כבר בפתח, כדי לחזור ולתפוס את מקומה הטבעי בציבור הישראלי

מאת אברהם אחיעזרא

האביב מסמל את היפה שבעונות השנה, את הצמיחה והפריחה. כך על מנהיגות מפ"ם ופעיליה לראות את התקופה שבפיתחה אנו עומדים — סוף תקופת התרדמה, שנמשכה שנים לא מעטות, בהן הייתה מפ"ם במערך עם מפלגת העבודה, המפלגה האחות במחנה תנועת הפועלים. עם הצטרפותה של מפ"ם למערך עלה בליבות חברים לא מעטים, לצד השמחה והתקוות להתחזקותה ואחדותה של תנועת הפועלים והשמירה על ההגמוניה הפועלית, החשש מפני השאננות וירידת המתח בתוכנו.

איש לא יכחיש כי חלה ירידה ניכרת בפעילות התנועתית והמפלגתית למעט מרים מצומצמים, ואף מצומצמים מאוד. המוניטין של תנועת הפועלים הזין ופרנס את בטחונם של חברים רבים ולכן היתה פחות מוטיבציה והרגשת דחיפות לפעילות השוטפת, שהיא חיונית ביותר בחיי המפלגה פרט לתקופות קצרות של ערב בחירות, וגם אז, ההתלהבות בעשייה הייתה בעירבון מוגבל.

בראייה רטרוספקטיבית הייתה התפתחות חמורה, ואף חמורה מאוד, כאשר ההרגשה הרווחת הייתה ש"יהיה בסדר". הרגשה זו ניזונה והתחזקה לא מעט ממחדלי המדיניות הכלכלית־חברתית־בטחונית של הליכוד. הכשלונות החמורים ביותר בשלושת התחומים האלה — המלחמה המומשכת בלבנון ומחיר הדמים ששילמנו, ההידרדרות הכלכלית והגידול בפערים הסוציאליים בחברה הישראלית — שימש קרקע פורייה להתגברות רגשות התסכול, הדאגה והמרירות בקרב הציבור שגרמו להחלשת התהליכים שהביאו לעליית הליכוד לשלטון. תהליכים והתפתחויות אלה התחזקו בקרב חברים לא מעטים, עד כדי כך שם החלו לחשוב ולהאמין באיחוד עם "העבודה".

התפתחות זו נטרפה ע"י אקט פירוק המערך, בעיקבות הקמתה של ממשלת האחדות הלאומית. מאידך יש לזכור, כי במשך כל תקופת השותפות של מפ"ם במערך הפועלי נשמעו קולות רבים וחזקים בתוכה, אשר שללו את השותפות, וקראו ופעלו למען פירוקה. ולא אחת גרמו מאבקים פנימיים אלה לזעזועים קשים, ארגוניים וחברתיים, בתוך המפלגה.

חכמים לאחר מעשה

את המפנה הגורלי בחיי המפלגה סיפקה ממשלת האחדות הלאומית ועל רקע זה, כאמור, בא הפירוד בין שתי המפלגות־האחיות במחנה הפועלי. כמו לחברים רבים וטובים במפ"ם, ודומני שזהו הרוב המכריע, אני רואה במפלגת העבודה מפלגה־אחות, וביחד עם מפ"ם הן שותפות היסטוריות בדרך אידיאית אחת. קרה הבלתי נמנע, ומפ"ם עזבה את המערך. חילוקי דעות קורים במשפחות הטובות ביותר. אך מעבר לעובדת פירוקו של המערך חייבות שתי המפלגות, במציאות הישראלית, לראות את הגורל והדרך המשותפים להן. עם זאת, ודווקא בגלל זאת, אסור לנו, לשגות באשליות.

בלחץ הנסיבות, ובבחינת חכמים לאחר מעשה, מנסים חברים טובים בינינו לפתח מחשבות בלתי רציונאליות, לטענתם, מוטב היה אילו המשיכה מפ"ם במסגרת המערך הפועלי, ואף אילו השתתפה בממשלת האחדות הלאומית כגורם זוטר, ובלבד שתשמור על המסגרת ותהיה שותפה בהכרעות הממלכתיות — מתוך אמונה שבכוחה יהיה להשפיע מבפנים על מהלך העניינים. ברם, זוהי אשליה מסוכנת. למפ"ם לא היתה ברירה והיא נקלעה למצב קשה, שהמוצא היחיד ממנו היה עזיבת המערך. המציאות הפוליטית, והמבוי הסתום שנוצרו אחרי הבחירות לכנסת, הכתיבו למעשה את המהלכים. ובהתחשב בשיקולים של הגורמים הנוספים בזירה המפלגתית, היה המהלך של הקמת ממשלת עבודה־ליכוד צפוי.

בשלב זה, כאמור, למפ"ם לא הייתה ברירה אלא פירוק המערך. מוטב היה, ואף אסור לנו היה לחשוב על הליכה בממשלה כזאת כשותף זוטר, בהתחשב בתוצאות החמורות לעתיד המפלגה.

נגע הסיעתיות

אחרי תקופה ממושכת של חברות במערך, שוב עומדת מפ"ם, זה יותר משנה, כמפלגה עצמאית החייבת לשקם את עצמה במהירות ולהתכונן לרגע הבוחר. אם לשפוט לפי מהלך העניינים במדינה ובחברה, לפני מפ"ם נוצרו לכאורה תנאים נוחים דווקא בקרב הציבור — לשמוע ולקלוט את קולה על רקע הפגיעה הקשה בשכירים, על רקע האבטלה הגוברת, שהנפגע העיקרי ממנה היא אוכלוסיית עיירות הפיתוח והשכונות, ועל רקע העמקת הפערים הסוציאליים בחברה הישראלית, בממדים שלא ידענו דוגמתם במשך שנות קיומה של המדינה. גם בנושא שלום וביטחון יש למפ"ם מה לומר לציבור, הכמה לרגיעה, ולסיום המלחמות והמתח הבטחוני. חבל רק שזמן יקר עובר, וההתארגנות מתמהמהת. אין לי טענות לאיש בנושא זה — מצבה האירגוני של המפלגה היה קשה מאוד והסניפים כמו התרוקנו מתוכן ומפעילות. כדי להתחיל במלאכת בנייה והתארגנות מחודשת דרושים זמן ומשאבים חומריים ואנושיים, וגם — שיקום פסיכולוגי. תפקידים אלה מוטלים על הנהגת המפלגה בכל הדרגים ואין זה דבר של מה בכך. במציאות זו, הדברים אינם פועלים אוטומטית ואינני מאמין בנסים. אני מאמין בעבודה יסודית.

אחד הפגעים שירדו על המפלגה והקשו עליה את החיים הוא פגע הסיעתיות: חברים יקרים וטובים, מהשורות הראשונות במפלגה, האמינו, כל אחד מטעמיו־הוא, בצידקת דרכו וגישתו, והם הפעילו את השפעתם כדי לבנות ולארגן סיעות וחוגים שיצילו את המפלגה — פעם שוללי המערך ומחייביו, פעם מההסתדרות ופעם מהכנסת. ויכוח כן וחברי במפלגה הוא תופעה דמוקרטית חיובית ובריאה, שאם לא הייתה קיימת חייבים לדאוג ולעשות לקיומה. אולם מה שקרה הוא הרבה מעבר לוויכוח החברי, דבר אשר בלי ספק החליש אותנו. אין לי צל של ספק, כי למפ"ם יש מאגר יקר וגדול של פעילים, ותיקים ומנוסים כחדשים, הממתין לפקודה.

לחדש את הפעילות בקרב ציבור היעד

תקופת המעבר, מאז פירוק המערך, הינה ממושכת, וכידוע, המתנה ממושכת עלולה להזיק, להרפות מתח ולהביא בעקבותיה תהליכים של שאננות והתפרקות. לכן יש לגבש מיד תכנית פעולה כוללת ולקרוא לחברים לדגל, מעין מיפקד חברים, ויש לעשות זאת בכל מקרה, ומיד.

מאז ומתמיד היו השכירים בכלל, בעיר ובכפר, ואוכלוסיית השכונות ועיירות הפיתוח בפרט, ציבור היעד הפוטנציאלי שלנו. בלי שים לב מתי יהיו הבחירות לכנסת, וייתכן שזה יהיה קרוב ובמפתיע, חייבים להנחות ולהדריך את סניפי המפלגה בכיוון של תכנית פעולה מקיפה ונמרצת, שתכלול את כל היסודות של התארגנות וגיבוש לקראת בחירות כאילו הן אמורות להיערך בהקדם. כוונתי היא, שכל סניף יקרא את חבריו לפעילות ויקיים את הפעילות הדרושה, כגון הכנת התשתית האירגונית, פעולות רענון וימי עיון לפעילים, כשהדגש מושם בהקניית הידע, יצירת אווירה מתאימה והתלהבות, הכנת חומר להסברה בכתב ובעל־פה, עריכת מיפקדים וביקורי־בית, ייזום ביקורים אינטנסיביים במקומות העבודה והגיגיבית.

אם נעשה את הדברים באמונה מלאה, באווירה חברית ותוך שיתוף פעולה, בטוחני כי קולה של מפ"ם יישמע וייקלט, ולא ירחק היום שהיא תתפוס את מקומה הטבעי בציבור הישראלי. אז יתבדו כל נביאי השקר, הבונים תילי תילים של תאוריות וניחושים על הנייר. חשוב לדעת, כי המציאות שאנו ניצור תהיה חזקה אלף מונים מניחושים שאין להם אחיזה בה.

אין תשובות פשוטות

מאת נחום שור

נואה כי אנשים נוטים לעיתים לשכוח לא רק מה שקראו, אלא גם את מה ש... עצמם כתבו.

רק לפני זמן קצר, כ"ו בדצמבר 1985, כתב ישראל רינג בסיכום מאמרו "כדי ש..." כי "שנה יחידה של כהונתה המסוכסכת והמאונסת (של ממשלת האחדות) הכניסה להיסטוריה כאחת התעוזות הפוליטיות הגדולות והמפליאות ביותר". ... את ממשלת האחדות "אגם של שלווה צלולה", בהשוואה לממשלה צרה. או כאשר כתב, באותו מאמר, שממשלת האחדות היא "הכרח לא יגונה", שעצם ההודיה בו ... מעיבה של אומן רוחני ותושייה מעשית" וכן הלאה וכן הלאה.

לא יצאו אלא חמישה שבועות ובמאמר קצרצר, כ"ז בינואר 1986, אנו רואים כי נסיון של רינג להתעלם מכל אותם כינויים סופרלטיביים, שהוא עצמו הדביק ... בהם את ממשלת האחדות הלאומית. אני מברך את ישראל רינג על שינוי הטון ... במאמרו השני, משום שאין בו עוד כל אותם שירי הלל על ממשלת האחדות ... אלא הדגשה מתגוננת, שאין הוא עושה אידיאליזציה מ"הכרח לא יגונה" של ... האחדות.

במצב כזה, מספיקים ומספקים בהחלט, למיטב הבנתי, הנימוקים שהבאתי ... הקודם בו הסברתי מדוע ממשלת האחדות הלאומית איננה "הכרח בל יגונה", אלא משגה חמור. בהיותה ממשלת וטו לליכוד בתחום המדיני, שלמרות כמה הישגים, ... ידעה ויודעת להעריכם ואף תמכה בהם — ממשלה זו עלולה לדרדר את ישראל למלחמה חדשה ונוראה מקודמותיה, בסרבה ובאי־יכולתה להציע הצעות ... לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי. כן הזכרתי, שזוהי ממשלה המבצעת למעשה את מדיניות הליכוד בתחום החברתי־כלכלי, בהגשימה מדיניות של העמקת פערים ... פגיעה בשכירים ובחלשים ושל חיזוק העשירים ובעלי היכולת.

ממשלת האחדות "יזמה" וחוללה מדיניות של מיתון שהוליכה לאבטלה ... לפגיעה במגזר היצרני ובסיכויי הצמיחה. היא ביצעה מדיניות, שלמרות הישגיה ... האינפלציה, הרי המחיר החברתי והכלכלי שלה היה כבד ביותר, והעיקר — ... בלתי הכרחי ואפשר היה גם אחרת. כך גם בתחומים אחרים, כמו הכניעה ... והולכת לדתיים והפגיעה בסטאטוס־קוו, הפגיעה בזכויות האזרח, ההתנכלות ... העתונות ועוד ועוד. אני משוכנע שכיום, גם ישראל רינג לחוש על בשרו, ... הקיבוצי, את ההשלכות החמורות של מדיניות ממשלת האחדות.

ואם הסכמנו שממשלת האחדות איננה רצויה ושהיא "הצליחה", בשנה ו... כהונתה, לעולל את אותם הדברים שמפ"ם חזתה מראש, בסרבה להצטרף לממשלה כ... נותר לנו אלא להתייחס לחלופות ולומר מה כן, ולא רק מה לא.

ראשית, איש אינו סבור שיש תשובות קלות או פשוטות. הכל יודעים את ה... של תוצאות התיקו האומלל בבחירות לכנסת ה־11. ואף־על־פי־כן, סברנו שעל מפ... העבודה היה מוטל התפקיד לנסות, לפחות, וביתר רצינות, להקים ממשלה צרה ... תנועת העבודה, משום שאת התוצאות בתחום המדיני והכלכלי־חברתי של ... תיקו, בה יש פריטט בין שני הגושים, שפירושו זכות וטו לליכוד, ניתן היה ל... מראש. ומשום שגם את המחיר החינוכי־מוסרי הכבד של טשטוש התחומים בין ... העבודה ליריביה ההיסטוריים, ניתן היה לחזות מראש.

אך גם אם לא נעשה אז המאמץ הזה, להקים בסתיו '84 ממשלה צרה בראשות תנ... העבודה, הוא אפשרי גם היום, ובלבד שתימנע הרוטציה האומללה בין פרס לשמיר, רוטציה הממשמשת ובאה. שהרי ברור, שממשלת אחדות בראשות יצחק שמיר או ... מישהו אחר מ"חירות"), תדרדר עוד יותר את מצבה המדיני־ביטחוני והכלכלי־חברתי של ישראל. אולם אם לא ניתן לכונן ממשלה צרה כזאת, כי אז צריך ללכת שוב אל ה... לבחירות חדשות. בחירות שיש בהן סיכונים, אך יש בהן גם סיכויים. אם במקום ... יוצגו לפני העם הברירות האמיתיות.

אם רוצה ישראל רינג מרשם מפורט של ממשלה צרה שתפתור את בעיותיה ה... של המדינה, לאיש אין מרשם מפורט כזה. אך ממשלה בהרכב פוליטי אחר, ואולי ... פוליטית חדשה בכנסת, לאחר הזעזועים הפנימיים ב"חרות" והופעת מפלגת... חדשה, יתכן שתוכל, לפחות בכמה תחומים מכריעים, לפעול אחרת ולחלץ את ... המדינה התקועה עמוק בבוץ חברתי ובקיפאון מדיני. מכל מקום, למצב כזה של פ... ממשלת האחדות ומניעת הרוטציה בין פרס לשמיר, פועלים גם גורמים חשו... במפלגת העבודה. והם בולטים קולות כמו זה של מזכ"ל ההסתדרות חה"כ ישר... קיסר, השר יעקב צור ולעיתים גם קולו של מזכ"ל העבודה עוזי ברעם, ומדוע מתעל... רינג רק על מפ"ם? שמא יכוון את חיצי ביקורתו גם כלפי הקולות במפלגת העבו... הקוראים, בעקבות מפ"ם, לפירוקה של ממשלת האחדות הלאומית ולמניעת הרוטצ... האומללה?

יש משום אירוניה בכך שבעוד שבמפלגת העבודה גוברים הקולות המאוחדים ... עמדתנו, מושמעים בקרבנו קולות המתגעגעים, דווקא עכשיו, לחסות בצל שותפ... קואליציונית אחת עם אריק שרון ויצחק שמיר, כאשר גם להם ברור שאין אפילו ... של סיכוי שנוכל לשנות משהו, או להשפיע במשהו בתוך ממשלה כזאת.

ברצוני להביע תקווה שמפ"ם, כרובה המכריע, תשכיל בעת הקרובה להיות ... מוביל במאבק לפירוקה של ממשלת האחדות ומניעת הרוטציה, ושבמאבק... היא תגלה כושר לליכד כוחות נוספים, הן ממחנה השמאל ותנועת העבודה כולה והן ... גורם אחר, השוחר באמת ובתמים את טובת המדינה.

גבולות המגרש הפוליטי

מאת משה ציזיק

מרחב המחיה של מפ"ם הוא בגיבוש מדיניות ההסתדרות נגד עיוותי התוכנית הכלכלית

כאשר פרס מוביל את המהלך המדיני לשלום ישראל עם ארצות ערב, להפעלת חוזה השלום עם מצרים, ולסלילת נתיב להסכם שלום עם ירדן, בשקיפה במנהיג פופולארי של ההסתדרות מוליך את המאבק החברתי של מעמד הפועלים — השאלה שניצבת בפני מפ"ם היא: מהו מרחב המחיה של המפלגה בתנאים אלה?

מפ"ם אמנם משוחררת מהלחצים בהם נתון פרס, מצד הליכוד, ממשלת הליכוד הלאומי והניצים בתוך מפלגת העבודה, ואילו קיסר נלחץ ע"י אחריותו למפלגת העבודה הנמצאת בממשלת הליכוד והגישה העקרונית של חלק מחברי מפלגת העבודה, הרואים במדיניות הכלכלית הנוכחית את האפשרות היחידה לצאת מהמשבר בו נתון משק המדינה. אולם השתחררות של מפ"ם מלחצים אלה, כלומר היותה מחוץ לממשלה, והאפשרות של הופעתה הרדיקלית במסגרת המערך בהסתדרות, אינן מספיקות על־מנת ליצור תשתית רעיונית שתצליח להלהיב וליצור אותו רצון לשלום, שעל היעדרו טוען פרופ' שטרנהל.

יתר־על־כן, אם להיות נאמן לעובדות שבשטח, גם בתוך מפ"ם ישנם לחצים בכיוונים שונים, לחצים של השמאל והימין, לחצים בהתחשב במצבו של הקיבוץ הארצי — קיצורו של דבר, אין אנחנו יכולים להתפאר בשלב זה בשותפות רעיונית ופוליטית נעדרת לחצים. במצב זה, שהמפלגה מחליטה ללכת בדרכה העצמאית, היא צריכה להגדיר היטב לעצמה, מהו מרחב המחיה לקיומה ולפעילותה בנושא החתירה לשלום הקונקרטי. זה העומד על הפרק, מתייצבת מפ"ם לימינו של פרס, אם כי אנחנו מודעים ללחצים בהם הוא נתון מכל הצדדים. אבל כיום אין איש יכול להעמיד בספק את כוונתו היסודית להגיע להסדר עם ירדן, ולהפשיר את הקיפאון עם מצרים. אנו יותר קרובים לאי סבלנותו של וייצמן, ולביקורת על אורך־הרוח של פרס במשא־ומתן עם שמיר.

יש במפ"ם חילוקי־דעות לגבי דרך שיתופו של אש"ף במשא־ומתן עם ירדן, אבל כל אחד מבין כי במצב הנתון של הממשלה על הרכבה, וגם של עמדתה הנחרצת בנושא זה של מפלגת העבודה, אפשר לטרפד את המשא־ומתן הצפוי עם ירדן, אם תתייצב מפ"ם על יסוד עמדת חלק ממנה, כי יש לשתף את אש"ף כמו שהוא במשא־ומתן זה, אם אמנם יתקיים.

כגוף אופוזיציוני אנו ממהרים להביע עמדה ביקורתית נחרצת, אבל למעשה היינו מאוד שמחים אילו היה פרס, משיג הפשרת הקיפאון עם מצרים, כדרך למשא־ומתן גם עם ירדן. אפשר לסמוך על ארצות הברית שעניין המטריה הבין־לאומית למשא־ומתן גם עם ירדן. אפשר לסמוך על ארצות הברית שעניין המטריה הבין־לאומית, למשא־ומתן זה ימצא פתרון הולם, ובמיוחד כאשר גם הממשל האמריקני טוען, כמו ממשלת ישראל, כי אין לשתף את בריה"מ בטרם חידשה את היחסים עם ישראל. אלעזר גרנות טוען כי יתרונה הגדול של מפ"ם הוא למשל בנושא הפלשתיני, "שהוא אידיאולוגית שונה מזה של 'העבודה'". אולם אין להתעלם מהעובדה שישנם חילוקי־דעות לגבי התחום "האידיאולוגי" של פתרון הבעיה הפלשתינית, כלומר, האם הפתרון הוא הגדרה עצמית לאומית עד כדי הקמת מדינה פלשתינית בין ישראל וירדן, או שהפתרון הזה איננו סביר מבחינת האינטרסים של ישראל.

נניח שממשלת הליכוד מתפרקת וישנן בחירות. האם מפ"ם תוכל להופיע בפני הציבור כאלטרנאטיבה לתוכנית השלום של פרס, על־ידי הצגת מרחב המחיה "האידיאולוגי" שלה בנושא הפלשתיני בנוסחה המעורפלת שהיא נגד מדינה פלשתינית, אבל אם ערביי ארץ־ישראל יתבעו זאת, זכותם להגדרה עצמית עומדת בעינה. האם זה יכול להיות מרחב המחיה של הופעתנו העצמית בנושא זה? מסופקני.

לעומת זאת, לגבי המדיניות הכלכלית כפי שבאה לידי ביטוי ע"י מודעי ופרס, יש לנו הרבה מרחב מחיה, ועל כן טוב שמפ"ם התחילה לשים על כך את הדגש. טענתנו לא היתה דומה לזו של שולמית אלוני, שתמכה בתוכניתה הכלכלית של הממשלה ואנו נוכחים לדעת כי ביקורתנו היתה מוצדקת.

יכול רן כהן להיות אופוזיציה שמאלית בהסתדרות, אבל עמדתה של ר"צ לגבי התוכנית הכלכלית היתה תמיכה חד־משמעית. עמדתנו האופוזיציונית למדיניות הכלכלית נשמעת היטב בכנסת וועדותיה, ומיטיב לעשות בנושא זה בשם הסיעה יאיר צבן.

בביקורתנו על המדיניות הכלכלית — וזה כולל הלחץ לחיסול הישגי הרווחה של מדינת ישראל — יש לנו הרבה שותפים במפלגת העבודה, ובמיוחד במסגרת מדיניות ההסתדרות. ישראל קיסר קרוב לעמדותינו, אם כי הוא נאלץ לתמרן ולעתים לוותר, בתוקף היותו חבר ומייצג את מפלגת העבודה, והן בתוקף המצב האוביקטיבי. יש יסוד להערכה כי לנציגי מפ"ם היה וישנו חלק חשוב בגיבוש מדיניות ההסתדרות, והכל שאיננו מצליחים להבליט עובדה זאת באמצעי התקשורת כולל העתונות שלנו.

אין יסוד להנחה כי המדיניות הכלכלית המתבצעת היתה האפשרות היחידה לצאת מהמשבר הכלכלי. סקטורים רבים בתוך ההסתדרות סובלים מהמדיניות הזאת, החל במגזר החקלאי, דרך השכירים ועד לגימלאים — ואנו עדים לתהליך של התמוטטות המערכת הסוציאלית שהוקמה בעמל רב.

קשה להבין כיצד נכנע פרס למדיניותו של מודעי, שתכליתה להרוס את הישגי תנועת העבודה, על כל שלוחותיה, כמעט בכל צעדי הממשלה אפשר לראות את ההתנכלות להישגי תנועת העבודה, לעומת השמירה המעולה על האינטרסים של בעלי ההון. מכאן משתמע היטב, מהו מרחב המחיה של מפ"ם בנושא הכלכלי־סוציאלי, ולמה לפרוק ... שלנו על הקיפוח, העושק, וההתמוטטות ... לשכבות החלשות יכולה להיות אוזן ... צריך לזכור שבנושא זה איננו מבודדים ... לנו בעלי ברית לא רק בתנועה הקיבוצית ובמגזר המושבי, אלא גם בין שכבות רחבות ... ציבור הפועלים, שאותו מייצגת בין היתר מפלגת העבודה. אם נשאיר מגור... לדמאגוגיה הפופוליסטית של הליכוד ... עוול לו וגם לעצמנו.

מכאן, שהביקורת הנשמעת בתוך מפ"ם על ... קיום המערך בהסתדרות היא ביקורת ... שאין לה אחיזה במציאות. אם נכונה ההנחה ... כי יש לנו חלק בעיצוב הקו של קיסר, ה... יתרון ההישג הזה גדול שבעתיים ... המוצעת באופוזיציה גם בהסתדרות, ש... פופוליסטי ודמאגוגי של ביקורת ... לשמה. אם אנו סבורים כי לקיסר ... אפשרות אחרת, הבה נאמר זאת בגלוי ... המוסדות של ההסתדרות, ואנו מרגישים ... יום בכיוון שנראה לנו כרצוי, המתבצע ... מזכיר ההסתדרות. אם שותפות זאת נפס... שותפות בין מפ"ם לבין מפלגת העב... כלכלית וסוציאלית של הממשלה — ... מובנת בציבור. מפ"ם לא תזכה בכוח ע... ורדיקליזם מילולי דומה, כי ביסוד הביקו... על ישיבתנו במערך בהסתדרות ... ההנחה, שעל מפ"ם להיות אלטרנטי... למפלגת העבודה, לעומת שותפות אפש... תוך חיפוש במסגרת השמאל. בכל ... בנוסח ר"צ מחפש להיות דרך אלטרנט... וככל שיש לשמאל מרחב מחיה ב... הכלכלי והסוציאלי, הוא נעדר בסיס ... כי מה שמייצגת מפ"ם בתחום זה, ... מקובל עליו, בגלל השקפותיו הליבר... והסתייגותו מהסוציאליזם.

● בית־עלמין חדש יוקם לתושבי עכו באישור הכפר מכר, לאחר שבבית־העלמין המקומי, השוכן במבואות הדרומיים של העיר, נותרו מקומות־קבורה מועטים בלבד.

● מנכ"ל משרד־החינוך־והתרבות, אליעזר שמואלי, הורה אתמול למנהל מחוז הצפון במשרד, ד"ר יוסף לוי, לשתף לאלתר מורים ערביים בהשתלמויות למורים שעורר המשרד בצפון הארץ.

● הרב יצחק ידידיה פרנקל — רבה הראשי של תל־אביב־יפו, וזובין מהטה — יועצה המוזיקלי של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, יקבלו את אזרחות הכבוד של תל־אביב־יפו.

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה באר־שבע, הופקד שינוי תכנית התראה "שינוי מס' 10 לתכנית מפורטת 160/01/5 — שכונה ה' הישנה, באר־שבע, ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: הגדלת אחוזי בנייה, קביעת קווי בניין, הגדלת גובה הבניה עד 2 קומות־קטע, באזור מגורים א' ובתים דו־משפחתיים.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שכונה ה' הישנה באר־שבע, רחוב העליה, הפרטיזן, פטריה, שאר ישוב, קדושי בגרד ועוד — גושים: 38069, 38068.
הופקד שינוי תכנית הנקרא שינוי מס' 47 לתכנית מפורטת 107/03/5, שכונה א' באר־שבע, ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: א) שינוי יעוד אזור מגורים ג' לאזור מגורים ב' ש.צ.פ. דרכים; ב) שינוי בגודל המגרשים וקווי הבניין; ג) הנחיות בנייה לאזור מגורים ב' וכו'.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 54.700 דונם; גוש: 38025.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה.
שלום דניאל — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פתח־תקוה, הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת / מס' פת/879 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת בית כנסת בקומת מרתף באזור מגורים ג', קביעת קו בנין אפס לכניסה לבית כנסת בחזית רח' בן־יהודה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 6181 ח' 32.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל אדי הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק הנ"ל, רשאי, תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המחוזית האמורה.
תאריך: 1 ליום '86
ה. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז המרכז

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב רמת־השרון:
א. בגוש 6415 חלקה 45, ברחוב הדרור 13, אישור להקלה באזור מגורים ב', בקשה למתן היתר להקלה באחוזי בנייה בבניית בית מגורים.
ההקלה המבוקשת באחוזי בנייה מגיעה ל־5.66 מ"ר בקומת הגג.
ב. בגוש 6547 חלקה 77, ברחוב אילת 1, לכתובת באזור מגורים ג', בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בנייה בבניית תוספת בית מגורים קיים בקומת גג.
ההקלה המבוקשת באחוזי בנייה מגיעה ל־3.5%, תוספת בקומת גג של 21 מ"ר כולל בניית 15 מ"ר.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
א.ת.ב. 2885/2.
ב.ת.ב. 1374.
ש. רהבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מרחב רמת־השרון

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 4
מיונג־וואן צ'ונג – מנצח
עמנואל אקס – פסנתרן
חיפה, אודיטוריום חיפה. 8.30 בערב
סדרה 2. הערב – 12.1.86
סדרה 3. יום ב' – 13.1.86

קונצרט למנויים מס' 5
"לה בוהם"
אופרה בארבע מערכות מאת פוצ'יני
בביצוע הלהקה הלאומית של האופרה העירונית של ניו־יורק
סקוט ברגסון – מנצח
ירושלים, בנייני האומה (גירסה קונצרטית)
יום ה', 16.1.86, ב־8.00 בערב
תל־אביב, היכל התרבות. 8.00 בערב (בביצוע בימתי מלא)

סדרה 1.	יום ג'	21.1.86
סדרה 2.	יום ה'	23.1.86
סדרה 3.	מוצ"ש	25.1.86
סדרה 4.	יום ב'	27.1.86
סדרה 5.	יום ד'	29.1.86

שימו לב בבקשה!
כל הקונצרטים של האופרה "לה בוהם" מתחילים ב־8.00 בערב
אין החלפות מסדרה לסדרה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור להקלה לפרגולה על הגג ברחוב נחלאות מס' 19, גוש 6637 חלקה 496, תיק בנין 0199־916/11.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך הפרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כהנאי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו

מדינת ישראל
חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי מחוז יזרעאלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מחוז הצפון שבבית הממשלה, נצרת עלית ויזרעאלים שבתל־עדשים, מופקד שינוי תוכנית מתאר הנקרא תוכנית מתאר מס' 5148 שינוי לתוכנית מתאר מס' 1679 ולתוכניות מס' 1026/3, 2255/3, 3372/ג' — רומת הייב (רומא הגלילית). — ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: חלקי גושים: 17461, 17463, 17473, 17476, 17477, 17626, 17627, 17629, 17656.
עיקרי מטרת שינוי התוכנית: קביעת הסדר תכנוני בתהליך ההתיישבות של בני שבט אליהייב ע"י שרידי הישוב הקדום רומא הגלילית ויצירת עיירה חדשה לפי עקרונות התכנון הכולל. התוכניות קובעות: א) התוויית דרכים, ב) חלוקת הקרקע לאזורים ולמגרשים, ג) תכליות לכל אזור ואזור, ד) יחסים פלנימטריים — אלטימטריים לבנייה בכל אזור ואזור.
כל המעוניין בשינוי התוכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התוכנית וכן מהנדס הוועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התוכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התוכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.
ג' בטבת התשמ"ו — 15.12.85
ישראל קניג — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז צפון

טלוויזיה

08.15 תלמוד: שניים אוחזין. 08.40 מסף לספרות (יסודי): שלושה משלי שועלים. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו: משירי מרים ילן־שטקליס. 10.10 אנגלית ז'. 10.10 הגיל הרך — פרפר נחמד — קולות וצלילים א'. 11.00 חשבון ה': חיבור בשברים. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה היריד הקדרית מניג'ה. 12.00 ספרות (על־יסודי): עין הדוברבן השבור. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 14.00 גם אנו שופטים — מים לשנים: דן ויהושע תועים במדבר כשברשותם כמות מים קטנה. יהושע נחלש ואינו יכול להמשיך עוד. דן חייב להחליט אם ימשיך לבדו עם המים שנותרו. 14.25 כלם ותעלם — וליד מע הון. 14.50 מאה ציורים מפורסמים: עם מסכות — ג'יימס אנסור. 15.00 כוריאוגרף בעבודתו — הכוריאוגרף קנת מקמילן והרקדנים בריז'יט קייל וולדימיר קלוס, מדגימים בפנינו, שלב אחר שלב, כיצד נוצר ריקוד: האחד סונטה לפסנתר מס' 1 מאת שופן והשני 3 פרלודים לפסנתר מאת גרשווין. 16.00 רחוב סומסום — צייד רחוב — קיפי מצייר, אך יש סיבה מסתורית לבחירת הצבעים — סיבה קיפורית בהחלט. נראה איך תפתר דאגתו של אריק כאשר אינו מוצא את בנץ, ודאגתה של חנה שאינה מוצאת את העיתון. 16.30 תיבה 2 — פרק ב': צוות התיבה מגיע לכפר שבו מגרשים את הזקנים והנכים כשאין הם מביאים עוד תועלת לחברה. הצוות מוכיח למנהיג הכפר שגם הזקנים והנכים יכולים להביא עוד תועלת לחברה. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית. 17.30 "ילדי הפלא". שם הפרק: "נערה ושמה אלטאירה". מאבק לשימור הסביבה ושלמונים לאביה של אלטאירה, חברתו של ריצ'י. 18.20 "יש לי סיפור" — "שוליית הקוסם". עיבוד: תלמה אליגון. מוטי ברכאן מספר, בהשתתפות פבלו אריאל. 18.32 "גיבור, מעולם אחר", שם הפרק: "עץ הרוע" (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.02 "עד פוף" — מגזין לפופ ולבידור. 21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון". 22.45 "פורמולה אחת" — סרט סיכום על מירוצי המכוניות של פורמולה — 1 שנערכו בשנת 1985 ברחבי העולם. 22.20 "בני הוליווד" — סדרה בהמשכים. פרק אחרון: דיק אנדרוז מגיע להוליווד בחיפושיו אחר אמו. רוס קונטי מסרב להתחתן עם קארן, אף שהיא אומרת לו שהיא נושאת את ילדו. סיידי לסל, סוכנת הכוכבים, מחליטה להפוך את באדי הדסון לכוכב גדול כפי שעשתה לרוס קונטי, 25 שנים קודם לכן. באדי ואיינג'ל מנסים לחוק את נישואיהם בלחץ החיים של הוליווד. 23.10 "מה השאלה?" — תכנית שבועית 23.50 פסוקו של יום. חדשות

רדיו

"קול המוסיקה"

08.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב": באך: הקונצ'רטו האיטלקי, בפה מג'ור, רי"ב. 971, שוברט: פתיחה בסגנון איטלקי. 07.30 "שחרית מוסיקלית": רוסיני: האיטלקיה באלג'יר — מבחר, וולף: סרנאדה איטלקית, וולף: "ספר השירים האיטלקי", מבחר. מנדלסון: סימפוניה מס' 4, בלה מג'ור, "האיטלקית". 09.30 "קונצרט בוקר": צ'ייקובסקי: "זכרונות מפירנצה". ששה: מבחר שירים נאפוליטניים. ליסט: שנות נדודים. השנה השנייה — איטליה. ביזה: "רומא", סוויטה. 11.57 "מגישים שיר". 12.05 "אמנים באולפן" — בוריס נובליצר (פסנתר): ליסט: ואלס מפיסטו, סונטה בסי מינור, סקריאבין: אטיוד. 13.00 "קונצרט צהריים": אמנים ישראלים בחו"ל. ברהמס: 2 מבואות כוראליים, מוצרט: סימפוניה קונצרטית, ק' 364, מוצרט: אריה, ק' 505. מנדלסון: קונצ'רטו לפסנתר ותז', בסול מינור. ווילאמס: אוסף לאדית סיטוול. אופנבאך: רונדו קונצרטי בסול. דביסי: "מנוחות אחה"צ של הפאון". 15.00 "מילון מוסיקלי". 15.05 "בין חברים": "ימי ששי": מאת 4 מלחינים רוסיים. "מנחתה של דאן": מאת 10 מלחינים צרפתיים. 16.00 "קונצרט מנחה" — הנדל: קונצ'רטו מס' 4, ברה מינור, לאורגן ותז', זמלינסקי: תהלים כ"ג, למקהלה ותז'. ברוך: קונצ'רטו מס' 1, בסול מינור, לכנור ותז', ריקה: סימפוניה ברה. 18.30 "מוסיקה ליום ראשון": באך: קנטטה מס' 124, רוסיני: מיסת גלוריה, פלסטרינה: 2 מוטטים. 20.05 "ערב טוב": בריס: סימפוניה מס' 6, בפה מג'ור. הנדל: סונטה ברה מינור לכנור וקונטינואו. 20.27 "מגישים שיר". 20.30 "הרים מימי המוסיקה הקאמרית בגליל־העליון 1985". תכנית מוצרט: אדאג'ו ורונדו, ק' 617. רואו בסי במול מג'ור, לכנור וויולה, ק' 424. 6 נוקטורנים ל־3 קולות ו־3 כלי נשיפה. רביעיה לאבוב וכלי־קשת, בפה מג'ור, ק' 370, שלישיה לפסנתר, קלרנית וויולה, ק' 498 "קגלשטאט". 22.25 "מילון מוסיקלי". 22.30 "מסורות מוסיקליות בארץ". 23.00 "מוסיקה מן העבר הרחוק". 23.58 "מה נשמע?"

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חוגה", עם בני הנדל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתיה"ס: ספור וצליל, והפעם: "כואבות לי הנעליים" — מאת עמוס בר. 11.30 "השכלה ודעת לכל": "צרפתית למתחילים". 12.05 "שיר ופזמון" — שירים מזרחיים. 14.05 "לכת ולכן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א) "שירים הם חברים של ספורים", והפעם: "מעשה בגרעין אבוקדו"; ב) "מתלוקים של בכף", מאת מרי פייפסידורף; ג) הקראת שידור לילדים הגדולים: "החול בשקו" — "ילקוט כלים". 15.30 "עולם הערך". 15.55 "כפר חד גדי". 16.05 "הכבוע שלי", עם יוסף לפיד. 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — "ארץ־ישראל בתקופה ההלניסטית", ד"ר גדעון בננביניתו. 18.00 "מנחת ערב" — משדר יומי. 18.17 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 "המשפט העברי". 19.30 שידורים לעולים. 20.05 "תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדים. עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי. והפעם: "פיונרים אצל ילדים".

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום". 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.10 "כל צבעי הקשת". 12.10 "כל פתוח" — הרשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.06 "יש ענין", עם גבי גזית. 15.10 "סעו לשלום" — מנחה: גדעון הוד. 16.05 "שירים ושערים". 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.00 "מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק נולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עם ישראל" — מוסף לענינים יהודיים בעולם. 20.05 "אורך בשבתון" — פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים. 22.05 "תזמורות כלייזמרים", והפעם: "בבקשתך". 23.05 "צלצול שלישי" — שבועון לאמנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 "לי ולך" — שיר וברכה. 15.05 "חדש, חדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לענין". 17.05 "הצגה יומית" — עם אורלי מזרחי. 18.06 "מצעד הפזמונים הלועזיים". 21.05 "ארום עתיק" — שירים שלא נס ליחם, עם כרים אלון. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 האוניברסיטה המשודרת יצאה לפגרה ולכן במשך שבוע זה לא תשודר. 07.07 שבע אפס שבע — עם מיכאל דק. 08.05 בוקר טוב ישראל — בעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 נעים של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 זה יש — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 בוננת — מגזין גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 רדיו ספורט. 19.05 "רדיו בכיקוס", עם דני קרמן. 20.05 "רחוב בן העין" שירי עבים. 21.00 בנבי לחדשות. 21.30 האוניברסיטה המשודרת יצאה לפגרה ולכן במשך שבוע זה

קולנוע

תל־אביב
אלנבי: בית ראי עיני התחיל 4.30, 7.15, 9.40
אורלי: הורה לעתיד
בית לסין: כי בפתר בשבון בגיל 23.15
בן־יהודה: הורה לעתיד 4.30, 7.15, 9.10
גת: הרבה ולא כלום
גורדון: רוכן הדבים 7.00, 9.10
דקל: לילות לבנים 7.00, 9.10
דיזנגוף: הנוחים 7.15, 9.10
ביגעים לוהטים 12.00
הוד: גולאג 1
דיזנגוף תל־אביב: נערה וגער 4.10, 7.15, 9.10
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.10
סאיר: מסע עקיפים של אבא
סינמה 1: מכרות המלך שלמה
סינמה 2: אני יודע שאת יודעת שאני יודע
סאריס: בירדי, בריאן כוכב עליון 11.45
רביעין:
חן 1: שנת הדרקון 4.15, 7, 9.40
חן 2: כיפורה של כיארי
חן 3: בית ס לאבירים מתחילים 5.00, 7.20, 9.45
חן 4: רוונים 5.00, 7.20, 9.15
חן 5: רוכן על בטוח 1.30, 4.45, 10.10
שחקל: ישושנת הכיר הסגולה 7.20, 4.40, 10.10
תלאביב: ערפדי החלל
תכלת: אנס הנרבורים
ציונה: הנגועים, בניקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: שנת הדרקון 6.50, 9.10
לילי: כבודו של פריצי 7.00, 9.10
אירונע: קונגרו 6.45, 9.10
רבינון:
גן 1: הרבה ולא כלום 4.30, 7.10, 9.10
גן 2: בירדי 5, 7, 9.45
גן 3: להרהר עם יד
גן 4: רוכן על בטוח 5.00, 7.25, 9.45

ירושלים
אריסון: קונגרו 4.15, 6.45, 9.15
אירנע: ביה"ס לאבירים 4.30, 7, 9.00
בית אליזין:
מרין גידי־דביש־ביר 18.30
קניה 20.00
קעד 21.45

בנייני האומה: הכבוד של פריצי 4.10, 7.00, 9.00
בשיר: הורה לעתיד 4.30, 7, 9
חבירה: רכבת תחתית 4.10, 7.00, 9.00
מבחרה: ראסכי ציינים 7.00, 9.15
אירנע: ביה"ס לאבירים מתחילים 4.10, 7.00, 9.00
מיטשל: מסע עקיפים של אבא 6.45, 9.15

חיפה
ארמון: קונגרו 4.30, 6.35, 9.00
אורה: הבז ואיש הצלל 1, 6.35, 9.15
חן: האיש בעל הנעל האדומה
עצמון: רוכן הדבים 4.30, 6.45, 9.00
פאר: לילות לבנים 1.00, 6.35, 9.15
רון: אגר הדמיונים: הארב 6.15, 9.00
רון: הורה לעתיד 4.00, 6.45, 9.00
אטמוספירה: שבדי האוצר הקדוש 9
אורלי: הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.15

נתניה
שרון: שנת הדרקון 7.00, 9.15
מבחירה: ראסכי ציינים 7.00, 9.15

חולון
מבטן: ערפדי החלל 4.10, 7.00, 9.10
מגדל: שנת הדרקון 7.15, 9.10

בת־ים
עצמאות: הבחורה אמריקאית 4.10, 7.15, 9.10

הרצליה
היכל: ערפדי החלל 1.30, 7.15, 9.10
מלון דניאל: מועדון הבותנה 7.15, 9.10

באר־שבע
חן: מכרות המלך שלמה 7.15, 9.50

חדרה
היכל חדרה: שיכור עם כבוד 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 12.1
תיאטרון הבימה:
טירונות: 20.30
רוביזון קרוזו
בגירתף: 18.00
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא - קומדיה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 12.1 בשעה 21.00
"ג'וני שב משדה הקרב".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 1.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' הפ"ג 28.
נתניה
תרופה, רח' הרצל 2.
פתח־תקוה
הירקון — שטמפפר 24.
רמת־גן
רש"י — רש"י 13.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אבן גבירול 7.
חיפה
יבנה — אבו סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש זיקתו, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות, כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למיקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
● שערי צדק — פנימית, נשים, כירורגית, אורטופדית.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות הרפואית לשיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'—ה' ... 21.00—24.00, בלילות שבת ובערבי חג ... 19.00—24.00 ... 11.00—21.00.
המרפאה: רח' ... 49 טל' 284613.
...

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
...

מרכז סיוע לנפגעות אונס
...

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים ... ער"ן תל־אביב ... ער"ן חיפה ... ער"ן באר־שבע ... ער"ן נתניה ...

סילוק מיטורדים
בירור ע"א לחיות ... טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100.
באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור בירור רופאים בימים א'–ה' ב־20.00—08.00, ביום ו' 15.00 — 08.00.
טלפונים: 03-431100, 03-431500.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ...

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהרייה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בתי־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.10, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים 5.35.

הדולר התאושש – הגמול הערבי לא היה חמור

ניו־יורק. – הדולר התאושש ועלה שוב בשוקי הכספים בעולם, בהחזירו לעצמו כל מה שאיבד ביום חמישי, נוכח השמועות שמדינות ערב הוציאו כספים מארה"ב כמחווה של תמיכה בלוב.

גם הזהב עלה נוכח אי הוודאות במזה"ת, והגיע בניו־יורק למחיר שיא של ארבעה חודשים.

הדולר התאושש, לאחר שנתקבלו הוראות ממקורות ערביים לקנות דולרים.

סוחרים אמרו, כי היו מקרים של מכירת דולרים מבוהלת. אולם כלכלנים מיהרו להרגיע לקוחות, שהפעולה בה נקטו הערבים נגד ארה"ב כתגמול על הקפאת החון הלובי, לא תהיה כל כך חמורה. (ע"ר)

מנהל משרד החוץ לביקור רשמי ביוון

אתונה. — מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי עומד להגיע השבוע ליוון לביקור רשמי.

קמחי ייפגש עם שר החוץ היווני פאפוליאס. תהיה זו הפעם הראשונה, שנציג ישראלי נפגש עם נציג יווני כה בכיר.

השיחות במשרד החוץ באתונה יהיו על היחסים בין שתי המדינות והמצב במזרח התיכון. (עטע"א)

ראשי אש"ף מתכנסים בבגדאד

בגדאד. — הוועד הפועל של אש"ף והוועד המרכזי של „פתח", מתכנסים היום בבגדאד, כדי לדון בהתפתחויות המזרח־תיכוניות — מסרה סוכנות הידיעות העיראקית.

אתמול ניהל יאסר ערפאת שיחות עם מנהיגים סעודיים בריאד. (רויטר עת"ים)

שליח הליגה הערבית–לספרד

מאדריד. — מזכיר הליגה הערבית שאדלי קלייבי מבקש לבוא לביקור רשמי במאדריד „כדי להסביר את חומרת ההחלטה שנתקבלה על־ידי ממשלת ספרד לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

דובר משרד החוץ במאדריד אמר, כי אין לראות בביקור זה משום התערבות במדיניותה של ספרד. „על כל פנים", אמר הדובר „אין לנו כל כוונה לסגת מכוונתנו לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל".

(ע צ"ע־י)

כינון הקשרים עם ישראל — בימים הקרובים

כפרד תכונן קשרים דיפלומטיים עם ישראל „בימים הקרובים", נודע הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הספרדית.

לפי המפלגה הקומוניסטית, נתקבלה החלטה זו לאחר שארה"ב וישראל „ויתרו על פעולה צבאית נגד לוב". (ע"צ)

מחר הדיון במועב"ט בתלונת לבנון נגד ישראל

מרכז האו"ם. — מועצת הביטחון תתכנס מחר, כדי לדון בתלונת לבנון על „פעולות נמשכות של תוקפנות מצד הכוחות הישראליים השולטים בדרום־לבנון".

● חוקרים אמריקניים הצליחו לאשר בראשונה בצורה ודאית נוכחות מים בהרכבו הכימי של כוכב השביט האלי.

שטוקהולם. – נמל התעופה בשטוקהולם הואר בזרקורים והוגברו אמצעי הבטחון סביבו וסביב מוסדות יהודיים ונציגויות ישראליות, לאחר שנתקבלה האזהרה על קבוצת אבו־נידאל העלולה לפגוע ביעדים בסקנדינביה. בתמונה: סיור משטרה ליד בית הנתיבות בשטוקהולם. (תצלום: אי.פי)

כוננות בהולנד ובסקנדינביה; „קבוצה של אבו־נידאל בדרך"

האינטרפול וסוכנויות ביון הזהירו מפני פיגועים לפני ההתקפות בוינה וברומא

המשטרות בהולנד ובארצות סקנדינביה, הועמדו בשבת בכוננות מיוחדת, בעקבות אזהרה שהופצה ברחבי מערב־אירופה בדבר אפשרות של התקפות נגד יעדים ישראליים או יהודיים.

הכוננות הוכרזה ביום שישי על ידי משרדי המשפטים והפנים של הולנד, לאחר שנתקבלו ידיעות על כך מסוכנויות ביון מערב־אירופיות. משטרת הולנד מסרה, כי אזהרה דומה ניתנה לפני מעשי הטבח בנמלי התעופה של וינה ורומא.

דוברים של המשטרה בהאג, שם נמצאת שגרירות ישראל, בנמל התעופה סקיפהול באמסטרדם, בו משתמשים מטוסי „אל על", ובעיר אמסטרדם, אישרו כולם כי הם נמצאים בכוננות מירבית.

בשטוקהולם מסרה משטרת שוודיה, כי הגבירה אתאמצעי הבטחון בנמלי התעופה וסביב בתי כנסת ומוסדות יהודיים אחרים, לאחר שנתקבלו ידיעות כי מחבלים פלשתיניים עשויים לנסות ולבצע פיגועים בארצות הצפון.

המשטרה מסרה כי קיבלה אזהרה מהמשטרה והאינטרפול, לפיה עשויים מחבלים הקשורים בקבוצת אבו־נידאל להיות ברדכם למדינה סקנדינבית.

משטרת נורבגיה מסרה ביום שישי, כי האזהרה פורסמה לאחר שקבוצה של קיצונים אנטי־ישראליים שאחריה עקבו באירופה, נעלמה. (אויטר עת"ים)

הג'יהאד האיסלמי לוחץ על צרפת

„חיי אחד מבני הערובה בסכנה בשל מצב בריאותו"

מאת ארנון יפה.
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. – ארגון הטרור השיעי מגביר את הלחצים הפסיכולוגיים על ממשלת צרפת. בהודעה חתומה על־ידי „ג'יהאד איסלמי", „חיי אחד מבני הערובה הצרפתיים נתונים בסכנה בשל ההחמרה במצב בריאותו".

ההודעה, הסותרת שמועות על שחרור קרוב של ארבעת בני הערובה לאחר שהועברו לידי סוריה. נתקבלה כאן כאיום. בפאריס הביעו בחוגי השלטון מבוכה וביקשו מכלי התקשורת לא לפרסם מידע על כך.

רופא שיעי שהיה בפאריס, ד"ר ראד, שתיוך בין החוטפים לשלטונות צרפת, אמר כי „ג'יהאד איסלמי" מסוגל להוציא להורג ללא נקיפות מצפון אפילו חולי לב. משערים, שהחוטפים חותרים לסחוט ויתורים נוספים מהנשיא מיטראן.

המסרב עדיין להענות לתביעתם לשחרר חמישה מחבלים, בתוכם כמה פלשתינאים, שרצחו אישה בהתקפת נפל על מעון ראש ממשלת אירן לשעבר, בכתיאר, ליד פריז.

השיחות עם החוטפים השיעים מ„חיזבאללה" מתנהלות דרך אירן. דיפלומט צרפתי ביקר בטהרן בשבוע שעבר בשל תביעת החוטפים לפרוע חוב של 1.5 מיליארד פרנק לאירן, שהופקע עם נפילת השאה.

לפי „נובל אובסרבטר", סירב מיטראן לחטוף מנהיגים שיעיים כפי שעשו הסובייטים, כדי להשיג את שחרור החטופים שלו.

עורך „נובל אובסרבטר" ג'אן דניאל מאשים את ישראל „כהורתו ומולידתו" של גל הטרור האיסלאמי. הוא כותב: לנוער האיסלאמי, ישראל היא מדינה מנצחת נוקשה. שגעונה הצבאי הוא שטני. הצלחתה הצבאית מעוררת שנאה ורגשות חדלונות".

איטליה — היחידה באירופה שנענתה לקריאת ריי"גן

מאת אהרון ניר.
כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — איטליה היא, בכל זאת, המדינה היחידה באירופה אשר עשתה צעד מסויים לקראת דרישת הנשיא רייגן לנקוט בעיצומים נגד לוב, בהחלטה להפסיק משלוחים של „סוגי נשק מסוכנים באופן מיוחד" ללוב, ולא לספק לה טכנאים איטלקיים במקום האמריקנים.

שגריר ארה"ב ברומא, היהודי ראב, הביע סיפורו מכך. „שאיטליה אחזה במהירות כה רבה, יחד עם אמריקה, באמצעים למלחמה בטרור".

ניסתכר, שלפי החוזים הישנים שנחתמו בשנת 1981, חייבת איטליה ללוב כמויות נשק גדולות מאוד, בתוכם חלקים של טילי „אספידי" מתוצרת המפעל „אלסאנ". מתקבל על הדעת, שחלקי הטילים לא יסופקו לקדאפי.

אולם עצם הציון „נשק מסוכן ביותר", משאיר פתח רחב ל„עקיפות".

ערך ממשי רב אין בהחלטה לא למלא מקומם של השכנאים האמריקנים שיעזבו את לוב, משום שתנועת האיטלקים ללוב היא כה רבה, עד לא יכולה להיות לשלטונות איטליה כל ביקורת על מעשיהם שם.

יש לציין, שבמכתב התשובה לאגרת רייגן, ניצל קראקסי תוך הבטחת שיתוף פעולה עם ארה"ב בהדברת הטרור — את ההזדמנות לדרוש מרייגן „מאמץ רב יותר לכונן שלום במזרח־התיכון; היינו — לחץ רב יותר על ישראל למען פתרון הבעייה הפלשתינית.

המפלגה הסוציאל־דימוקראטית לוחצת על ממשלת קראקסי. לנקוט בעיצומים כלכליים ממשיים יותר נגד לוב, מבלי לחכות להחלטה משותפת של השוק המשותף.

מנהיג הסוציאל־דימוקראטי פרנקו ניקולזי, מאיים בעזיבת הקואליציה הממשלתית אם לא יהיו עיצומים של ממש.

לעומת זאת, המפלגה הקומוניסטית מדגישה בעיקר הבעיה הפלשתינית כמניע הטרור.

תאצ'ר: בניגוד לחוק...

ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר אמרה, כי מהלומות תגמול נגד לוב יהיו בניגוד לחוק הבינלאומי ועלולות להביא למצב של תוהו ובוהו.

תאצ'ר אמרה את הדברים לקבוצת כתבים אמריקנים, אשר שאלו אותה על תגובתה לקריאתו של הנשיא רייגן לנקיטת אמצעים נגד לוב.

ג'מייל יסביר לאסד התנגדותו להסכם

ביירות. — נשיא לבנון אמין ג'מייל עומד להיפגש מחר עם [illegible] האפז אסד בדמשק, כדי לדון בהתנגדות [illegible] להסכם [illegible] [illegible] בלבנון.

מקורות בארמון הנשיא אמרו, כי ג'מייל, [illegible] עד כה מתמיכה בהסכם [illegible] בחסות סוריה, יסביר בפגישה לנשיא אסד [illegible] [illegible] [illegible] להסכם זה.

(רויט"ר)

פולין: גם לנו מגיעים פיצויים מקונצרן „פליק"

ואריש. — סוכנות הידיעות הפולנית התלוננה על כך, שהתאגיד הגרמני „פליק" הודיעה כי תשלם פיצויים לעובדי כפייה יהודים במפעליה בתקופת השלטון הנאצי ועל התעלמותה ממספר גדול [illegible] שעבדו אף הם בכפייה במפעלי החברה.

„המספר הגדול ביותר של עובדי כפייה שהועברו לרייך [illegible] מבריה"מ ומפולין. הפולנים היו הרוב בין עובדי הכפייה — טוענת [illegible] הידיעות הפולנית.

„תשלום פיצויים רק ל„סקטור אחד" של קורבנות הנאצים, [illegible] אומרת סוכנות הידיעות.

(עז)

קרייסקי מסנגר על קדאפי

וינה. — קנצלר אוסטריה לשעבר, ברונו קרייסקי, מגן על [illegible] הקולונל קדאפי, מפני ההאשמות כי הוא עומד בראש הטרור [illegible] ומתח ביקורת על מדיניות ארה"ב כלפי לוב.

בראיון בטלוויזיה האוסטרית אמר קרייסקי: „יש לי הוכחות [illegible] לרוב, כי קדאפי לא היה מעורב בפרשה זו והפיגועים בנמלי [illegible] ורומא. הוא מנהיג מהפכני ערבי". ויתכן כי הוא חושב בצורה [illegible] טרוריסטים. אך זוהי „שיטה קלה מדי, להטיל עליו את האחריות [illegible]".

דובר אופוזיציה השמרנית האוסטרית, הגדיר את הערותיו של קרייסקי [illegible] קדאפי, כ„שערוריה".

(עז)

הייכל: פרס חותר להשגת ויתור מצרי גדול

קאהיר. — מוחמד חסנין הייכל העתונאי המצרי הבכיר, ששב [illegible] לאחר פרישה ממושכת, אמר בראיון לשבועון „אחבאר אליום", [illegible] הממשלה שמעון פרס חותר להשיג ויתור גדול ממצרים, כדי שיוכל [illegible] הקואליציה ולקיים בחירות כלליות חדשות.

הייכל, לשעבר עורך „אל אהראם", אמר בראיון כי הערכתו זו [illegible] מקורות אמריקנים ואירופים מהימנים ביותר.

הייכל אמר, כי אין הוא יודע מהו הויתור שפרס מייחל לו, אולי [illegible] אש"ף לקבל את החלטות מועצת הבטחון הנוגעות לזכות קיומה של [illegible]

(עצ)

הופאה בואני: לא ניכנע ללחצי הערבים

אבידג'ן. — נשיא חוף השנהב פליקס הופאה בואני, אמר כי [illegible] שהודיעה על חידוש היחסים עם ישראל לאחר ניתוק של 12 שנים [illegible] לכונן יחסים דיפלומטיים עם כל מדינה שתחפוץ ולא תיכנע [illegible] איומים או סחיטות בענין זה.

בקבלת פנים לשגרירים באבידג'ן, חזר ואישר המנהיג האפריקני [illegible] את רצונה של חוף השנהב לקיים קשרים עם כל המדינות, מבלי [illegible] באופי המשטר הפוליטי שלהן.

פליט איראני בדנמרק תפר את פיו והחל בשביתת רעב, במחאה על שממשלת דנמרק אינה מקיימת הבטחותיה למאות הפליטים המגיעים מאיראן. לפיהן יקבלו מקלט מדיני. (צילום: אי.פי)

טלקס

● כללי רישוי לאמרגנים ומפיקים

היועץ המשפטי של משרד־החינוך והתרבות, עו"ד אריה בריק, פנה למשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יורם בר־סלע, בבקשה לפרסם כחוק את הצעת המשרד לקבוע כללי רישוי לאמרגנים ולמפיקים.

השר נבון אמר בפגישתו עם הנהלת איגוד המפיקים, כי באחרונה היו כמה מקרים שבהם נגרם נזק רב לציבור כתוצאה מפעילותם של אמרגנים לא אמינים ולא מקצועיים. לפיכך יש, לדעתו, לקבוע הוראות מפורשות בעניין זה.

התקנות החדשות כבר נוסחו על־ידי משרד־החינוך לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים.

יצחק שור

● כנס בינ"ל על שיקום השכונות

כינוס בינלאומי שיעסוק בפרוייקט שיקום השכונות ייערך בירושלים בין ה־2 וה־6 במארס 1986. עד עתה נרשמו משתתפים ומומחים מישראל, ארה"ב, אוסטרליה, דרום־אפריקה, גינאה החדשה, הפיליפינים, בלגיה, קנדה, דנמרק, הולנד ונורבגיה.

תוכנית הכינוס תכלול ביקורים בכמה מ־84 השכונות המשתתפות בפרוייקט השיקום. הביקורים יהוו למעשה סדנאות על גלגלים ובאמצעותן ייבחנו אירגוני התנדבות בשיקום עירוני, השתתפות התושבים, התמודדות עם הביורוקרטיה, גיזור ותפקידה של הממשלה.

יצחק שור

● איזור חיוג למנויי טלפונים אלחוטיים

איזור חיוג חדש יונהג בישראל בחודשים הקרובים על כך. מסרה חברת „מוטורולה" לשירותי תקשורת.

האיזור, 050, יהיה איזור חיוג ארצי למנויי טלפונים אלחוטיים בכל חלקי הארץ.

לדברי רמי אושה, נציג „מוטורולה": הוחל בהקמת תחנות ממסר בהשקעה של 20 מיליון דולר שישרתו את המנויים החדשים. בשלב הראשון ייובאו המכשירים מחו"ל ותוך מספר חודשים יוקם בארץ מפעל לייצורם.

המכשירים החדשים משווקים כבר במדינות אירופה והם ניתנים לנשיאה ידנית ולהתקנה ביתית או ברכב. מחירו המשוער של מכשיר הוא כ־4000 דולר וכמו־כן ניתן יהיה להשכירו תמורת 200 דולר לחודש.

יואב אביב

● סיכוי לכינון יחסים עם ספרד בקרוב

ממשלת ספרד החליטה לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל בשליש הראשון של השנה. על כך מוסר בגליונו האחרון השבועון הספרדי הנפוץ „קמביו 16".

לדברי השבועון, נטלו על עצמם ראש ממשלת ספרד פלי גונזאלס, שר־החוץ והמלך חואן קרלוס להסביר לראשי מדינות ערב עד סוף החודש את החלטת הממשלה תוך הבטחה שהדבר לא יפגע בקשרים המסורתיים בין ספרד לארצות ערב.

יהודה צור

● שיטת סינגפור באילת

המשליך בדל סיגריה ברשות הרבים, המעשן במקומות ציבוריים בניגוד לחוק, המשליך פסולת מכל סוג שהוא במקום שלא מיועד לכך – יהיה צפוי באילת לפי הצעת חוק חדשה ומיוחדת שתאושר בקרוב לקנס של 300 שקלים חדשים, שהם 200 דולר אמריקניים – נוהג כמו בסינגפור.

ראש עיריית אילת, רפי הוכמן, מסר, שבכוונת העירייה לגייס 50 פקחים מיוחדים להם יינתנו סמכויות נרחבות - כמו בסינגפור - ובצורה זו לאכוף את החוק ולשמור על נקיון העיר.

בצלאל רובין

מחסן נשק התגלה בביתם של 2 אחים מיד אליהו

מאת אבי בניהו.
כתב „על המשמר"

משטרת תל־אביב חשפה אתמול כמות גדולה של כלי־נשק וציוד צבאי בדירתם של שני אחים תושבי יד־אליהו בתל־אביב.

בדירתם של השניים, בני 40 ו־44, נמצאו ארבעה אקדחים, ארבעה רובי־ציד ושני רובי קרל גוסטב, שחלקם הוחזק ברשיון, וציוד צבאי רב שהכיל, בין היתר, 2000 כדורים לרובה, שני פגיונות, משחיק קול, חגורות, פריטי לבוש צבאיים רבים, 40 מפות וכן חלפים לרכב — 5 פגושים ו־5 רדיאטורים — וציוד נוסף.

הציוד נתפש לאחר שבסוף השבוע התלוננה במשטרה אשה בת 53 מתל־כביר שטענה, כי אדם שהורה בפניה בשם אבי, המשמש כנהג מונית, איים עליה כי יהרוג אותה ואת שני בני ה־20. האשה סיפרה למשטרה שבימים האחרונים הגיע אותו אדם פעמיים לביתה כשהוא מחפש את הבנים כדי „לסגור אתם חשבון". לדבריו, הסיע אותם במוניתו והם לא שילמו לו את דמי הנסיעה בסך 150 ש"ח.

ביום ו' הגיע אותו אדם שוב לביתה ומשלא מצא את הבנים שלף אקדח, איים עליה ואמר שוהו יומם האחרון של כל בני־הבית. האשה המבוהלת אמרה שהיא הולכת לשכנה לקחת כסף עבורו ומבית השכנה היא הזעיקה את המשטרה.

צוות של סיירת משמר הגבול שמע בקשר את הודעת המוקד על ארם המאיים בנשק ויצא לבית האשה. היא הצביעה לשוטרים לעבר אדם שעמד ליד המונית וטענה שהוא המאיים וכי החביא את אקדחו בתוך תא המטען. נהג המונית נלקח לחקירה בתחנת יפו, שם הציג תעודת זהות חדשה על־שם רימון קובה. התמונה שהופיעה בתעודה לא זוהתה כתמונתו. בחיפוש בתיקו של האיש נמצאה תעודת זהות נוספת שהונפקה בשנת 1980, על־שם קובה שרון. בתעודה זו נראה כאילו שונתה אחת הספרות. בחקירה התברר שהתעודה הראשונה שהציג שייכת לאחיו בן ה־40 שנמצא בחו"ל זה 11 שנים. בדיקת רשיון האקדח העלתה שגם הוא על־שם אותו האח, רימון קובה, והוא חודש לפני כשבועים.

לאחר שהחשוד נעצר התירו לו השוטרים להתקשר לביתו. אך שיחת הטלפון שניהל עוררה את חשדם של השוטרים והם החליטו לבצע חיפוש בדירתו. בהגיעם לשם גילו כי בעקבות שיחת הטלפון שניהל החשוד הגיעו לדירה שניים מאחיו והעבירו ציוד ונשק לדירה ממול, שם מתגוררת במו של אחד האחים. במהלך החיפוש בשני הבתים לקה אחד האחים בליבו והועבר לטיפול בית־חולים איכילוב.

בעקבות חשיפת כלי־הנשק הרבים והציוד הצבאי עצרה המשטרה את שני האחים, שרון קובה בן 44 ויצחק קובה בן 37.

שוטר מציג חלק מהנשק שנתפס בביתם של האחים ביד־אליהו.
צילום אנדרה בריטמי

חוות־דעת משפטית:

הוועדה לתיכנון ובנייה במחוז הדרום פועלת בניגוד לחוק

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת „על המשמר"

„הוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה של מחוז הדרום פועלת ללא סמכות ובניגוד לחוק", כך קובע עו"ד שלמה קרבים מבאר־שבע, בחוות־דעת משפטית שהגיש לאגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים.

עו"ד קרבים נתבקש על־ידי האגודה לתת חוות־דעת משפטית על העובדה שהוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה מגישה כתבי אישום נגד מאות בדואים, בגין עבירות של בנייה ללא היתר.

בחוות־הדעת כותב עו"ד קרבים: „כתבי־האישום הוגשו על־ידי מאשימה שאינה ממלאה את דרישות החוק, היינו סעיפים 1 ו־12 לחוק סדר הדין הפלילי. כתבי האישום הוגשו על־ידי הוועדה באמצעות משרד עורכי־דין פרטי, אשר לא הוסמך על־ידי המדינה להגישם. לפי החוק, רק המדינה ו/או היועץ המשפטי לממשלה ו/או מי שהוסמך על־ידו מוסמך להגיש את כתבי־האישום. הוועדה המחוזית אינה מוסמכת".

עו"ד קרבים מתייחס בחוות־הדעת למספר פסקי־דין שנתן שופט השלום צבי סגל, באמרו: „באם הצדק עימי, השופט היה חייב לראות את הפגם ולבטל את כתבי האישום, כאשר לא עשה כן, הוראות הנאשמים בעובדות אינה מעלה ואינה משנה את עובדת היותם של פסקי־הדין בטלים מעיקרם".

לאחרונה הוגשו כמה עשרות ערעורים על־ידי ברואים על פסקי־דין שניתנו על עבירות של בנייה ללא היתר. הערעורים, שהוגשו לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, מסתמכים על טיעוניו של עו"ד קרבים.

תושב חיפה מתלונן כי הוכה באכזריות בידי שוטרים

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

תושב חיפה, בנימין עינבר, שיגר בימים אלה מכתבי תלונה ליועץ המשפטי לממשלה, לשר המשטרה, למפכ"ל המשטרה, ולח"כ יוסי שריד, והגיש קובלנה בפני קצין תלונות הציבור במרחב חיפה. בהם הוא טוען, כי הוכה באכזריות בידי שוטרים שבאו לעוצרו לאחר ששכח לשלם קנס שהוטל עליו על־ידי בית־משפט בגין צו הבאה שהוצא נגדו.

תחילת הפרשה לדברי עינבר בוויכוח בינו לבין איש משטרה בבגדים אזרחיים שנסב על מקום חנייה בסמוך לחנותו של עינבר. „בסיומו של הוויכוח נקראתי לבית־משפט ושכחתי להופיע, כיוון שאשתי אושפזה בבית־חולים", טוען עינבר.

„ב־1.1.86 בשעה 5 אחר הצהריים הגיעו למחסן הספרים שלי שני שוטרים וטענו כי עלי לשלם 130 ש"ח, כיוון ששכחתי ללכת למשפט. הם אמרו לי להתלוות עימם לבית הדואר לשלם את הסכום וכך עשינו. אלא שבית הדואר היה סגור עקב המעבר לשימוש בשקלים חדשים. ואז אמר לי אחד השוטרים, כי הוא מבקש שנרד לתחנה, שם ישהרר אותי הקצין. כשהגענו לתחנה סירב הקצין לדבר איתי והורה לשוטרים להכניס אותי למעצר. ניסיתי להסביר שאני רוצה לדבר עם הקצין, ואז החלו מכים אותי. ביקשתי גם להתקשר לאישתי, והם לא איפשרו לי לעשות זאת. רק לאחר תחנונים רבים התקשרתי לאישתי למשך דקה אחת ואמרתי לה שאני עצור ושהשוטרים הורגים אותי שתסגור החנות ותבוא למשטרה". טען עינבר.

מאוחר יותר הועבר עינבר לבית־החולים רמב"ם לאחר שחש לחץ בחזהו.

בתגובה לשאלת כתבנו אמר דובר מרחב חיפה, פקד דוד פרנקל, כי עינבר אכנם נעצר על־ידי המשטרה, אולם למשטרה לא היתה כל סמכות לדחות את מועד מעצרו כיוון שלא שילם את הקנס והדבר נקבע על־ידי בית־משפט השלום בעיר.

לטענת האחראי על המעצר נהגו בעינבר לפנים משורת הדין ואיפשרו לו לבצע שתי שיחות טלפון, אולם הוא סירב להכנס לתא והשוטרים נאלצו לדחוף אותו לתא בכוח.

לאריה הימן והמשפחה
תנחומים במות האחות
עליזה (אילזה) אלסברג
קיבוץ שער־הגולן

לרבקה ודב פלג והמשפחה
אתכם באבלכם במות האם
סבינה
בית סער

משתתפים באבלו של
דב פלג ובני משפחתו
במות
האם
מרכז מפ"ם
וסיעת מפ"ם בהסתדרות

לחברנו דן פלג
משתתפים בצערך במות
אביך
קיבוץ שער־העמקים

בפלילים

קצין משטרה זוכה מאלימות שלא לצורך

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

מפקח ניסים דבורה ממשטרת באר־שבע זוכה אתמול משימוש באלימות שלא לצורך ומביצוע מאסר ללא הצדקה חוקית.

הזיכוי בא לאחר תקופה של למעלה משנה. בה מתנהל דיון משמעתי בעניינו של דבורה. משפטו התנהל במקביל למשפטו של השוטר ברנאירד ברמי. נגד השניים הוגשה תלונה ע"י גדי בשירי. סרן בצבא הקבע, שטען כי הוכה ע"י ברמי ודבורה.

על־פי עדותו של בשירי עצר אותו השוטר ברמי בעת שהיה בדרכו לבית חברתו לבית הוריו. בשירי, שהיה עסוק בשמיכה עורר את חשדו של ברמי. הוא דרש ממנו להזדהות אולם בידי בשירי לא היתה תעודת זהות. בהמשך סרב בשירי לעלות לניידת באומרו כי הוא שוטר שבת. השוטר ברמי היכה אותו. לדבריו, באגרופים ובבעיטות ואילץ אותו לעלות לניידת. לניקום הגיע גם המפקח דבורה ואף הוא סטר לו, לדבריו.

בית־הדין למשמעת של המשטרה לא דן כלל בעניינו של השוטר ברמי, שפרש בנתיים מן המשטרה. אולם לגבי מפקח דבורה, לא קיבל בית־הדין את גירסתו של בשירי.

השופטים הרשיעו את דבורה בהתנהגות לא אדיבה ובאי־נקיטת אמצעים למניעת עבירת משמעת, וזיכו אותו משימוש באלימות שלא לצורך ומביצוע מאסר ללא הצדקה חוקית.

גדי בשירי, הנוהל מאבק משפטי ממושך נגד שני השוטרים, אמר אתמול: „אני מזועזע מפסק־הדין. זו שערוריה שהמשטרה חוקרת את עצמה". בשירי אמר, כי יגרוה אפשרות ערעור על ההלכה בית־הדין המשמעתי של המשטרה, וכי בניידת הצורך יגיע גם לבג"ץ.

מתנדב במשמר האזרחי לכד חשודים בפריצה

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

מתנדב במשמר האזרחי, יצחק פיליפסון, לשעבר רב־סמל במשטרת ישראל, לכד אתמול שני חשודים בפריצה שהתכוננו לצאת לעבודה".

פיליפסון הבחין בבואו לביתו בשתי דמויות השודרות מדירות בכלי פריצה ויוצאות ממכונית. היא ניהר לכלוד ער כך לשוטרי הימשטרתי והשניים נהכדו רקות מספר לאחר מכן.

יצחק פיליפסון התפרסם באחרונה כאשר לכד בביתו פורץ על הם. במהלך האירוע ירה פיליפסון בפורץ ופצע אותו אנושות.

כתב־אישום נוסף בפרשת הונאת משרד־השיכון

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

כתב אישום הוגש שלישום בבית־המשפט המחוזי נגד צמד נוסף של מתווך ועורך דין. הנשנים מואשמים כי היו שותפים להונאה גדולה, בה הוצאו במירמה כמיליון דולר ממשרד־השיכון.

עד כה הוגשו כתבי־אישום נגד 3 צמדים של עורכי־דין ומתווכים: המתווך מרדכי אברמוביץ' ועורך־דין צבי בן־יאיר, והמתווך ברנרד שמילוביץ' ועו"ד ברוך פולוצון והמתווך רמי כהן ועו"ד יעקב דיין.

בכתב־האישום נאמר, כי כהן (31) ודיין (33) קשרו קשר וזממו מזימה עם רוכשי ומוכרי דירות בבאר־שבע להונות את משרד־השיכון על־ידי עריכת חוזים כוזבים. בהם נופחו מחיריהן של תשע דירות באופן לא ריאלי, ובדרך זו קיבלו משכנתאות גבוהות ממשרד השיכון. המתווך רמי כהן, נאמר בכתב־האישום, פרה את הכסף מהבנק וחילק אותו בין השותפים להונאה.

שופט בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע הורה שלשום לעצור את רמי כהן ל־5 ימים נוספים ושיחרר את עו"ד יעקב דיין בערבות של 20 אלף שקלים חדשים.